GretagMacbeth™ ColorChecker Color Rendition Chart
inches
centimeters
D50 Illuminant, 2 degree observer
Density
Golden Thread
Colors by Munsell Color Services Lab
Dan Williams

Incipit lib̄ p̄m⁹ sancti iohā
nis ep̄i de ꝯpunctione cordꝭ

Cum Te intueor bea
te demetri frequent̄ i
sistētē michi et omni
cum vehemētia exigē
tē decordꝭ ꝯpūctiōe
ꝑmōꝫ admiror vald' ⁊ b̄atā iudico
siceritatē m̄tꝭ tue atq; ai puritatē
Neq; em̄ possibiᵉ ē cuiq̄ ih⁹ cēodi
ꝑmōis vēire d̄sideriū nisi ei q̄ p̄⁹ se
metip̄m purgat a vicys atq; oib⁹
secularibus curis superiorem sese
celsioremq; constituit Cuius rei in
dicium haut difficulter assumitur
inde precipue .quod si quos forte
horum amor exigua saltem ex par
te contigerit tanta in eis repente
efficitur mutacio .vt confestim ter
rena relinquere atq; ad celum pro
perare contendant .vt velut mo
lestissimis quibusdam vinculis se
culi scilicet curis animam resoluē
tes volatu celeri ad propria eam
redire sinant .et adcognita recur
rere Sed hoc alys fortasse raro ac
cidit .te autem o venerabile caput
certum est indesinenter hoc igne
succendi .Testantur enim de his
diurna studia tua noctesq; perui
giles lacrimarum fontes .et amor
quietis .silentyq; desiderium non
solum iugiter permanens in ani
mis tuis .sed et semper increscens
Quid ergo tibi amplius addere
poterit nostri sermonis oracio Nā
hoc ipsum quod cū ad summum
virtutum verticem veneris temet
ipsum tamen cum hys reputas q̄
adhuc humi repunt et volantem
profectib⁹ animam lapideam vo
tas Ita vt frequenter tenens dex
teram meam .et deosculans cum
lacrimis conteras et emollias du
rum et excecatum cor meū . quan
te religionis esse ducam . quantū
q; inte estimem diuini ignis ardo
rem . Et si quidem dormiētes nos
cupiens suscitare ad istud opus ac
cedere ac pertrahere voluisti con
silium sapiens miror .et amplector
prouidentiam .Si vero aliquid ti
bi vere ex hoc vtilitatis conferen
dum putasti . etiam inhoc nihil
ominus docuisti nos requirere
quid magis nobis quam tibi desit
Veruntamen quo quomodo tibi
visum est parebimus .vel propter
timorem et mandatum dei neq̄d
poscenti denegemus . vel propter
amorem tuum quem erga nos plu
rimum geris .tu tamen nos pro
hys aduicem oracionibus remu
nerare vt et vitam nostram possi
mus rectam seruare de reliquo .et
in opere presenti dignum aliquid
dicere quod possit remissa et disso
luta genua constringere .⁊ animas
humi iacentes erigere . Unde ergo
nobis vnde verbi huius sumitur
exordium Que ei prima fundamē
ta .que crepido ponitur Ego non
alia puto huic digna esse pricipia
nisi verba domini mei iesu christi
quib⁹ lugꝫ q̄dē ridētes beatos aūt
dic̄ lugētes Ita em̄ ait in euāgel io
beati q̄ lugēt q̄m ip̄i ꝯsolabūtur ⁊
ve his qui ridēt nūc q̄ ip̄i lugebūt
⁊ flebūt .et merito lugēdū em̄ ē .et
v̄e lugēdū p̄ntꝭ vite tp̄⁹ .i quo tā
tā malo⁊ labē tāta cottidie vidē⁹
flagicia cumulari . Que si velis
considerare per singula [illegible] nem

poteris a lacrimis temperari. sic omnia confusa. sic omnia resoluta vt virtutis ne vestigium quidē vsquā videas nequitia vero et luxuria repleta esse cuncta pspicies. et quod est infelicius perurgentium nos malorum iam nec ipsi sensum capimus nec alys prebemus. Sed sumus velut corpus extrinsecus qdem indumentis ad ornatum. intrinsecus vero tabe pessimi languoris absumptum. ⁊ contingit nobis quod illis solet qui vel frenesim paciuntur. vel mente capti sunt. a quibus cum multa turpia et periculosa vel dicantur. vel etiam gerantur nec pudoris tamen aliquid nec penitudinis capiunt. quinimmo magnifici sibi ac sapienciores sanis vidētur et sapientibus Ita ergo et nos cum omnia que sanitati contria sūt geramus. Ne hoc ipsum quidem quod de est nobis sanitas nonim⁹. At enim si forte in corpore parū aliquid morbi pulsauerit statim ⁊ medicos adhibemus et pecuniam pfundimus. et omnes obseruantias que competunt gerimus. nec pri⁹ cessat. q̄ que molestas mittigentur anima vero cum cottidie vulneret cum per singula lanietur vriatur p̄cipitetur. et modis omuibus pereat. Nec parua quidem pro ea cura nos sollicitat. Sed horum causa ē quod omnes pariter morbus obtinuit. et tamquam si accidat multꝰ sub vno languentibus presto esse neminem sanum. Certum est quod omnes pariter corrumpat et absumat iniuria. dum nemo est qui vel oportuna prebeat vel in portuna pbibeat. Ita et in nobis dum nemo sanus est. sed omnes languemus. aly maiore. aly minore exparte nēo est qui curet. omnes enim indigēt cura. Etenim si quis extrinsecus vnde cumq̄ adesset et preceptorū christi ac nostre conuersacionis confusionem ac perturbacionem videret. nescio si alios magis vllos q̄m nos inimicos esse et contrarios preceptorum christi iudicaret. et quasi qui studium quoddam habuerimus contraria in omuibus gerere que ilic mandauit Sed ne quis forte putet exaggeracionis causa a nobis hec verba proferri probamenta iam nunc adhibeo non aliunde quam ex ipsis cristi mandatꝰ Quid ergo dicit christus. Dictum est inquit antiquis. Non occides ego autem dico. quia omnis qui irascitur fratri suo sine causa reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo racha re⁹ erit cōcilio. q̄ aūt dixerit fratri suo fatue. re⁹ erit gehēneigis nec quidē christ⁹ nos autem plus quam increduli et infideles calcamus hanc legem. et cottidie in numeris iniurys fratres nostros afficimus. quodq̄ magis ridiculo sit nomen ipsum fatuos dicere obseruantes. multo acerbiores quam ex hoc nomine videntur conferri irrogamus iniurias. quasi vere ille solus ꝑmo sit cui pēa deputata ē ⁊ nō huius ꝑmonis indicio omne dictū

quod ad iniuriam pertinent refere
tur Deniq; apostolus paulus hūc
eundem sensum latius explicās ait
Nolite seduci neq; fornicarij neq; i
dol' seruiētes neq; adulti neq; mol
les neq; masculorū concubitores ne
q; fures · neq; auari · neq; ebriosi ·
neq; maledici . neq; rapaces regnū
dei possidebunt . In quo ostendit
quia sub generalibus nominibus
viciorum multe species peccatorū
pariter concludantur . Et sine fatu
um quis dixerit siue vanum . sine la
tronem . siue quolibet alio nomine
iniuriam vel maledictum ingesse
rit . er quolibet horum vocabulo sb
maledicti titulo gehenne ignis sup
plicijs condemnatur . Facue enim
et racha quod ait hoc est quod o
stendit quia ne leue quidem et mi
nimum in fratrem collatum vicium
relaxabitur · atq; ob id deuioribus
sententiam dedit . Christus aut de
grauioribus dubitare non debeas
Quod si qui estimant sicut ego qui
dem noui nonnullos putare i er
roris causa etiam imparuis exagger
rari minas precepti . super est vt de
ceteris omnibus mandatis quorū
prevaricationibus pena ascribitur
similia sentiant . Quod si terroris
causa et non pro ueritate supplicia
promittuntur . consequens erit vt
etiam bonorum pollicitationes ad
hortandi tantummodo et non ve
ritatis gratia promittantur . Et si
ita de vtraq; parte sentiamus reso
luta sunt omnia religionis nostre
dogmata . si nihil aliud omnibus
mandatis ac preceptis diuinitus
datis agi dicitur nisi aut vt bono
rum vana spes hominis . aut pena
et terror inanis āstringat . Sed di
cis Quid ergo maledicus cum ad
ultero et auaro et idola colente dā
nabitur si eam quidem penam lu
ant . Nec qualitate nec quantita
te dimensam . alterius est temporis
requirere . Quod autem regno celo
rum similiter arcebuntur paulo cre
do p spiritum dei loquenti cui ve
ro omnes credere debemus . dicen
ti inse christum loqui Illa enim dia
bolica decepcio ē . qua hec ad terro
rem dicit hominibus scripta · vt re
soluat diuini iudicij · ac futuri sup
plicij metum . et remissiores nos er
ga obedientiam reddat . et custodi
am mandatorum . Obhoc enim di
abolus tales suggerit sensus · et in
telligentias huiusmodi ignauas āi
mas docet . Vt presentis interim
temporis resoluat nigorem arguen
das sine dubio in die iudicij vbi iā
nihil proderit . Quid enim vtilita
tis erit huic qui nunc seducitur · Si
tunc intellexerit errorem suum cum
penitendi iam non erit tempus .
Non enim inaniter decipiamus
nosmetipsos . neq; circumscriba
mur in perniciem nostri neq; aliam
nobis penam incredulitatis crimi
ne conquiramus Non enim solum
si inobedientes simus mandatis
christi . Sed et si increduli existam⁹
supplicia nobis manebunt . non
credere autem ex eo accidit cum re
soluimur ad explenda mādata ne

forte rei videamur contemptus et conscientie pondere pregrauemur ad abiciendum preuaricationis metum alijs nos metipsos prauе intelligentie laqueis irretimus. et desperantes de innocencia legum penas putamus posse euelli vt sepe homines egri cum multis febribus aguntur. Si in aquas semetipsos iecerint ad presēs q̄dē aliq̄d vident sibi q̄sisse solatu. Multiplicatas vero corporis sui flamas febrium reparāt Ita et nos agimus. cum stimulamur conscienencia peccatorum. Et inberebum nos vel lacus contritos prauе intellegentie precipitamus. Ex hoc eniam necessario quasi licite peccam? Et non solum presentibus irasciumur fratribus sed et interdum etiā cum absentibus litigamus. Sic enim per licentiam feritas increscit. Et maiores quidem ac potentiores etiam si iniurys nos. Etiam si contumelys nos agunt sufferimus et cum mansuetudine ac subiectione portamus verentes nequid ab eis grauius paciamur. In tantum humanus metus timori dei preponitur. Et que tandem spes nobis erit salutis. tantum defectum tantumq̄ contemptum gerentibus in mandatis diuinis. Dic tamen mihi quid graue exigit a nobis crist? aut quid onerosum. Noli inquit irasci fratri tuo sine causa. Nam multo hoc leuius est quam si tu alium feras irascentem tibi sine causa. nā ab alio iam congregata est iracundie materia. Dic vero qui arguat nullus est si non tibi ipse flammam succendas iracundie. Nunquid simile est ab alio tibi ingestam facere tollerare nec incendi et nullo instigante quiescere et silere. Illud ferre posse hoc est alterius iracundiam summe philosophie est. Vt autem tu non in flammeris frustra ad iracundiam laus quidem nulla quod non irasceris sine causa Si vero irasceris inaniter summe vanitatis stulticie est nota. Cum ergo quod maius est propter timorem hominum feras. propter timorem dei. nec minimum quidem et exiguum patieris. Et est qui in huiusmodi commissis semetipsum prestatuat reum. aut iudicio diuino non discernat obnoxium. Noli ait irasci fratri tuo sine causa Omnem hominem fratrem tuum iudica In crist o enim neq̄ iudeus neq̄ grecus. neq̄ seruus. neq̄ liber. neq̄ masculus neq̄ femina Sed omnes vnū sumus. Propter quod nec erga famulos quidem preceptum istud neglegendum est. Sine causa enim nec contra ipsos debemus irasci. Quia et illi a cristo. simili vt tu libertate donati sunt. Vide ergo iam quis erit immunis a culpa. Aut quis est qui non dicatur penitus alienus. sed qui raro saltem decipiatur hoc vicio. Et quando ad illud veniet vt omnino numquam in hoc incurrat. Hoc namque sermo institucionis exposcit. Sicut enim qui fur nō vult dici nūq̄m om

niuo furatur .neq; adulter ne forte etiam ex vno adulterio adulter no minecur ita et maledicus tamquã ab adulterio refrenare debet a con tumelia linguam suam ne cum etiã pro vno lapsu maledicum faciat. et iniuriosum Illud quod in conse quentibus habetur. Quis non infi delium etiam fabulosum iudicet cũ tamen eternadi voce sanccitum sit Ait enim .Si offers munus tuum ad altare et ibi recordat⁹ fueris q̃r frater tu⁹ habet aliquid aduersũ te relinque ibi munus tuũ ante altare et vade prius reconciliari fratri tuo et tunc veniens offers munus tuũ. At nos pugnas habentes in inuicẽ et dolos in corde versantes accedi mus adaltare. et cum deus tante cure reconciliaciones nostras habe at vt paciatur munera sua relinqui ꝛ ante altare imperfecta manere at q; interrumpi ministeria sua donec tu eas et resoluas iracundiã discin gas inimicitiam cum fratre tuo nos nec hoc ipsum erubescimus sꝫ dies multos patimur permanere inimicitias .et trahimus sicut funẽ longum discordias. Non enim ira cundos et malitie memores punit deus .sed et eos qui irascentes aut offensos fratres neglegunt et con temnunt .quomodo quidem hy qui passi videntur iniuriam neces sario dolent et irascuntur. qui vero fecerunt nec doloris aliquid nec ira cundie gerunt. Ob hoc ergo hunc qui ab iracundia liber est. adducit ad illum qui in dolore est et liber nõ est. Ostendens quia criminis hui⁹ noxa penes hunc magis est. qui et causas peccati dedit Sed nec sic q̃ dem emendamur .persistimus eni etiam pro rebus nullis contristare fratres et quasi nihil mali fecerim⁹ de satisfactione negligimus et in ob liuionem tradimus culpam et ini micitias in tempus longum protra hi patimur ignorantes quod tan to longior nobis erit pena quanto discordia Ubi enim amicitia per manet nihil facile creditur. nihil fa cile recipitur quod discidium pos sit operari Si vero inimicitie semel occupauerint animos omnia que fiunt que dicuntur que audiuntur ita accipiuntur. et ita intelliguntur vt maiores et longiores proficiant inimicitias. Si quid enim boni di catur de inimico non credit. si q̃d autem mali hoc solum creditur et confirmatur Iubet ergo dominus relinqui donum ante altare et pri⁹ reconciliari fratri: vt ex hoc disca mus quia si nec illo in tempore quo ad ministerium dei videmur acce dere reconciliationem dissimulari ac differri non patitur deus .quan to magis curari hoc in alys tempo ribus iubetur. Nos vero imaginẽ quidem colimus precepti veritatẽ vero ipsam virtutemq; neglegim⁹ Nam osculum pacis porrigere tempore quo munera offeruntur i vsu est .sed vereor ne plures ex no bis labys hoc tantum michi faci ant Cum cristus pacem non exore sed ex corde desideret. Et affectu

uelit proximum non labys saluta
ri . Si enim pa non habetur in cor
de quasi inscena res agi videtur et
ludo vnde eracerbari per hec deus
credendus est potius quam placa
ri. Puritas enim et veritas est que
placz in conspectu dei respuit autē
et odit omne quod simulatur et fin
gitur . Et hec agimus homines q̄
bus neqz irasci neqz inimicos ha
bere precipitur ant si forte irasci ac
cidit mandatur vt sub die vel ira
cundiam nostram vel inimicitias
finiamus in hoc enim constrigi
mur precepto illo quo ait sol non
occidat super iracundiam vestram .
Nos ecōtra nec hoc quidem contē
ti sumus vt iracundiā vltra solis ter
minū p̄ducam⁹ sed et insidias inui
cem instruim⁹ siue verbis siue reb⁹.
supplantare p̄primos cupientes mor
dentes inuicem et cōmedentes qd
vtiqz a pte insanie est Quid em̄ ali
ud faciunt insani et demone repleti
nisi mēbra sua morsib⁹ laniant . Jā
vero que de aduersario p̄cipiuntur
vel de cōcupiscētia illicita de visōe
oculorū oculus em̄ dextra et man⁹
dextra non aliud indicat nisi eos q̄
vos amant amant quidē sz inutilit
amant sz et que non derelinquēdis
vroribus p̄cipiuntur quasi nec mā
data nec scripta sint cōtempnūtur
Nam de non iurando erubesco p
ferri in medium non solum p̄pt̄ iu
ramenta sz et p̄pter piuria Si enim
vere iurare crimē est et p̄uaricatio
mādati piurium vbi ponim⁹ si su
pra est et non quicq̄d fuerit a malo
est Supra hec iā que p̄ferunt quo
eunt post hec ait Si quis te p̄cusse
rit in dexteram marillam conuerte
ei et alteram et volenti tecum in iu
dicio contendere et aufferre tunicā
tuam remitte ei et palliū si quis an
gariauerit te mille passus vade cū il
lo duo petenti te da et volentē mu
tuari abstene auertas . ad hec quid
dicemus p̄ singulis enim his lacri
me tantum modo p̄ferende sunt et
cōfusio habenda est Apta em̄ con
tra hec omnia militamus ad indi
cia nāqz et rixas ac bella cōsurgim⁹
Dati autem aliquid ex his que scri
pta sunt et ferre tollerantes neqz in
verbis neqz in rebus amplectimur
sz et si in aliquo leuiter saltim pulse
mur cōtinuo velut fere bestie insur
gimus Quod si p̄feras mihi aliquos
qui forte cōtempserint censum suū
et pauperibus largiti sint post hoc
vero despecti p̄penuria multa pas
si sint mala paucos et valde pau
cos tales inuenies Qd̄ et si ostende
ris aliquem nō tamen talem qualē
sermo euangelij describit philoso
phum demōstrabis Hic em̄ euan
gelicus philosophus describitur . n̄
tam qui sponte dederit letus nam
q̄ est et exultat qui volūtate largi
tur sz qui inuitus iniuste dirept⁹ sit
et constanter tulerit ac patienter
Et quid dico tulerit patienter am
plius aliquid t excelsi⁹ ip̄i sermo cō
ponit Magnū est nescio quid et imē
sum est quo sublimare voluit ani
mas quas ad p̄fectionis culmē inui
tat Non solum inquit iniuriam pa
tiens nihil iracundie moueas ad
uersū cū q̄ iniuriā facit t n̄ solū p̄ his

que abstulit indigneris sed et si qd
forte tibi subrelictum est id sponte
largire ei qui abstulit totum. Cum
enim is qui adiripienda que tua
sunt iniquo spiritu accensus adue-
nit. si te pniorē reperit inlargiendo
quā ille venerat in diripiēdo. Qua-
uis sit ille ferus quamuis in manis
et barbarus erubescet bonitatē tu-
am mittigabitur a furore Resipisc
continuo et facti pigebit ac suū qdē
peccatum exhorre cet tui vero ani
mi virtutem mirabitur et amabit.
Sz hoc ego vbi nūc inuenio cui? ta
lem vitam mirabor cui? tales act?
rep periam. Solū fortasse scriptum
hoc legere in diuinis paginis poto
geri vero et impleri opibus nescio si
videbo Nolo enim nunc mihi ali-
quem passum iniuriā pferas paciē
ter tulisse Hoc enim potest fieri et
p eo fortassis quia vicem reddere q
passus est ac similia referre non po
tuit. aut et si potuit temp? fortasse
non habuit aut t si temp? fortasse
non habuit aut si temporis fuit. t
p omnia potuit sep pter dei timorē
continuit. Sed demus ei pacientie
palmam Nūqd nā hoc facere pon
tuit vt cupiditatem nocentis non
expleret solum sed etiam superaret
et plus cederet quam ex peteret. ac
violenter que sua sunt auferenti of-
ferret etiam reliqua et volūtas etiā
ea largiretur que iam cupiditas nō
querebat. Amplius ad hucaliqd
et eminentius cristi philosophus
docetur a cristo. Nunc inquit qui
diripuerit que tua sunt qui leserit
qui nocuerit non solum donis lar-
gioribus cūmula sed dilige et ami-
cum habeto et tota caritate constrī
ge intantum inquit vt et ores pro
ipso t deo preces p anima eius fun
das qd vtiq; inditiū est summe et
ppetue dilectionis Verūne iterum
putes hec cohortari magis quam
vere dici. etiam causam dicti hui?
necessariam Imo diuinus exponit
ait enim Si dilexeritis eos qui vos
diligunt. que vobis merces ē noñe
et publicani hocidem faciunt. et si
salutaueritis eos qui vos salutant
quid amplius facitis nonne et gen
tiles hoc faciunt. Vides ergo quia
volens discipulos suos cristus pstā
tiores esse ceteris hominib? idcirco
hec eos facere docuit. Sed si nos i
bis nec publicanis nec gentibus ef
ficimur meliores. nonne lugendi
et plangendi sumus. Quinimmo
tantum nobis de est. et intantum
longe sumus a diligendis inimicis
vt nec amicis quidem amoris vicē
caritatisq; reddamus. sed econtra
rio etiam odio habemus diligētes
Cum eni inuidemus et emulamur
bonis et omnimodis vel in dictis
vel infactis existimacionem eorum
laudemq; subrui volum? et obscu-
ari. quid aliud est nisi summi ody
et extreme inuidie inditiū. In quo
vtiq; non solū gentib? et publicāis
neq quam differim? sed multo etiā
inferiores existimus Xp̄us enim or
are nos p calumniātibus iubet et
nos insidias et dolos etiam amicis
concinnam?. Xp̄? maledicentibus
benedici iubet nos econtrario aut
pores maledicimus aut maledictis

alterius multiplicata maledicta re
stituem⁹ Non tibi vident̄ omnimo
dis cōtraria esse vt dixi p̄ceptis cri
sti que gerim⁹ et magis pugnā esse
nobis contra eū q̄m obedientiam.
Nam vane glorie iactantie ⁊ super
bie tyrannidem q̄m ille q̄dem ver
bis suis destruit. nos autem gestis
nostris et opibus edificamus quo
modo exponam cui⁹ a nobis vix il
la ⁊ in orationib⁹ ⁊ in ieiunijs atq̄
elemosinis p̄feruntur et ceteris om
nib⁹ rebus gestisq̄ nostris aptan
tur cuiq̄ velut empta mācipia sub
iacemus et ceruices nostras omni
bus eius ludibrijs subiugam⁹ Tā
tus em̄ hominibus diuinorū p̄cep
torū ꝯtemptus inest vt et iā si quid
facere videātur ex mādatis ne hoc
ipsum deo qui mādauit expendant.
sed deceptioni vane et inani glorie
que gesserint cōsecrent ita in vtro
q̄ modo pari damno feriantur et
cum facere videntur que mandata
sunt et cū omnino nō faciūt sic ex ōi
parte hominū genus intra suos la
queos malignus innexuit. Qd̄ et si
quis potuerit ab his se nexib⁹ exue
re cautiusq̄ et attentius que man
data sunt adimplere malū ingēs cō
tinuo sup̄bia obripit in qua est lap
sus diaboli Hec em̄ etiam illū deie
cit quātomagis hominem. Quā q̄
incurrerit nō solū ea que operat⁹ ē
sz et semetip̄m parit̄ p̄dit. Ego aūt
noui plurimos eorū p̄cipue qui vi
dentur distribuere indigentib⁹ pe
cunias suas nō solum sup̄bie vel ia
ctancie incurrisse laqueos sz et ali
os multos Nōnullis em̄ ob hoc lar
giunt̄ vt amētur aut his certe quos
amant aut quorū p̄sonas erubescūt
sz et alias his similes occasiones in
currūt p̄ quas iam nō mandato d̄i
opus qd̄ factum ē assignetur sz hu
mane volūtati. Cum ergo tot et ta
lia sint que corrumpant actus ho
minū et iā bonos quis hominū sal
uari pōt qui in hec inciderit mala
Jam vero illud qd̄ scriptum est vt
dimittātur nobis debita nostra si
cut et nos dimittim⁹ debitorib⁹ no
stris quis nā est ex hominib⁹ qui cū
fiducia audeat dicere deo. qr ⁊ si ni
hil mali faciamus inimicis et debi
toribus nostris habem⁹ tñ itra nos
insanabile vuln⁹ offense. xp̄s vero
nō ita vult nos ignoscere delinquē
tibus sz vt etiā amem⁹ eos et ore
mus p̄ eis Nā si tātūmodo non le
das eum qui te lesit auertas te ta
men ab eo nec libenter eum videas
manet sine dubio vuln⁹ in pectore
et dolor dolor augescit i corde Qd̄
si est nōdum vtiq̄ xp̄s qd̄ mādauit
expletur Nunquid tu ita vis p̄piti
um fieri deū vt nō te quidē ledat a
uertat se tamen abste. et peccatorū
tuorū memoriā teneat et videre te
nolit. Igitur qualē vis erga te esse
deum cū delictorum veniā poscis.
talem te exhibere debes his qui de
liquer̄t in te sicut et sapiētiū quidā
scribit dicens Homo homini tenz
iram et a dn̄o querit sanitatē si ipsa
erga hominē similem sibi nō habet
misericordiā Et quomō p̄ peccatis
suis exorat deum cū ip̄e caro sit ⁊ te
net iracūdiam quis p̄piciabitur pec
catis eius Vellem silere iam et huc

vsq; ꝓgressum finem ponere sermo
nibus meis. erubesco enim et con
fundor vltra ꝓcedere. Bellũ nanq;
hoc quo impugnam⁹ mandata cri
sti et inimicitias quas aduers⁹ cum
gerimus magis ac magis ꝓdit ser
mo ꝓcedens. Sed quid iterũ ꝓde
rit tacere cum reb⁹ ipsis arguamur
etiam silentes Quomodo autẽ la
tabim⁹ eũ qui nouit corda nostra
et iudicaturus est ea Quid ergo di
cã de illo mandato quo iubemur
non thesaurizare sup terrã qd̃ qui
dem faciunt pauci ceteri vero quasi
econtrario audierint p̃ceptum. et
q̃si dictũ sit adeos thesaurizate om
nimodo sup terram ita relinquen
tes celum adheserunt terre. et erga
pecuniam insaniunt congregandã
totoq; affectu deum quidem ode
runt diligunt aũt mammonã. Qd̃
autẽ dictum est nolite cogitare de
crastino nec audire ego scio aliquẽ
nec omnino seruare. et ꝓpterea de
mandato hoc dicere aliquid erube
sco sed cũ confusione p̃tereo. Etenĩ
oportebat nos quocũq; pacto lo
quente xp̃o et p̃nũtiante non dubi
tare sed credere Nunc vero cũ cau
sam etiam et traditiones adhibeat
mandatorum suorũ atq; exemplis
ea muniat validissimis. nec sic q̃dẽ
erubescimus Propter hoc enim et
auiũ que non arant neq; seminant
et liliorum que non nent similitudi
nes posuit vt nemo dubitaret et tñ
nos sicut gentes aut forte etiam de
sperabiliores gentib⁹ de his singu
lis cogitando consumimur. et cum
neq; orare pro his iubemur nos
omne studiũ erga hec expendimus
Sed de hoc vt dixi mandato eru
bescens plura dicere pretereo ad se
quentia venio si forte alicubi solaci
um qualecũq; mei pudoris inueniã
Quid ergo sequitur post hec Noli
te inquit iudicare vt nõ iudicemini
Ergo solatiũ cõfusionis mee inueni
re credebam augmenta nũc repper
ri si em̃ et iam nullũ nobis peccatũ
aliud fuisse admissum pro hoc solo
gehẽne nos tradi satis abũdeq; suf
ficeret quippe qui in aliorũ delictis
seueri et amarissimi iudices reside
mus nostras aũt trabes oculis ĩfix
as ꝓprijs nõ videmus qui aliena ⁊
iam minima sollicite ꝑscrutamur ⁊
ad cõdemnandũ ceteros omne vi
te nostre tempus absumim⁹ a quo
vitio neq; seculi hominẽ neq; mo
nachorũ vllũ facile inuenias liberũ
et quidem cũ tanta in hoc posita sit
cõminacõ Dicit em̃ diuina sentẽtia
In quo iudicio iudicaueritis iudi
cabitur de vobis. Cũ ergo mali h⁹
pena tãta quidem sit posita libido
vero aut voluptas vt in ceteris solz
peccatis ex hoc nulla sumatur om
nes tñ festini et p̃cipites huic vitio
se subiugarũt tãquã si studiũ nobis
sciant esse ꝓpositũ quis ad hoc ma
lum prior omniũ ꝑueniret Sic er
go nõ ꝑ vnam sz ꝑ omnes vt ita di
cã vias ⁊ ꝑ omnes adit⁹ currimus ⁊
occupare festinamus ignes gehẽne
et nõ solũ ꝓ his que laboris aliquid
et cõtinentie videntur exigere ꝓni ĩ
eam ruimus sz etiam ꝓ his que le
uia sunt et neq; necessitatis aliquid
neq; illecebre quicquã cõtinent ac

voluptatis pari linea p̄uaricatiōis
vtrobiq; damnamur. Arguimur e
uim ex his facilibus ⁊ leuibus quod
etiam in illis que videntur laborio
sa esse ꝓpria ignauia desidiaq; deli
quimus Nam dic mihi quid labo
ris habet vt non iudices aliū neq;
aliena peccata discutias neq; con
demnes ꝓximum tuū. Immo vero
magis indiscutiendo ac ꝑquirēdo
aliena cōmissa labor est et iudicare
de alterius mente summa difficul
tas. Quis ergo hec audiens crede
re possit aliquando cū quod possu
mus sine labore mandatum labora
mus et innitimur vt p̄uaricemus
vt ꝑocium et neglegentiam pecca
remus esset fortasse aliquid vēie his
qui laborare nequiuissēt Vbi vero
laboratur vt peccetur studiūq; ad
hibetur et contentio quatenus pre
tereatur mandatum quis ē qui hoc
malo veniam speret hoc est conten
dere aduersus eum qui dedit p̄cep
ta et bellum legibus eius inferre qr
et reuera ipse p̄nunciauit de p̄cep
tis suis quod nihil in eis laboriosū
sit et nihil onerosum dicens iugum
meū suaue est et onus meum leue ē
et nos econtra grauia efficim⁹ que
ille leuia constituit que ille euauia
posuit nos faciam⁹ amara peccan
do Quod si laboriosum aliquid es
set ī p̄cepto merito decenter virtu
tem labor comitaret. Premia enī
sunt ꝓposita post laborem. Nunc
vero infelix anima nec hanc quidē
reuerentiam diuinis legibus dabt
vt sileat et quiescat nec ad p̄uarica
tionem laborando ꝑueniat quam

uis sint aliqua inquib⁹ paululū la
boris adhibendū est momentaneū
⁊ leue tribulatiōis nostre supra mo
dum et immensū eterne gl'e pond⁹
opatur nob Vides ergo q̄dquic in
p̄senti est leue est etiam si tribulacio
sit. quomō leue est quo immensum
pōdus future glorie leuem facit pre
sentis temporis tribulationem etiā
si sensib⁹ nostris grauis esse videat
Deniq; et ipsas causas in sequenti
b⁹ exponit q̄dquic leue duci iubeat
q̄dquid passio p̄sentis temporis in
tulerit et ait Nō respicientib⁹ nob
que vident sed que non videntur.
Que enim vident temporalia sūt.
que aūt non videntur eterna sunt.
Sed videam⁹ quid et alia manda
ta domini contineant. Nolite inq̄t
dare sanctū canibus neq; mittatis
margaritas vestras ante porcos At
nos laudis amore et iactantie vi
tio corrupti et huic p̄cepto contra
ria gerim⁹ atq; hominib⁹ neq; in
tellectū purū neq; fidem sanā gerē
tib⁹ insuper etiam peccatoꝝ macu
lis in nexis sine vlla discretione my
steriorū secreta nudam⁹ et priusq̄m
ment is ipsorū ꝓpositū nobis vl' sen
sus capacitas explorata sit diui
norum dogmatū verenda eis sacra
menta committim⁹ ⁊ quib⁹ prima
rudimenta vix dū tradi oporteret ī
terna eis adita scientie diuine pate
facim⁹ Propterea deniq; non nul
li vbi inmundis vt ita dicam pedi
bus sancta nostra cōculcata sunt et
pleno sordibus pectore hauserunt
purū diuine scientie poculū non so
lum euomuerūt quod hauserant. s;

et contra dixerũt et transuersi sunt
et insurgentes in eos iniurijs ⁊ ma
ledictis atq; accusacionib⁹ eos op
pbrysq; ruperũt et ita nobis q̃
dem ipsis et vite atq; existimacioni
nostre parcim⁹ dũmodo ꝑuarice
mus diuina ꝑcepta et non solũ in
hoc ꝑuaricem⁹ mandati hui⁹ vim
cũ eos quos nouim⁹ immunde vite
homines violentos rapaces impu
ros et pomnia porcis et canibus si
miles diuinis eos sacramẽtis par
ticipes effici patimur. Multũ est si
velim⁹ singula queq; mandata dis
cutere que omnimodis i cõtemptu
habent abhominib⁹ vt illud quod
incõsequentib⁹ dicit q̃cunq; volu
eritis vt faciant vobis homines ita
etiam vos facite eis similiter nos e
cõtrario omnia facim⁹ hominibus
que ipsi volum⁹ pati et rursꝰ qui iuꝰ
si sum⁹ pangustam viã incedere. p
latam semp incedim⁹. Et quidem
quod homines seculi latam viam
spaciosamq; gradiantur non valde
mirum est eos au tẽ qui vident su
stulisse crucem suam et sequi cristũ
p hanc latam et spaciosam velle in
cedere non tibi ꝓdigiosum videt.
Deniq; monachi cũ demonasterijs
requirũt et de lo is habitacionũ p
contant ante omnia requirũt si req̃
es sit in loco si abundẽt omnia. si a
quarũ copia fluat Sed et si debere
mo requirãt eciã ibi ante omnia de
requie ꝓtractãt et de oportunitate
ministerij corporalis Jam vo si ad
aliquã dispensacionem vocaueris.
aut aliquid ministerij diuini iniun
gere volueris. ꝓma statim solicitudo
est ei⁹ et prima verba ista sunt si est
ibi requies quo eundũ est si inueni
antur que necessaria sunt abundã
tur si nihil desit eorũ que lata via et
spaciosa deposcit. Quid ais o hõ.
Quid loqueris Artam viam et an
gustam iussꝰ es ambulare vt quid
de requie vt q̃d de abundãcia pcõ
taris Per angustam ianuam intro
ire iussꝰ es vt quid amplũ requiris
ingressum Est aliquid ista pmuta
cione neq; Est aliud ista quersita
te deteri⁹. Verũne estimes me hec
dicentem alios incusare iam nũc ti
bi de me de me inquam ipso narra
bo. Etenim quondam cũ sedisset
animo derelicta vrbe trãsire ad ha
bitacula monachorũ ego scio quã
sollicite pscrutabar vnde nobis in
illis locis que necessaria sunt corpo
ri pberentur vt possibile esset et re
centis et diurni panis habere cotti
die copiam Sed et illud non segni
ter req̃rebam ne forte eodem oleo
olla et lucerna esset aptanda si nõ
leguminis grauis et solitari⁹ cibus
summi videret. sed ne opis aliquis
grauis essz exactor ne fodere coger
er aut lingua deferre aut aquã hu
meris portare vel cetera hui⁹modi
exhibere ministeria ita omni sollici
tudine, preq̃ corporis pcontabar
Et quidem qui principib⁹ seculi mi
nistrãs horũ nihil req̃rũt sed tantũ
lucri aliquid temporalis habeat mi
litie ei⁹ loc⁹ Ad si solum esse cogno
nerit iam null⁹ refugit labor. nullũ
piculũ vitatur nulla dignitas excu
satur. Seruilia enim si ab ingenuo
deposcantur officia seruitia non re

gabit. pegrinationes longissimas
piculosissimasqz nō respuet contu
melias cruciatus ꝓmutaciones tē
porum feret Omnem sustinet labo
rem spe locelli. ne forte ab ipsa mise
rabili spe decipiatur ac decidat. nec
iam in maturam in locis pegrinis
mortem et subitam primescit sepa
cionem suorum coniugis etiam ac
liberorum absenciam tollerabiliter
patitur. Non patrie non carorum
mollitur affectu sed desiderio et cu
piditate pecunie velut amens agit
et amore eius incensus nihil labo
ris sentit nihil doloris intelligit.
Nos econtra qui nec peccuniam nec
sapienciam nec terram sed celum
petimus et ad celi divicias festina
mus quas nec oculꝰ vidit nec auꝛ
audiuit neqz in coꝛ hominis ascen
derunt hec inquam querentes et
ꝓbis celo ipsi vim parantes inferre
de requie coꝛporis ꝓcontamur. Vi
des quanto miseriores illis simus
et molliores. Quid dicis o homo.
quid agis celum paras ascendere t
regnum celi invadere et interrogas
ne qua tibi difficultas occurrat in iti
nere ne quid invia asperum tibi ac
cidat aut laboriosum et non erube
scis non pudoꝛe oppꝛssum sub terra
temetipsum defodis Si enim om
nia vel mala occurrerent si vniuer
sa tibi piculosa imminerent si con
uicia si iniurie si ignominie. si calū
nie si gladius si ignis. si ferrum. si
bestie. si ꝑcipicia. si fames. si egritu
do et cuncta que vel dici vel excogi
tari possunt mala supꝛ te irruerent
dignum aliquid erat. non tibi hec
omnia ꝓ tantis et talibus causis ri
denda ꝓsus et penitus spernēda vi
dentur Anilis anime est metus hic
et effeminate Erit ergo aliquis ita
abiectus et infelix et ita degeneris
animi. vt celum cupiens ascendere
de terrena cogitet requie quam nō
solum requirere sed etiam ꝑparatā
recipere indecoꝛū est. Aut non tibi
videtur absurdum vt hiquoqz qui
amoꝛe humano flagrant totā men
tem suam totāqz cogitacionē in illꝰ
habeant quos amāt. et si absentes
sint coꝛde et cogitacione cū illis sunt
nec aliud aliquid sibi dulce esse in
ꝑsenti vita deputent nisi aut ipsos
videre si liceat aut si id non poteſt
de ipsis absentibus cogitare Nos
autem qui amoꝛe sancto incoꝛrup
toqz flagramus omissa cura et solli
citudine eiꝰ quē amamus requiri
mus ea que amoꝛem nostrū non so
lum nihil iuuare sꝫ et impedire plu
rimū possunt Non video karissime
qd aliquis nostrum vera et ꝑfecta
cupidine celestium teneat. Alioqn
omnia que videnꝰ esse grauia vm
bras putamus et risum Et hoc nō
ego ex meis verbis sꝫ illiꝰ qui huiꝰ
modi amoꝛe insaniuit insania salu
tari docere temptabo. Illum dico
christi amatoꝛem q̄ tāto igne amo
ris eiꝰ exarsit. vt moras vite eiꝰ et
dilacionē ꝓfessionis sue qua redire
moꝛabatur ingemisceret ac doleꝛs
et querelas suas ꝓ hec verba signa
ret Positi inquit i tabernaculo isto
ingemicimꝰ Iterum Desideriū ha
bens reuerti et cum christo esse mul
to enī melius est Sed qm̄ hoc inq̄t

placet illi quem amo . pmanere in carne necessarium ppter nos Vt enim christi fides p̄dicetur et vt ip̄e abomnibus ametur . ppterea et famem et sitim et nuditatem ꝛ vincula mortesq; sustineo et maris pericula et naufragia cunctaq; omnino q̄ inferuntur in me libens p̄fero ꝛ nō solum mihi nihil horū graue est sz et p̄ his omnibus glorior Causa aū mihi gliandi p̄ his caritas christi ē In his enim inquit omnibus superamus ppter eū qui dilexit nos . Ad si amor hominum frequenter . etiā mortem subire psuasit quomō non amor christi non solum laboris patienciam sed et mortis tollerancia psuadebit . sicut et huic amatori quem supra ostendimus omnia p̄ nichilo ducenti . dum nimis amor eius inheret Neq; enim sibi videbatur interris esse neq; p̄sentē vitā hanc cū hominib⁹ ducere . sed tam q̄m si iam haberz in celis conuersationem suam et quasi facie ad faciē p̄spiceret bona futura ita spnebat cunctaq; inp̄senti vita vl̄ delectabilia vel tristia videbant . Nulla ei cogitacio nullus sermo de requie erat quod nos et frequenci⁹ et solliciti⁹ queriuus sed clamabat dicens . Vsq; ad hanc horam et esurimus et sitimus et nudi sumus et colaphizamur et instabiles sumus vnde ꝛ laboramus opantes manibus nostris . Maledicimur et benedicim⁹ p̄secucionem patimur et sustinem⁹ blasphemati depcamur tāq; purgamēta hui⁹ mundi facti sum⁹ omnium pipsima vsq; ad hunc Persingula enim oculos mentis sue conuertens ad celum et decore celestium tract⁹ reuerti rursus ad terrena recusabat Sed sicut is qui in paupertate posit⁹ intra vile et humile tugurium vixit . si forte regem nideat auro multo et margaritis ac purpura refulgētem vltra iam non vult tugurij paupis recordari nec penurie sue ad āimū reuocare memoriā . sed ait q̄tenus omnia possit absplendore et gloria regis quam continues admiratus ē et dilexit inseparabilis effici . ita ꝛ paulus vbi p̄spexit illa que in celis sunt contēplit ista egestatis et squaloris plena que interris sunt et cum hominibus quidem p̄ necessitate terreni corporis conuersatur mēte vero et sollicitudine totum se illuc transfert quo eum amoris sui ducit intēcio . Etiā si triste hic aliquid p̄ferat animo ibi occupato non sentit etiā si delectabile aliquid aut suaue aliquid videatur illa delectacio ꝛ illa suauitas q̄m p̄ spiritum contuetur delectacionem huius suauitat⁹ obscurat . Intantū eteni succensus ē ꝛ ardz amore x̄pi vt ei etiā si flamas ipsas adhibeas nesciat non sentiat non urat Multa nāq; vehementior est ignis x̄pi quo vrit p̄ amorem Non erat sicut nos mercennarij q̄ timore gehenne regnū christi requirim⁹ sed ille alio quodā pacto mlto p̄stancioze et beacioze desiderio cōstrict⁹ . ita fert omnia vt ex his que parit penis solatia magis amoris sui capiat q̄m dolorem corporis sentiat Ita enim totā mentem ei⁹ devinxit amor christi . vt et hoc quod p̄ceteris omnib⁹ amabili⁹ erat esse

cū xp̄o rursum id ipsum q̄rita placeret cōtempneret sed et celorum regno quod videtur esse laborū remuneracio p xp̄o nihilomin⁹ carere pateretur abip̄o etiam christo anathema effici p xp̄o optabile habuit Sed fortasse min⁹ planū videat esse quod dico. quod tamen si explanare voluero. tūc iam non obscurū sed credibile fiet his dumtaxat ipsis quib⁹ prius videbatur obscurū. Quod tamē etiā beatus ipse quia icredibile futurū p̄spexit cū quadam p̄testacione significavit dicēs Veritatē dico in xp̄o non mencior testimoniū michi reddente conscientia mea i spiritu sancto q̄ō tristicia est mihi magna et cōtinu⁹ dolor cordi meo Optabam enim ego ipse anathema esse a xp̄o p̄ fratrib⁹ meis Et tamē cū p̄testatus sit et conscientiā suam ad testimoniū invocaret. adhuc min⁹ credibile videtur apud homines qđ abipso velit anathema fieri p̄ quo vult etiā anathema fieri Quid vero illud est quod cū disputasset de his q̄ in hoc seculo agerētur malis addidit et dicit. quis nos sepabit a caritate xp̄i tribulacio an angustia an p̄secucio. an fames. an nuditas. an piculum. an gladius Et enumerās omnia q̄ in terris sunt. ascendit etiam in celum et ostendere volens quia nihil magnū est si cōtempnas terrēa supplicia p̄pter xp̄m adiecit etiā hoc q̄ neq̄ angelus. neq̄ principat⁹. neq̄ virtutes neq̄ p̄sentia. neq̄ futura. neq̄ altitudo. neq̄ p̄fundū. neq̄ alia creatura poterit nos separe a caritate dei que ē in xp̄o iesu domino nr̄o. Quod aūt dicit tale est. Non solū homines abstrahere me nō possūt ab amore xp̄i sed nec angeli quidē neq̄ omnes simul celorū virtutes si cōueniāt in vnum ab eius caritate separe me poterūt Nec si a regno me decedere necesse sit aut etiā in gehennā tradi p̄ xp̄o non hoc q̄dem mihi metuendum est. Quod enim ait altitudo et p̄fundum et vita et mors. non aliud michi indicare q̄m regnū celorū videtur et gehennā Nec aūt dicebat nō quo angeli affectare possent aliquādo eum a xp̄o separare sed etiā ea que impossibilia sunt verbi gratia fieri posse dicit magis q̄z se a xp̄i amore se iungi. vt p̄ hec quāta in eo vis esset dei caritatis ostenderet. atq̄z omnib⁹ ante oculos poneret Hic enim amantiū mos est vt amorem suum silentio tegere neq̄ant sed necessarijs suis et caris efferunt produnt. et flammas suas inter pect⁹ cohibere non possunt. enarrāt frequenti⁹ vt ipsa assiduitate narrandi amoris sui solaciū capiant et refrigeria immensi ardoris assumāt Sic ergo facit beat⁹ hic et eximi⁹ amator xp̄i omnia que sunt t̄ que erunt et que accidere possunt et q̄ omnino non possunt simul cōplectit visibilia et invisibilia oēz requiem cunctaq̄z supplicia. et q̄si non sufficientibus bonis solis ad amoris sui vim et magnitudinem complectendam assumit t̄ tristiciā sed et ea que non sunt cōmemorat vt ostendat quia et si essent ea que nō sunt se tamē mouere a p̄posito

aut mutare non possent Nam creaturam aliã vtiqz de his dicit que non sunt .quod si illi non sufficiũt omnia que sunt vt moueatur a caritate dei que est i xpõ iesu sed que non sunt,puocat qdamodo ad certamen et ad tam excelsa cõscendẽs nos qui iubemur eius esse imitatores nec istas quidem tribulaciões ferimus que cõmunes nobis habẽtur cũ ceteris sed dissoluimur et relaxamur et quasi frebrib9 defatigati deficimus ac tamquã longa et diutina egritudine cõsumpti de omni sanitatis spe penitus despam9. Sed et si aliquis nob exempla apostolorũ adducat in medio et dicat sequi nos debere et imitari vite eorum,ppositum gestorumqz regulas custodire .respondebimus statim qm̃ nobis impossibile sit illos imitare et virtutes eorũ tenere mensuras Quod si etiam causam pconte tur nos continuo stultam illam responsionem absurdamqz,pferim9 dicentes Ille paulus erat .r ille petrus erat .et ille iohãnes erat.quid est ille paulus erat dic mihi.et qdẽ ille petr9 erat.Nonne eiusdẽ nature erant cuius et nos nonne eadẽ via igressi sunt hũc mũdũ q r nos non eisdem cibis vtebantur atqz eundem respirabãt aerem .nõ eiusdem vite vsibus agebant noñe alii qui ipsorũ etiã coniugia expti sunt et filios,pcrearũt quidã vero ipox etiã opifices arcium communium erant .aly vero r lapsus expti sunt peccatorum atqz adultimum i malorũ baratrũ deciderũt .Sed multum inquit illi gratie a domino accepant Si quidem mortuos suscitare iuberentur aut oculos apire cecoz aut mundare lepsos vl claudos erigere .aut demões effugare aliasqz his similes sanare egritudines locum haberet ista responsio . Si vero a nobis vite obseruantia cõuersacionesqz requiruntur r obediencie ratio quid facit ad ista narracio Et tu enim pcepisti graciam dei per baptismum et participium sancti spiritus cõsecut9 es etiam si nõ adhoc vt signa faceres sed qñ tum sufficeret adhoc vt recte vite obseruantiã custodires r ideo pdicionis nostre causa nulla alia ẽ qm̃ neglegẽcia nostra atqz desidia. sed et xp̃us in die illa remmneraturum se,pmittit non eos qui signa r pdigia sed qui pcepta sua fecerit dicẽs Venite benedicti patris mei pcipite regnum qd vobis paratũ est a cõstitucione mundi Nõ dixit qz mirabilia fecistis . sed qz esurini et dedistis mihi manducare .sitini et dedistis mihi bibere pegrin9 fui et collegistis me .nud9 r operuistis me infirm9 et visitastis me incarcere r venistis adme Sed et beatos non dicit eos qui signa r mirabilia fecerint sed humiles spiritu mansuetos lugẽtes esurientes et sicientes iusticiam pacificos et mundo corde atqz eos qui psecutionem pacientur,pter iusticiam Nusquã itaqz i ope signorũ et mirabilium beatitudo ponitur sed i expleciõe mãdatorũ et pfectione virtutũ. Nam et ipsi illi beati qui hec fecerũt non ideo in admiracione nobis sunt qz signa ostendebãt r pdigia hoc enim

cotum dei gracia fuit. sed ꝓ virtutibus animi magni habentur et clari qđ vtiq; nutu quidem diuino et gracia celesti ꝓprio tamē studio ac labore opati sunt Non ego sum q̄ hec dico sed ille ipse imitator cristi. Cum enim aduersum pseudo apostolus agens scriberet atq; indicia praue doctrine et minus ꝓbe discipulos edoceret nō dixit ex mirabilibus et signis intelligi deberc ministros xp̄i sed ait Ministri xp̄i sūt tamq; insipiens dico plus ego. In laboribus abundancius in plagis supra modum in mortibus freq̄ter a iudeis quinquies quadragenas vnaminus accepi. ter virgis cesus sum semel lapidatus sum. ter naufragium feci die et nocte in ꝓfundo maris. fui in itineribus sepius periculis fluminum periculis latronum. periculis ex gentibus. periculis inciuitate periculis in deserto. periculis in mari periculis in falsis fratribus in labore et fatigatione in vigilijs frequenter in fame et siti in ieiunijs multis. in frigore et nuditate p̄ter illa que extrinsecus sunt concursus in me cotidianus sollicitudo omnium ecclesiarum. Quis infirmatur et ego nō infirmor. quis scandalizatur et ego non vror. Hides ꝓ quibus et qualibus gestis mirandi sunt apostoli. Nam qui signorum et ꝓdigiorum indicys ꝓbari vult non potest probus videri quia et ipse dominus t saluator noster non dixit ex signis et mirabilibus agnoscetis eos sed ait exfructib⁹ eorum cognoscetis eos Et iterū dicit Multi mihi dicūt i illa die dñe domine nonne in nomine tuo ꝓphetauimus et in nomine tuo virtutes multas fecimus et tunc dicam eis nō noui vos discedite a me operarij iniquitatis Propter hoc autem et discipulos monebat dicens Nolite gaudere qm̄ demonia vobis subiecta sunt. sed in hoc gaudete quia nomina vestra scripta sunt in celo Vita etenim bona atq; actus ꝓbi etiā sine signis et mirabilibus merentur coronam iniqua autem conuersacio etiā si signa et ꝓdigia fecerit non euadet supplicia et ido supfluo hec querunt ymmo et picu lose Nam possimus ex his hereticis etiā occasionem dare si dicam⁹ quia apostoli et omnes sancti nō ex ꝓposito sui laboris mirabiles facti sunt sed ex dei gracia sola. Dicent enim · Et quid ergo omnes ꝓbibet tales fieri gracia dei si nichil requirat a nobis sed ipse est qui fac vnū quemq; ꝓfectū cur non omnibus ex equo infundit et fiunt omnes repenti ꝓfecti. non enim est ꝓsonarum acceptor deus. Sed qm̄ non sola gracia dei hoc agit requiritur em̄ vt et nos quod in ꝓposito et viribus nostris est expleamus id circo venit ad vnū quēq; gracia dei sed apud eos qui digne explent ea que i ipsis sunt ꝓmanet ab his vero qui indigne agunt cito discedit ad eos autē qui nec inicium faciunt cōuertendi ad deum omnino nec venit. Rectas em̄ mentes diligit et sine fuco ꝓpositū qđ etiā i paulo ꝓspiciēs licz adhuc itinere alio videretur i cedere tm̄ q; ꝓposito recto t zelo dei hec agebat dicit de eo dominus. quia vas electionis mihi ē oportz eū nomē meū coram gētib⁹ t regib⁹ omniq; pplo isrl annūciare

hec autem testatus de eo est prius
quam gratia dei daretur ei. ¶Non
ergo nos metipsos seducamus di-
centes impossibile est vt sit aliquis
sic̄ paulus Siquidem signorum ac
mirabilium et sapiētie gratieq̄ ei⁹
contemplacione nullus poterit eē
paulus vite autem racione et con
uersacionis diligencia p̄sto est volē
ti imitari eum Quod quia non fit
voluntas in culpa est. Sed nescio
quomodo inhanc stulticiam deuēi
vt paulo similes ex his aliquos q̄
nunc homines viuunt requiram.
Vtinam vel tercio vel quarto post
ipsum loco aliquis possit inueniri
Et ideo lugendum est et ideo flen-
dum ꝛ p̄ totam vitam plangendū
vt vel sic occupata in luctu et lacri-
mis anima erubescat aliquādo pec
care Deniq̄ requiramus alugenti
istos dico p̄ carorum suorum amissi
one lugentes et in egestate positos
et non qualescunq̄ humiles sed il
los ipsos potentes et diuites et in
delicijs agentes qui ventri et vo-
luptati viuunt qui p̄dia vsq̄ ad
vesp̄am cenas vsq̄ medium noctē
extendunt qui aliena diripiunt ꝛ p̄
pria p̄fundunt istos ipsos interro
gemus si quando aut vnicum pa-
filium aut vxor cito ereptum con
iugem plangit quomodo velut flu
mine quodam iacta anima contre
miscit et instupozem vertit aut fu-
giunt continuo nusq̄ apparēt om
nes ie molles et resolute delicte nus
q̄ ventris cura aut sollicitudo car
nis habetur sed acerime continē
cie introducitur philosophia absti
netur ab omnibus aguntur exten-
ta ieiunia inges vigilie omnes r̄q̄e
scitur summū silenciū quies mag-
na humilitas vltima mansuetudo
ineffabilis miseracio immensa etiā
si auferantur omnia etiam si diripi
antur nihil p̄ his animus curat ni
hil mouetur. etiam si igni concre-
mentur vniuersa et census pariter
cum domibus peat non indigna
tur non irascitur Multos ego noui
post amissionem carorum nec vr-
bes habitare voluisse. sz cōmigras-
se ad agros atq̄ ieiunia et sobriam
vitam cum omni silencio et quiete
duxisse Alios memini inipsis defūc
torum suorum sepulchris habita-
culum posuisse atq̄ inibi vitā mor
tuo similem transegisse. ¶Nec p⁹mo
dum interim donec dolor in aug-
mentis ē animus nihil curat nihil
cogitat p̄cul omnis illa insania cō
gregande peccunie p̄cul omnis cu
piditas possidendi honoris aūt et
ambicionis omnis apud eos gl̄a
tunc vere vt fenum et velut flos fe
ni videt et talis qualis si quis flā-
mam tristicie in cinerem verterit
ita ex omni parte anima transfert
ad philosophiam vt deliciarum ꝛ
suauitatum vite huius ne sermo q̄
dem vllus habeatur ymmo poci⁹
si quid prius delectabile visum est
si quid gratum id nūc amarissimū
et odibile ducitur ¶Nullus famulo
rum sed ne amicorum quidam q̄s
quam ꝛ familiarum aliquid i auri
bus eius loqui audebit de his que
vite huius videtur esse necessaria
sz tantūmodo de humanarū rerū
caduco et fragili statu et de incer-
tis vite huius et lubricis rebus-

sermo mouebitur. Mutabilitas ac
varietas mortalis vite philosophi
cis assercionib⁹ exponetur atq; oī
exparte anima ꝑ dolorem luct⁹ tā
quā inquodā secrario collocata no
uis nūc denature humane imbuit̄
disciplinis. vt angnoscere incipiat
et sentre p̄sentis seculi fragilitatem
quā instabilis sit et quā cito fugiat
omne qd̄ ineo magnū videtur quā
q̄ꝫ fluxū et corruptibilis sit mundi
status vt ꝙ oīa tāq̄ꝫ inscema agāt̄
et mille tūc miserie appareāt. Tūc
ꝓbrose dinicie tunc videt̄ feda iac-
tancia inuidia vero et ira et concu
piscencia ac libido ne ad extremas
q̄dem ianuas lugentis accedit sed
omnia hec fugāt̄ oīa ext̄minantur
ita vt ne odor quidē horū vllus oc
currat Una sola cogitacō lugenti.
vnus intuitus ymago defuncti est
Ille vult⁹ ante oculos ponitur ille
aspect⁹ mentis atq; animi exhibet̄
ipse ei cib⁹ ip̄e potus ē Et si somn⁹
fuerit somnia inde ducunt̄. ibi oīs
requies ibi omne solacium. ibi glo
ria ibi diuicie. ibi potenciā ibi oēs
delicie collocantur Sic oportebat
et nos salutem nostram lugere per
ditam atq; animā nostrā mortuā
lamentari Ut nihil ampli⁹ dicā ex
hibeam⁹ nos nostre anime quod
illi exhibent aliene carni Aut nō ex
treme miserie est vt hi quidem qui
vxores aut filios lugent ad nihil a
liud occupent mentē suam nisi vt
defunctos suos intueantur et illos
semp̄ animo et cogitacione conspi
ciant. nos vero q̄bus sal⁹ mortua
et regni celorū spes extincta est oīa
magis quam inde cogitamus. Et
illi quidem etiā si regij generis sūt
nemo tamen erubescit solempnita
tem luctus implere sed et humi re
sident et cū amaritudine lamentā
tur et vestem lugubrem sumunt et
omnia faciunt que ad afflictionem
corporis et anime spectant et neq;
quod in delicys nutriti sunt cogi-
tant neq; florem corporis sui respi
ciunt neq; metu future exafflictiōe
egritudinis deterētur sed omnia fe
runt et insaciabiliter ꝑferūt et nō
solum viri sed et multomagis fe-
mine etiā si valde fuerint delicate.
Nos econtra qui non filios vt dixi
aut vxores sed animam lugemus
et animam non alienam sed nostrā
recogitamus egritudinem corpor⁹
et recordamur quod delectacius e
ducati sumus et atq; vtinam hoc
solum esset mali nunc autē ne hoc
quidem est quod nos impedit aut
retardat Quid enim dic mihi cor
poris viribus opus est cum cor cō
terere debemus. Quid necessarie
sunt vires corporis vt pura deo
fundatur oracio vt peccatorum re
cordacio fiat vt humilitas assuma
tur et superbia debellatur. quid re
quiro corporis firmitatem ad arro
ganciam reprimendam. Ista sunt
enim inquibus placet̄ deo. Quid
laboris ista. quid afflictionis req̄-
runt. et tamen quasi intollerabilis
quidam labor sit omittuntur a no
bis. Non requrit deus ciliciorum
pōdus neq; ꝯcludi iter angustias
cellule nc̄ i obscur⁹ ātris ac tenebro
sis sedre iubz Mo solū ē qd̄ exposcit̄

a nobis vt semp recordemur et ad animū reuocem⁹ mala nostra et cō scienciam gestorum nostrorū habe amus inmemoria vt p his suppli cem⁹ deo vt gehennā ponam⁹ in cōspectibus nostris et angelos qui in die iudicij discurrūt vbiq; et cō gregant de omni orbe terrarū eos qui trudendi sunt ingehennam ac supplicys et igni trādendi. Pona mus etiā illud ante oculos quanti doloris est excludi ac ꝑpetuo a regno celorū qđ vt mihi videt ipa grauis est gehenna. Nā et si ille ignis non arderet et in mortalis illa pēa non esset parata hoc solum qđ ali eni efficimur a xp̄o et excludimur a bonis eternis nonne omni pena cruciabili⁹ duceret Qđ si nō sufficiant hec ad erigendas animas et i citādas ad spē illud saltem ad memoriam reuocem⁹ exemplū qđ de virginib⁹ refert que excluse sunt a thalamo sponsi ꝓpter olei defectū ponā⁹ nos metipos in illis qui excludunt et vide quis dolor q̄ pena sit si cogitem⁹ posse etiā nos eadē pati dū negligim⁹ Est ne aliqs ita lapide⁹ qui hoc exemplo nō moueatur et timeat ne similia incurrat. Possum⁹ qdem plura⁹ sermonē ꝓducere sz quā obediēcie magis q̄m vsus alicui⁹ causa hec a nob dicta sunt etiā vltra quā debuim⁹ euagati sum⁹ Bene em̄ noui qa si qs cordis ꝯpunctiōz requirat hāc vere et integre apud te baberi inuēi et ad te meli⁹ edoceri etiā si fileas Sufficit em̄ ad ꝯpunctiōz cordis videri te et intelligi crucifixā vitam tuā Itaq; meli⁹ docebo de ꝯpūcti one cordis Si nūc quidē viuēti⁹ habitaculi tui ic ostendā et eos ad videndū te mittā Si vero deposceris q̄rit sufficit eis si tua gesta cognoscant. ꝓpt qđ obsecro te redde mihi iā obediēcie mee vicē oracōes tuas vt nō tā loq̄mur ꝯpūctiōem cordis q̄m paciāur quā docere et nō facere non solū lucri nihil sed etiā dāni plurimū ꝯfert. Brādis em̄ cō dēnacio ei ꝯponēti qdē sermōz suum vitā vo atq; ꝯpa neglegēti am̄

Explicit liber p̄m⁹ iohānis constantinopolitāi epi ad demetriū.

Incipit liber secund⁹ eiusdem ad stelicum de compunctione.

Et quomō pōt fieri qđ impas bomo dei stelice vt aia infirma et frigida ꝯpūctionis verba pare at. Ego em̄ puto qđ is qui hac materia vult aliquid dignū ꝓferre ipse ante omnes debet in hoc calore feruere et saluta ri hoc incēdio p̄m⁹ igniri quo possint etiā ꝑmones qui a beo ꝓferunt ignire et accendere animas audi torū. Sed nobis nihil horū adest Procul em̄ ꝓcul a nob iste ignis ē nec flāma vlla int nos sed emortu⁹ cinis ē Und qđ vnd k̄m̄e i nob accēdim⁹ hāc flāmā q̄ nē scintillā aliq; int nos vigere sentim⁹ nec spiritū quo perflari possit et accendi quo

modo enim spiritus adesse dignet anime confusionis plene quã pec̃ catorũ multitudo contexit Ego ne scio si dignũ aliquid ꝺnobis possit exire. tu videris qui opus tantum minus validis impans ministris. Nos quidẽ prebebimus officium ligue. tu aũt p̃care eum qui sanat corda et qui dat afflictis pacienciam quiq̃ erigit deterra inopem vt ipe accẽdat in nobis ignem illum p quẽ possit infirmitas omnis aie decoqui ꝛ omne qꝺ agrauat corp9 exuri quo subnixa pẽnis suis aia tẽ dat ad celum leuior vtpote reddita atq̃ in illo vertice posita intuẽri de altissimis sedibus et despicere possit vniuersam vite hui9 que interris agitur vanitatem Nisi enim quis ad illã celsitudinẽ volatu aie diuina ope conscenderit nõ potit terram despicere neq̃ ea que gerũtur interris Liber enim ei debet eẽ desupnis aspectus liber auditus vt et ligua liberũ possit verbo p̃bere ministerium Oportet ergo volẽtem boni hui9 adire principia pri9 animo et mente secedere ab omni pturbacione ac fluctuacione visibilium atq̃ ad illa conscendere et penetrare silencia vbi quies sũma trãquillitas iugis pura serenitas. ꝛ nihil prsus qꝺ moueat nihil qꝺ in tẽtum sollicitet animũ aut i ꝺagine cogitacionis irrumpat ꝫ sit immobilis oculus mentis et in desideriũ dei tota intencione defix9. sit auditus sdens quiet9 interit9 in hoc solum direct9 vt audiat verbum dei et consona diuinorum sensuũ modulacione letetur cuius tanta vis ẽ vt si semel obtinuerit aut possiderit animam neq̃ cibum vltra neq̃ potum neq̃ somnũ requirat. Horum enim omnium voluptas ad desiderium translata est diuinorũ verborum sensuum q̃ celestiũ Hoc ergo esse decet anime institutũ volentis deconpunctione cordis vel dicere aliqua vel capere. vt aliena abomni pturbacione ꝛ sollicitudine vite huius effecta spiritualis hui9 philosophie altitudinem et celestis puritatis verticem teneat quo neq̃ quã possit abaliquo sensu eorum que interris geruntur omnino pulsari Nam corpus vel corporis sensus animam donec terrenis rebus intenta est innumeris vinculis onerant et vndiq̃ ei percorporalium nubes congregant voluptatum. Ad hec ministrat auditus ad hoc odoratus. ad hoc etiam tact9 gustus cunctorum queq̃ extrinsecus geruntur malorum perturbacio nes velut insentinam ita in animã conuectant. Quod si se abstrahere voluerit a terrenis et studia sua ad spiritualia instituta conuertere excludit de corporalibus sensibus aditum per quem sibi ministrare atq̃ introducere solebant imagines malorum excludit autem non ipsis sensibus obduratis. sed intẽtionibus eorum ad spiritualia celestiaq̃ conuersis. Sicut enim domina terribilis quedam et satis severa volens vnguentũ aliqꝺ ꝓficere necessariũ ꝛ p̃ciosũ plurib9 adho indigẽs ministris multasq̃ man9 requirẽs suscitat famulas suas atq̃ ad semetipam cõgregat impat-

alie tenere libram vt equis pon-
dribꝰ vna q̄q̄ species misceat̄ ⁊ ne
q̄ ā pliꝰ aliq̄d neq̄ miꝰ q̄m oportz
habeat sciens non posse vtile effici
qd̄ cōponit nisi summa liberaciōe
mensura seruet̄ aly terrere iniūgit
que duriora sunt et summo cū la-
bore vigilare nequid durū inueni
atur aut aspum aly discernere cri-
bellis quod tunditur iubz vt gros
siora queq̄ pigmenta aminutis se
cernere possit ac segregare. aliam
iubet miscere in vnū atq̄ cōspgere
que ex diuersis p̄parata sunt alij cū
alabastro astare p̄cipit̄ et alij aliud
iniungitur atq̄ hoc modo sensibꝰ
earum et animis ac manibus oc-
cupatis atq̄ opi ꝓposito affixis.
nō pmittit vsq̄ euagari sensꝰ iten
ciōzq̄ ꝓpositi opis irrūpi iminēs ⁊
iugit̄ isistēs nc̄ ialiquo ꝓrsꝰ idulgēs
oculū saltē aspectūq̄ dispgi mini-
strāciū famularū ita ergo ⁊ anima
que p̄ciosissimum vnguentum con
punctionem dico cordis ꝯponere
ac seruare desiderat omnes corpo
ris sui sensus ad semetipsam cōgre
get segniciemq̄ ip̄oꝝ ac neglegin
ciam deturbans tāta sollicitudine
vigilare et in hoc tantum qd̄ ꝓpo-
suit cogitet intendere Deniq̄ si qn̄
acciderit vt ad semetipsam cōuersa
deliberet aliquid agere eorū q̄ pla
cita sunt deo idq̄ ꝓfunda ꝓrsus et
cogitacione satis intenta ꝑtractet.
neq̄ dicentem sibi aliquid audit sz
ne occurrētes quidem et in oculis
stantes videt. nō quo carnerit aut
oculꝰ visu aut auris auditu sz q̄m
in secretis agens animo et in diuini
oribus occupata nuncios nō susci
pit sensuū et corporaliū ministrorū
Et quid dico qd̄ in his anima posi
ta clamātem non audit aut non vi
det transeuntē cū sepe etiā pulsan
tes se et trahentes omnio non sen-
ciat. ꝑqd̄ vtiq̄ intelligi datur esse
hanc in anima virtutē vt si toto af
fectu desideria sua extēdat ad celū
degere se obliuiscatur in terris atq̄
inter homines ꝯuersari etiā si tra-
hat aliquis corpꝰ etiā si ꝓpellat.
Talis erat beatus paulꝰ qui itan
tum absens erat abhis inter quos
conuersari videbatur in vrbibus.
q̄ntū mortuis corporibꝰ nos vide
mur absentes. Cū em̄ dic̄ mihi mū
dus crucifixus est et ego mundo. e
mortuam mihi videt̄ in semetipso
corporaliū sensuū efficaciā ꝓtestari
immo non solum hoc sed et dupli
care in semetip̄o istam vt ita dicā i
sensibilitatē Non enim hoc solum
dixit quia mihi mundus crucifixꝰ
est sed addidit et ego mundo. In
gentis nanq̄ philosophie est. vt et
hunc ipsum mundum sibi putet
aliquis esse mortuum multo autē
maioris est vt ⁊ se ip̄m q̄s mortuū
putet mūdo q̄z sibi mortuū priꝰ eē
crediderat. Hoc ergo in semetipso
paulus ostendit quia non tantum
abesset a terrenis sensibus quan-
tum viuentes homines a corpori-
bus mortuis sed quantum absunt
nec sentire possunt mortui mortu
os. Qui enim viuit. ipse etiam si
non potest mortuum conspicere.
tn̄ vel sentire pōt vel mirari adhuc
speciē d̄coris d̄fūcti vl̄ misereri pōt
et lacrimas fundere qui aūt et ip̄e
mortuꝰ ē erga mortuū ne hūc q̄dē

habebit affectum et hoc est qd̄ mi
hi videtur dixisse paulus .qꝛ mihi
mundus crucifix⁹ est et ego mūdo
Vides ergo quātum longe erat et
quantum ꝑegrinabat̄ abhis que a
guntur interris vides. quomō sup̄
terras in cedēs ipsum tenebat ver
ticem celi Nolo enim putes vl̄ qd̄
montes vel deserta vel deuia ita
possunt anime cōferre silentiū per
turbacionēq̄ ꝑimere . vt ignis iste
quem in ea xp̄s accendit Hic ignis
in anima pauli ꝑsingulos dies flā
te spiritu sancto magis ac magis
accendabatur et ad sup̄na tendēs
secū eum vsq̄ ad celum ipsum per
duxerat immo vt verius dicā im
posuerat eum non vsq̄ ad p̄mū ce
lum tantū neq̄ ad secundū .sed vs
q̄ ad tercium raptus ē celū. Amor
autē eius et desideriū qd̄ habebat
erga caritatem xp̄i non solos tres
penetrauerat celos .sed oēs omni
no transcenderat et vsq̄ ad ip̄m ꝑ
uenerat xp̄m Et puto quod non
delinquat aliquis si sanctum hunc
tali cuidam cōferat similitudini vt
si verbi gratia flama quedā inmen
sa vniuersam terrā repleret et inde
ascendens repletis omnibus vsq̄
ad ipsa ꝑueniret celi fastigia sed et
inde sup̄ans etiam illū qui sup̄ ce
lum ē aerem ascēderet .siue aer ille
dicendus est siue quid aliud atq̄
etiam illa que ibi sunt spacia cōple
ret nec illic quidem flāma hec icre
menta finiret sed ascēderet adhuc
vsq̄ ad terciū celū .et oīa hec vno
atq̄ eodem igne ꝯpleret ita vt nec
terre vllū nec celi immo nec celorū
spaciū vacuū derelinqueret. Et ne
putes me hec ad graciā pauli dice
re relege que adde metriū sup̄ hac
ip̄a materia scripsimus . et inueni
es rebus ibidē hec demonstrata cē
non verbis Ita debet amari xp̄us
ita oportet animā a reb⁹ effici et p̄
sentibus et visibilib⁹ alienā Tales
erant anime sanctorū ꝓphetarū .q̄
ob hoc acceperūt etiā alios oculos
quib⁹ possent videre futura Etem̄
renunciare p̄sentib⁹ reb⁹ et alienū
effici ab eis ꝓpriū hoc humane in
dustrie opus est post hec autē acci
pere oculos quibus ventura ꝓspi
cias diuini muneris donū ē Talis
fuit heliseus qui qm̄ omnia reliq̄t
mundana negocia ⁊ amauit ꝓphe
ticam vitam regnū celeste et sup̄
nam gloriam interris adhuc posi
tus vidit Vidit enim que nunqm̄
mortalis visus inspexerat . montē
curribus igneis atq̄ equis flameis
plenum .armatorum turmas ⁊ ca
stra celestis exercit⁹ Nemo ergo po
test eorum qui delectantur p̄senti
bus et caducis celestia ac spiritua
lia contueri . Qui vero istam con
tempserit et velut vmbram hec ac
puluerem duxerit velocius ad illā
perueniet Nam et apud hc mines
hic mos est vt tūc thesauros suos
recōditasq̄ diuicias pati faciant fi
lys suis cum eos adultos iā vide
rint et puerilis lasciuie vitia respu
isse . Donec enim his dediti sunt.
non possunt eis parentum secreta
conmitti. Ita ergo et anima nisi p̄
mo didicerit terrena contempnere
celestia mirari n̄ potit ⁊ eꝯtra dōec
trena rimat̄ necessario celstia sp̄nit

ac despicit. Hoc erat qd̄ beat⁹ pau
lus aiebat q̄ animalis homo non
ꝑcipit que sunt spirit⁹ d̄i. Vt ergo
dicebam requirenda sunt silencia
requirenda quies non solū locorū
sed et animi ac ꝓpositi et ad huius
modi secreta inuitanda est anima.
Si enim ꝓpositū quietis gerat nec
in vrbis habitacione ꝫbabitur. sic̄
et beatus dauid qui non solum in
vrbe posit⁹ erat sed et regni curas
sollicita dispensacione tractabat.
et tamē multo ardencior incōpūc-
cione cordis erat quā hi qui solitu
dines videbant̄ habitare Illas e-
nim lacrimas eius et illos tā vbe
res fletus quibus et in die flebat ⁊
in nocte nūq̄ cessabat vix aliquis
habet nunc eorū qui xp̄o crucifixi
vident̄ Non enim hoc solū cōside
res quod lugebat et flebat sz quis
erat ille qui flebat et quid agēs lu-
gebat Non enim eq̄le est. in tanta
positū potestate. tot astantib⁹ atq̄
officia deferentibus vbi qui timea
tur nullus est omnes vero p̄sto sūt
metuētes in hoc inquā statu positū
humiliare se et curuare incōspectu
dei atq̄ in desinent̄ affligere nō est
tale quale si hoc faciat ille cui nihil
horū p̄sto est. sed ab omnib⁹ his ali
enus et liber est. Et eni si in regno
posit⁹ quis multa habeat que ad
luxuriam atq̄ effusionem ꝓuocent
necessitas ipsa cōuiuy affluentis et
regy q̄ntū putas resoluciōis q̄ntū
segniciei cōferat anime tū deinde
vis potestatis q̄ntum elationis et
rursus quātum rigoris imponit. sz
et glorie cupidos erigit. necessario
animos ad sup̄biam. Libidinis
quoq̄ innumera cōfluūt incitamē
ta quam gignit quidem potestat⁹
auctoritas. nutriunt vero et fouēt
deliciarum fomenta et sup̄ omnia
regalis fluxus inflamat curarū ve-
ro vt diximus frequēcia velut im-
bribus infundit et ꝑturbat. Inter
hec omnia vbi habebit locū cord⁹
conpunctio tot obstaculis repulsa
tot murorū circūuallacione reclusa
Econtra vero qui sibi vacat ab oī
bus his ꝑturbacionib⁹ alienus est
nisi sit ꝓposito ac voluntate ꝑuer-
sus et tamē rarū quēq̄m in veniam
boni hui⁹ munere gaudētem. In
terim vt diximus qui liber est ⁊ va
cat facilius si intendat animo po-
terit adipisci quā ille qui inpoten
cia positus ē ⁊ in principatū ac ne
gocys cōstitus q̄ sicut impossibile
est vt ignis inflametur in aqua ita
impossibile est cōpūctionem cord⁹
vigere in delicijs Cōtraria hec sibi
inuicē sunt et ꝑemptoria. Illa eni
mater flet⁹ hec mat̄ est ris⁹. illa cor
cōstringit ista dissoluit. illa anime
alas innectit et volitare facit ad ce
lum hec ei plumbi pond⁹ imponit
et demergit in infernū Sed et illud
cōmemoracionē nostrā non effugi
at qd̄ tāta cordis cōpunctio illo tē
pore etiā in regibus fuit quo nihil
ita magnum et eximiū lex tūc posi-
ta a cultoribus deposcebat. Nostri
ergo agonis temp⁹ in quo asscrip
ti videmus etiā ꝓ risu penam habz
laudem vero ꝓ luctu et ꝓtribulaci
onib⁹ salutem cōfert. Et beat⁹ ille
dauid ip̄i⁹ enim ꝓposuim⁹ exēplū
cūctis q̄ circūstare et cōstringere vi
debātur abruptis ita erat in potes

tate positus tamq̄m omnib⁹ esset
ipse subiectus et in solio regali vt
vinctus in carcere in purpura q̄si i
cilicio iacebat cinere cōpsers⁹ ⁊ cor
de cōpunctus Aula regalis erat ei
tamq̄m heremi vastissima solitu-
do. Hec autē omnia agebat in eo
cordis cōpunctio Sola enim est q̄
fecit horrescere purpurā desidera-
re ciliciū amare lacrimas. fugere
risum Sola est inquā cordis ꝯpūc
cio que sicut ignis omne viciū per
vrit et adimit et q̄ntacūq̄ in ea re
pit mala abstergit vniuersa et pēi
tus delet ꝯcupiscenciarū flamas si
inuenerit vt fluui⁹ inundās extin
guit et enecat curarum multitudi
nes et ꝑturbaciōes si videat velut
flagello quodā deturbat et effugat
⁊ ꝓcul esse a domicilys anime iubꝫ
ac sicut puluis stare nō potest. ita
nihil malarū cogitacionū i anima
residere pōt vbi cordis cōpunctio
affuerit Si enim corporalis amor
ita defictā teneat animā vt ab om
nibus eā necessarijs actibus cogat
abscedere et illi soli quā amat opā
dare atq̄ in ea cogitacione fixū te-
neri quomō non amor xp̄i ab om
nibus reliquis abstrahit animam
sibiq̄ cōsociat ac desidery sui vicu
lis stringit. Hec autē ita in esse aie
sue etiā ꝓpheta testatur cū dicit si
cut desiderat ceru⁹ ad fontes aqua
rum ita desid̄rat anima mea ad te
deus. et iterum. anima mea sicut
terra sine aqua tibi. et rursus. ad
hesit anima mea poste. Sed et idē
ipse iterū dicit Dn̄e ne ī furore tuo
arguas me neq̄ i ira tua corripias
me Et nolo mihi dicas q̄ hec ꝓpt̄

peccatū suū qd̄ ei acciderat scripse
rat in hoc psalmo. non est hoc ve
rum. Non em̄ ꝑmittit ita intelligi
ipsa psalmi articulacio Hui⁹ enim
culpe satisfactiōꝫ ali⁹ ꝯtinet psalm⁹
hic aūt aliā habet attiuclaciōis sue
causā Nō cōfundāus diuinas lit-
teras neq̄ sancti spiritus sentenci
as ꝓprijs sentēcys ꝑuertam⁹ H⁹
etenim psalmi suꝑscripcio habet̄
ꝓ octaua. Que est autē octaua nisi
dies illa dn̄i illa īq̄m magna et no
bilis que est vt cliban⁹ ardēs. quā
tremūt etiā virtutes celestes Ita e
nim scriptum est. quia et virtutes
celorū mouebunt̄ in conspectu em̄
ei⁹ ardebit ignis. Octauā vero eā
appellauit ꝓpt̄ cōmutacionē stat⁹
seculi hui⁹ ostendens q̄ in futura
vita innouacio omniū fiet Presēs
nanq̄ temp⁹ septimanā habet de
putatam Omnis eni p̄sentis tem
poris cursus ap̄ma quidem incipt
die ⁊ terminat̄ i septimā ⁊ rurs⁹ his
dem circulis spatia p̄stituta volu-
unt̄ eidem initio reddita atq̄ i eos
dem t̄minos reuoluta Dominicā
ergo diem non octauā appellam⁹
sed p̄mam q̄ nō potest in octauū
numerum reuolui circulus septi-
mane Cū ergo omnia hec cessaue
rint et cursus hic temporū fuerit re
solut⁹ tūc iam septimana depuls⁹
ogdoas idem octaui numeri curs⁹
ꝓducetur i mediū qui nō iā rerum
causas reuolnat ad indicia sꝫ oīa
ꝯsequētib⁹ tradat et ꝑurgeat in fu
turū. ꝓpheta ergo hec intuens et
ex his oibus corde cōpunct⁹ et iu-
dicij futuri intra semetip̄m memo
riā retexēs diēq̄ illū semꝑ in oculis

habēs nūquā atribulacione animi
et dolore cordis vacabat q̄q̄ nos
vix aliquādo et satis raro admēo
riam reuocam⁹ illi⁹ mēs et cogita
cio habebat semp̄ inter se et dei iu
dicia totis sensib⁹ intremebat Ob
hoc ergo sicut dicit in psalmo .dn̄e
ne in furore tuo arguas me .neq̄ i
ira tua corripias me .irā dicens et
furorē pene cōtinuaciōz Scit nan
q̄ diuinā naturā carere omni pas
sibilitatis affectu Et quidē cū i mlt
tis sibi cōsci⁹ sit exquibus nō penā
sperare debeat sed coronā erat nā
q̄ in eo et fides tanta vt muros ac
turres destrueret alienigēarum et
vniuersam gentē suam d̄ portis vt
ita dicā mortis ip̄i⁹ r̄uocaret.erat
in eo etiā inde grandis fiducia con
scientie qd̄ non reddiderat inimi
co malum p̄malo quinimmo et be
neficia p̄ iniurijs reddidit sed et il
la diuina sentencia que dicit inuēi
dauid filiū iesse virum secundū cor
meū .nonne omnē ab eo suspiciōz
noxe alic⁹ aut rep̄hēsiōis abstergit
et tamē post illud de eo dei iudici
um post tot animi op̄umq̄ virtu
tes nō cessat tamquā reus pene ob
noxius loqui et quasi nihil habeat
fiducie aupud deū .vt illud euan
gelicū cōpleat qd̄ ait cū aūt feceritꝭ
oīa que p̄cepta sunt vob̄ .dicite q̄
serui inutiles sumus quod debui
mus facere fecimus .Quid tale lo
cut⁹ est vel publicanus ille qui vere
erat mille malis repletus ⁊ neq̄ re
spicere ad celum poterat neq̄ ora
cionis sue p̄lixum cōtinuare sermo
nē .sed ne astare quidē audebat p̄
pe phariseū exp̄brabat em̄ eñ p̄ha
riseus dicēs q̄ non sum sicut ceteri
et sicut publicanus iste ille vero q̄si
horū nihil audiens in nullo indig
natur sed amplectitur opp̄briū et
non solū non indignatur sed et cō
fitetur peccata sua pectusq̄ suum
velut peccatorū suorum cōsciū tun
dens ait .p̄picius esto mihi pecca
tori Nec ergo facere peccatorem n̄
est magnū .q̄ pondus peccati et si
velit et si nolit peccatorē humiliat
et incuruat iustum vero hec facere
qui sibi multorum cōscius ē bono
rum et ita de se p̄nunciare vt ille p̄
nunciabat .qui vere multorū reus
erat malorum . hoc est mirabile et
hoc est vere cōtriti et humiliati cor
dis indiciū. Immo vero et ampli⁹
adhuc inhumilitate iusti q̄m i p̄fes
sione publicani peccatoris intueor
Ille em̄ qd̄ ait p̄pici⁹ esto mihi do
mine peccatori sermo ipse videtur
esse quasi penam volentis effugere
quod aūt dicit iustus domine ne i
ira tua arguas me neq̄ ifurore tuo
corripias me .non est nolentis ar
gui neq̄ corripi causantis sed orā
tis vti ne inira idē vehement̄ argu
atur .neq̄ infurore quod est absq̄
venia corripiatur . Exomni enim
p̄te animi eius humilitas intuēda
est .et exeo quod semetip̄m cum sit
iustus pena iudicat dignū . et exeo
quod nō audet hoc petere adeo vt
exintegro sibi venia concedat̄ . qd̄
vtiq̄ eorum est qui se ingentibus
quidem supplicijs iudicant dignos
aliquid tamen in ipsis supplicys
optant .adipisci quod paululū sub
leuet ac temperet penas sed maio
rem adhuc mētꝭ sue humilitatem

docet quod et hanc ipsã misericor
diã idem vt paulo leuius cruciet.
ita petit adeo non quasi qui releua
ri mereatur sed quasi qui deficiat i
tormentis ⁊ ferre plura non possit
Ait enim miserere mei dñe qm̃ i fir
mus sum Quid est hoc .ipse qui ta
le testimonium meruit adeo et qui
iudicia ei⁹ non est oblitus sic enim
dicit iudicia tua nõ sum oblit⁹ iste
inquã qui solis ip̃i⁹ splendore luci
dior est hui⁹modi verba ꝓloquit.
Ita est hoc enim vere magnũ ⁊ mi
rabile est · quia is qui vere magn⁹
est nihil de se magni sentit aut loq̃t
sz omnium se vltimũ iudicat et salu
tem de sola misericordia dei sperat
velut si diceret Dignus quidẽ sum
pena dignus eternis supplicijs. sz
qꝛ iam ferre nõ possum rogo mihi
veniam dari vt sepe famuli in mlt
tis cõp̃hensi delictis dicere quidẽ
quod non peccauerint non aude
bunt. sz ꝓnimietate verberũ remit
ti sibi verbera aliquantulũ rogant
Ego tamen eũ puto et de aliqua i
firmitate nunc dicere illa scilicet q̃
extristicia et ex merore venit. Solet
enim meroris nimietas si ꝑtinaci⁹
incuberit consumere vires anime
quod puto accidisse iusto huic dũ
nimis incusat semetipsum et nihil
sibi letum ꝓmittit et hoc arbitror i
dicari ex his que secunt. Ait enim
Miserere mei domine qm̃ infirm⁹
sum sana me domine qm̃ cõturba
ta sunt ossa mea. et aĩa mea turba
ta est valde Q d̃ si is qui tantorum
sibi bonorũ cõscius erat dep̃catur
dominum ne intret secũ in iudiciũ
ne vel discuciantur opa eius quid
faciemus nos qui malis inuoluti
tot sum⁹ et bonorum opum nobis
nulla fiducia est quib⁹ qꝫ cũ abun
dẽt delicta nulla satisfactio est nul
la cõfessio ob hoc igitur beatus hic
tali vtit̃ cõfessione Sciebat enim ⁊
didicerat qꝛ nemo iustificabit̃ in cõ
spectu dei sciebat qꝛ iust⁹ vix salu⁹
fiet ꝓpterea dicebat · miserere mei
domine qm̃ infirmus sum. Sed et
in omnib⁹ intuere quomõ nusq̃m
bonorũ suorũ meminit sed semper
ad misericordiã dei cõfugit in ip̃a
sola collocat salutem suã Hec ẽ hu
miliati cordis vera cõpunctio mag
na agere et humilia loqui iuste opa
ri et sup peccatores timere ac tre
mere ⁊ vis scire q̃nt⁹ ieo tremor sit
diuini iudicij Audi quid dicit Ini
quitates si obseruaueris dñe. dñe
quis sustinebit Nouerat em̃ et val
de nouerat qm̃ in multis crimini
bus obnoxij sumus deo et qꝛ etiã
et parua peccata ⁊ ea de quib⁹ nec
suspicamur deducãtur ad iudiciũ
Deniqꝫ ⁊ ea que saluator p⁹modũ
statuit ille iã in spiritu p̃ueniẽs im
pleuit et non solum legis manda
ta sed et de iniurijs cõuicijsqꝫ ⁊ co
gitacionib⁹ malis obseruanciã te
nuit risum etiã importunũ aut scu
rilitatem in iudicio cogitabat esse
plectendũ. Propt̃ hoc et paulus
dicebat Nihil mihi cõsci⁹ sum sed
non in hoc iustificat⁹ sum. Cur aũt
hec qꝛ etiã si nihil mali opis gerit
sicut certe nec egit sed honoris q̃n
tum deferri deo debuit scit a se nõ
dũ delatũ qꝛ ⁊ si milies moriamur
et si oẽs virtutes animi expleam⁹.
nihil dignum gerim⁹ ad ea q̃ ipsi

ꝑcipimus a deo. Uide em̄ quomō
cum in nullo ip̄e indigeat nostri in
omnib⁹ enim sufficit sibi tñ cū nō
essemus esse nos fecit animāq; in-
spirauit talē qualē nullus ex omni
bus animātib⁹ que sunt sup terrā.
paradisum plantauit celū extendt
terramq; substrauit luminaria ac-
cendit vniuerso mundo resplendē
cia et terrā quidem fontib⁹ flumini
busq; et stagnis repleuit campos
vero virgultis ⁊ florib⁹ adornauit
celum varys astrorū choris depixt
vt nobis noctē de ip̄o faceret graci
orem simul vt summorū salubritas
ꝑquietem vires corporū reparet
quas labor diurn⁹ absumit. Intā
tum aūt muneris huius necessaria
humano generi dona collata sunt
vt absq; cibo audeant nō nulli plu
res transigere dies absq; somno ve
ro nec paucos. Idcirco deniq; et
hibernis frigoribus largiora spa-
cia noctiū posuit vt ꝓlixior requies
intra tecta hominib⁹ fieret et labo
ribus breuiora spacia remanerent
Propt̄ quod et cōueniēter tempo
ra hec q̄ ad requiē dedit tenebris i
voluit Sicut enim pie queq; ma-
tres aut nutrices cū forte natos su
os ad quietem ꝓuocant ingremys
positos cōplecti brachys et ad se
stringere ac tunica opire oculos ⁊
faciem solent vt obscurior eis aer
reddit⁹ somnū ꝑquietē facilius in
uitet ita et de⁹ tāq̄ velamen quod
dam ꝑ vniuersum mūdū tenebras
obducens hominū gen⁹ ad silenciū
gratissime inuitat Qd̄ si non ita tē
pus istud munisset de⁹ vt est gen⁹
hominū negocys ⁊ cupiditatibus
atq; auaricie semꝑ intentum non
solum subiectos sibi sed et semetip
sos homines laborib⁹ opib⁹q; cō
sumerēt nunc vero etiā nos anim⁹
laboribus retrahit ⁊ nō solū corpo
ribus idulget sed et animos ip̄a vi
cissitudo resuscitat. Nā inde quid
dicā quomō noctis tempore cūcta
tranquilla sunt et silent vniuersa
quies vbiq; et ꝑ totum orbē ducū
tur longa silentia null⁹ clamor vt
in temporibus diei. mille voces q̄-
bus alij ꝓpenuria aly ꝓuiolencys
clamāt alij damnis ⁊ calumnys af
flicti. hec omnia quiescere fac̄ nox.
et velut fluctibus quib⁹dam atq;
vndis malorū ereptos homies ad
portum q̄etis adducit Hec quidē
noctis munera diei vero tanta sūt
d̄q̄bus dicere nec temporis nec sti
li hui⁹ sit Quid vero maris vsum
et nauigandi vtilitatem loquar ꝑ
quā pene orbē omnē qui longis a
semetip̄o dirimit̄ spacys non solū
sibi inuicem notū sed et sociū quod
amodo et cōmunicabilem facit vt
vnusquisq; si q̄d apud se gignitur
boni hoc etiā ad ꝓximos suos pro
cul positos deferat et cū vnusquis
q; paruū terre possideat cespitē ꝑ
istud mercandi ministeriū q̄si toci⁹
mundi domin⁹ efficitur et vniuer
se terre fructibus fruitur. Et quid
plura dicam vniuersus orbis effici
tur omnib⁹ tāq̄m mensa vna nul-
lo ꝓhibente sumere qd̄ vbiq; est.
Sed parua hec sunt in muneribꝰ
dei Quid inde dicam quod notā
fecit de⁹ sapienciam suam homini
bus et capaces esse voluit hui⁹ in
effabilis muneris et hoc fecit dum

ipsi non dū aliquid apud eum me
riti collegissent. Cūq; eis intellec-
tum cōcesserit diuinorum rerūq; e
ternarū p̄stiterit habere noticiam
homo tamē erga auctorem tanti
muneris extitit ingrat⁹ et nec sic q̄
dem respuit cū diuina clemētia. s;
et hoc ipsum qd̄ pena videtur pre
uaricacionis imposita remedium
fuit nolentis vltra ꝓcedere malū s;
feruorem temeritatis atq; audatie
reprimentis Hec et horū similia ex
diuinis beneficijs reminiscēs iust⁹.
et multo magis ea que ad dispensa
cionem spectant vnigeniti filij dei
queq; ꝑ eum fututa ꝓmittūtur bo
na ꝑ horas singulas et momēta cō
sideran s etin corde sua discuciens
atq; ad immensam beneficiorū ei⁹
pelagijs attendēs dicebat. Quid
retribuā domino ꝓ omnib⁹ que re
tribuit mihi Et peccata q̄dem pro
pria sine intermissiōe diuicat ac re
tractat iusticie vero sue in nullo pe
nit⁹ meminit Nō sicut nos agim⁹
qui de peccatis q̄dem nostris que
multa sunt et grauia. ne mēcionē
quidē facim⁹ nō dicā cogitamus
aut ingemiscim⁹. si cubi vero parū
aliq̄d boni opis agere videmur ho
sine intermissione et dici volumus
et audiri nec desinim⁹ ꝓrsus tumi-
di icedētes et elati donec et ipsum
parū si forte gestum ē boni opis ꝑ
iactanciā euacuetur et ꝑeat Hec ⁊
horū similia intuens iust⁹ dicebat
quid ē homo qd̄ memor es ei⁹. Et
iterū humane vecordie ignauiam
notans aiebat. Homo cū in hono
re esset non intellexit conꝑatus est
iumētis insipientib⁹ et similis fac-
tus est illis Hic ē affect⁹ serui fidel'
vt beneficia domini sui que cōmu-
niter oīb⁹ data sunt q̄si soli sibi p̄
stita reputet et quasi ipse sit omniū
debitor et ꝓ omnib⁹ debitor ip̄e so
lus habeat obnoxi⁹. Hoc fecit et
paulus q̄ mortem domini et salua
toris nostri que ꝓ vniuerso expensa
est mundo sibi soli p̄stitā dic̄. Qua
si enim de se solo loquēs ita scribit
Qd̄ em̄ nunc viuo in carne in fide
viuo filij dei qui tradit semetip̄m
ꝓ me. Hec aūt dicebat nō coangu
stare volēs amplissima et ꝑ orbem
terre diffusa xp̄i munera. sed quasi
vt diximus q̄ ꝓ omnibus se solum
iudicaret obnoxiū Et reuera quid
interest si ⁊ alijs p̄stitit cū que tibi
p̄stita sunt ita integra sint ⁊ ita per
fecta q̄si nulli alij ex his aliquid fue
rit p̄stitum Ideo deniq; et illa bōi
pastoris parabola nō dicit qr vēit
multas oues requirere sed vnam.
Vna nāq; est quia sic omnibus q̄
si vni diuina beneficia ꝓferuntur.
Hec ergo sunt ꝓ q̄bus affligebatur
dauid et lugebat Etem̄ qui peccu
niam mutuā summūt si non habe
ant vnde restituāt sed multo feno
re opp̄mantur neq; cibum capere
neq; quietē possunt excruciati sol-
licitudine consumptiq; vigilijs.
Quomodo ergo iustus nō excruci
etur cōsiderans se non in peccunia
sed in actibus esse debitorem Sed
nos non ita immo vero si visi fueri
mus vel parū aliq̄d ex mltis debi-
tis soluere iam videūr nobis nō tā
soluisse debita quā opes plurimas
et largos icelis recōdisse thesauros
immo vero quod est infelicius nec

hoc quidē parum qđ agere videmur ita hōeste et emēdate gerim⁹ vt decet liberos sed ꝑus requirim⁹ si mercedē habeam⁹ et si grādis sit merces in eo qđ facere videmur. et si reputat nobis ad mercedem sanctis in verecunda vox · et non tam libero digna quā mercenario · qđ ais o homo · quid inept⁹ agitaris Ad hoc creatus es vt cōditori tuo placeas vt domino tuo seruias. et tu de mercedibus cogitas · Si em̄ te agente quod tibi p̄ceptū est ꝓficiat iubeat dñs tu⁹ ingebennā aliqua tibi datur contradicēdi potestas · Tu em̄ seruo tuo opanti que iubes mercedes paras si omnis dign⁹ fueris agere aliqđ quod deo placeat aliā adhuc p̄t hoc ipm quod placere meruisti mercedē requiris vere ignoras quantū bōi sit placere do Si em̄ scires nūq̄ aliud aliquid extrinsecus mercedis aut muneris expectares Nescis qr maior tibi augetur merces qñ nō spe mercedis oparis sed studio placendi aut nō vides quomō aput hoies illi maxime famuli diliguntur qui nō tam accipe aliquid ad hominis quam placere eis et obedire gestiunt · et si homines ita erga similes sibi agūt tu qui tāta adeo beneficia cōsecutus es r alia nihilomin⁹ speras bona si quid ꝓsalute tua egeris ꝓrius etiā pene quā geras de mercedib⁹ pcōtraris ꝓpt̄ hec miseri in oibus sum⁹ et frigidi · nec ad aliqđ opus bonū parati Ob hoc neq̄ cōpunctionem cordis vnq̄ meremur accipe neq̄ colligere int̄ nos metipos aie nostre sensus et humilitatē eius fragilitatēq̄ ꝓspicere neq̄ peccāta nostra habere ante oculos. et econtra diuina cōsiderare beneficia. Dic est quod neq̄ ad illos qui vitā ꝑpuā et districtā ducunt respicimus neq̄ ad studiū boni opis iciamur sed nec hoc quidē quod freqñter videmur nos metipos peccatores ꝓnunciare cū veritate et affectu animi loqmur Deniq̄ ex eo arguimur qr si ab alio hec audiam⁹ que ipsi de nobis ꝓnunciare videmur statim indignamur et irascimur r iurias nos passos esse conquerimur. Sic ficta in nobis et simulata sunt oia vt nec illum quidē publicanū possim⁹ imitari · q cū peccata sua audiret sibi ab alio exprobrari. nō solū pacienter tulit sed r addidit confessionem suā Vnde discessit ille iustificatus magis quā phariseꝰ q exprobrauerat Nos vero neq̄ cōfessiones ipas et cōfessio qđ sit nouim⁹ cū mille malis repleti sum⁹ Sed oportebat nos nō solum scire et ꝓfiteri qr multa in nobis delicta sint · verum et vnum quodq̄ peccatū r maius et min⁹ quasi in libro ita in corde nr̄o habere descriptum id ꝙ freqñci⁹ recensere atq̄ ante oculos ponere et tāq̄ nup hec ad missa lugere. ita em̄ et anime arrogantiam frangerem⁹ freqñti⁹ eam de malis suis et vicijs cōmonentes et cautela nobis ne vltra in eadem delicta inciderem⁹ nascer etur. Tantum et em̄ boni cōfert meminisse frequēcius hominem peccati sui. vt etiā paulū videam⁹ apl'm ea que oblita iam fuerāt r delera adducere tñ in mediū et cū culpam dep̄sentib⁹

non haberet qm̃ recordacionē pec
catorū et luctū gemitumq; sciebat
anime ꝓdesse etiā illa cōmemorat
que ꝓignorantiam cōmissa gracia
baptismi et confessio fidei abolena
rat . Sic deniq; dicit q̄ iesꝰ xp̄s ve
nit in hunc mundū peccatores sal
uos facere quorū primus ego sum
et iterum et fidelem me existimauit
ponens in ministerio qui pr⁹ fui
blasphemus et ꝑsecutor et in iurio
sus supra modū ꝑsequens ecclesiā
dei et expugnabā eam et qui nō sū
dignus vocari apl's . Etenim licet
reatu absoluamur ꝓ peccatis ꝓpri
bus tamē si adducant ante oculos
sufficienter i cutere possunt anime
verecundiā et ꝓuocare eā ad amo
rem ei⁹ qui tā multa concessit. Nā
et symon cū interrogatus a domi.
no quis ex illis duob⁹ debitoribus
q̄bus fenerator relaxauerat debi
tū plus eum diligeret respondisset
quia ille cui amplius remisit audit
a dño recte respondisti. Oportet g⁹
recordari nos ꝓpria delicta et etiā
ea ꝓquibus veniā cōsecuti sum⁹ vt i
tuentes quā ingentem modum de
biti remisit nobis de⁹ et ampli⁹ eū
diligere possim⁹ et verecundiā pu
dorem q; cōcipe atq; ex his corde
cōpungi cōsiderantes qd̄ nisi mise
racio ipsi⁹ subueniisset tantum illud
peccatorū pondus sine dubio oēs
nos inferni penis supplicysq; ꝑsis
set Paulus ergo etiā illa memine
rat que pemerat indulgencia. nos
vero nec ista recordamur que post
baptismum cōmisimus in q̄bus vti
q; piculū nobis saluum est et reos
nos atq; inuinculis positos tenet.

Quod et si aliquā do ad recorda
cionem venerimus et nisi fuerim⁹
paululum inde cogitare t esse solli
citi statim effugit cogitacio et transi
mus ad alia . et nec integra quidē
hora patimur animā nostrā afflic
tione meroris hui⁹ astringi . Hec
igit̄ causa est q̄d malis addim⁹ ma
la dum ꝓrū memoria nō ꝓmanz
nec dolor aliquis in vrit ꝓcōscien
cia cōmissi hic est vnde nec ad con
fessionem descēdim⁹ Quomō em̄
cōfitebimur quorū nec memoriam
quidem tenem⁹ sed consuetudine
cōtempnendi dum ꝑteritis dolor
nullus est facili⁹ supueniētib⁹ ma
lis locum damus . Ad̄ si omnis ex
anima stimulus auferatur et cunc
ta ei securitatis frena laxent . quis
eam p⁹ hec tenebit aut quis eam
dēcipicijs reuocabitur et quis ꝓ
hibet vbi nihil metuit nihil vere
cundie nil pudoris admittit vt nō
in omnes ꝓdicionū foueas de mer
gatur Puto bis ergo lugēt sancti t
gemit⁹ suos cōferunt icōspectu di
Sufficit em̄ sanctis et magnis sic t
vos estis ad copnunctionē cordis
recordari beneficia diuina et opū
vestro x gloriā nō vobis ipsis assig
nare sed deo sufficit vt sicubi vl'pa
rū aliquid vos latuit quanto vos
magni est⁹ tāto id velut a maguis
viris cōmissum grauiꝰ iudicare suf
ficit cōsiderare illorū vitas q̄ sum
mam iusticie et sanctitatis regulā
seruauerūt et ꝓ omnia placuerunt
deo sz t naturā peccati cogitare ve
locem . rapidam subreptiuā et ad
hec in certa esse que futura sunt et
valde dubia et piculosa . vt ea etiā

magnus ille metuat paulus. Hoc enim indicat cum se dic̄ timere ne forte cum alijs p̄dicauerit ipse reꝓbus fiat. Et iterum cum ait qui se putat stare videat ne cadat. Sic autem et beat⁹ dauid beneficiorū dei munerumq̄ eius memoriā recolens cōpunctionem cordis que rebat inquo dicit Quid est homo quod memor eius aut filius hominis quoniā visitas eum. minuisti eum paulominus ab angelis gloria et honore coronasti eum. Cum vero operū suorū meritorūq̄ ostendit confidenciam non habendā dicit Quis ego sum domine mi et q̄ est domus patris mei. qm̄ dilexisti me in tantum et ꝓ nihilo sunt. hec habita inconspectu tuo domine. sed et locutus es ꝓ domo serui tui in longitudine Et quid adiciet dauid ad hoc loqui ad te. Sed et memoriam facit maiorū et semetip̄m quasi longe ab eorum virtute constituit Cum enim dixisset inte sperauerunt patres nostri de semetip̄o i posterioribus dicit Ego autē sum vermis et non homo. Defuk̄is aūt quasi in cert⁹ et trepidus hoc mō semetipsum suscitat et dicit. Illumina oculos meos. nequando obdormiam in morte Incusat autem ⁊ semetipsum sup̄ multitudine peccatorum hoc modo et ait. Propiciaberis peccato meo multum est enim. Vobis ergo maioribus ista sufficiant. nobis autem cum his ad hibenda sunt etiā alia medicamenta forciora et que possint destruere quidam arroganciam inserere vero dolorem cordis et animi

Sunt nanq̄ nobis recordande multitudines peccatorum recordanda consciencia maculata que vtiq̄ cū stimulare nos ceperit nequaq̄ adulacioni aut arrogancie locum relinquit Propter quod rogo et ⁊ dep̄eor ꝑ illam ipsam quam ꝓ vite tue merito acquisisti fiduciam apud deum vt porrigas nobis manum sepius inter pelles deum ꝓ nobis vt possimus lugere nos metipsos. et peccatorum nostrorum pondus resoluere multitudine lacrimarum. ⁊ ita post hec non enim semper flendum est et nihil agendum aprehēdere aliquam vitam deo placentē et ad celum ducentem. ne forte cū malis nostris descēdamus ininfernum vbi nemo est qui confiteatur ei et ibi paciamur ea que impij paciuntur. cum nullus fuerit iam q̄ exoret ꝓ nobis. Dum enim sumus in hac vita et nos a vobis iuuari possumus et vos potestis in nos conferre beneficia. cum autem abierimus illuc ibi neq̄ amicus neq̄ frater neq̄ pater idoneus erit ad liberandum eum qui supplicijs deputetur. Quomodo enim qui in luce est accedit ad eum qui in tenebris graditur. vbi cum nullum sit nobis ex sanctorum collacione refrigerium. eternas tamen extendimus penas effecti cibus in extricabilibus et in mortalibus flammis.

Explicit liber secundus iohañis cōstantinopolitani ep̄i ad Stelicum.

Incipit liber Johannis epi de re-
paratione lapsi.

Quis dabit capiti meo
aquam et oculis me-
is fontem lacrimarū.
oportunius nāq; nūc
a me quam tūc a pphēta dei dicit
licet ēm non vrbes multe nec gen⁹
integra lamentāda mihi sit anima
tamen est flenda multis gentib⁹ no
bilior multisq; vrbib⁹ pciosior. nā
si vnus qui facit volūtatem dei me
lior est quam multitudo iniquorū.
melior ergo et tu eras quondā quā
multitudines iudeorū ppt qđ ne-
mo miretur si forte plixtioꝛib⁹. ego
nunc vtar lamentationib⁹ amario
rēs pfundam fletus quā tūc pphe-
taq; pfudit non ēm nūc vrbis vt di
ci capte excidia defleo nec vilis vul
gi capiuitatem lamentor sed in sig
nis anime lapsum et templi in quo
xps habitabat excidiū Si quis ēm
ornamenta quondā anime tue no-
uit. que nunc diabolica flāma con-
sumpsit Si quis templū corporis
tui cōtēplatus est tunc ēm castitatis
splendore fulgeret paruā pfecto et
valde inferiorem illā pphēticam la
mentationē putabit in qua barba
rice manus sancta sanctorū polluis
se deflentur sacras edes ignis popu
latus hostilis vbi cōtaminata che-
rubin et archa ac ppiciatoꝛium ta-
buleq; lapidee et vrna aurea la-
mē-tantur. Hec ēm lamētatio quā ego
defleo tāto illa durioꝛ amarioꝛ quā
to verius cuncta hec et euidentis
in tua anima quā intra illius tēpli
parietes erant. Hoc sancti⁹ multo
fuit qđ in te erat templum. Nō ēm
auri et argenti metallo sz virtutib⁹
animi et donis sancti spiritus radi-
abat habebat ēm intra se archam t
duo cherubi idest fidem patris t fi
lij et spiritus sitam sancta sz nūc ni
hil horum est ablata sancta cuncta
hec ab anima tua nudata est omni
bus ornamentis suis cunctisq; que
diuinitus consecuta fuerat muneri
bus spoliata remansit deformis ac
turpis peryt ab ea omne munimē
omnisq; custodia Non iam hostiū
in ea clauditur non seruatur ingres
sus sed patet omnib⁹ malignis spi
ritibus ad corruptelam anime festi
nantibus Nulla inde turpis cogi-
tacio nulla cupiditas seda repellit sz
si venerit fornicationis spirit⁹ ingre
ditur si auaricie si iactancie et si ho
rum nequiores et impuriores vene
rint nemo pbibet nemo ppellit nul
lus ēm ei custos null⁹ remansit edi
tuus Nam prius sicut ad celi secre-
ta nullis huiusmodi malis indulge
tur accessus ita nec ad purissimam
mentē tuam penetrare poterat vl-
la cōtagio Sed forsasse incredibilia
vidar loqui apud eos precipue qui
priora tua nesciunt sed hanc q̄ nūc
est anime tue destructionem vident
inde vtiq; est quod ego irremedia-
biliter plango qz noui et incessabili
ter lugeo dū recoꝛdoꝛ vsq; quo ite
rum te repedare videā ad prioris
glorie statum Quod et si apud ho
mines impossibile videtur apud d̄
um tamē omnia possibilia sunt ip-
se est ēm qui alleuat a terra inopem
et de stercore erigit pauperē vt col-
locet eū cū principib⁹ cū principib⁹

populi sui ipse est qui sterilem facit
in domo matrē sup filijs letantem
Nō ergo dubites neqꝫ disperes mit
tari te posse in melius Si em̄ tantū
potuit diabolus vt de excelsis vir ⁊
tutum fastigijs in ꝓfundum te du ⁊
ceret malorū quanto magis poterit
deus ad summū te bonorū verticē
reuocare et non solum in id reuoca
re qd̄ fuisti sꝫ ⁊ beatiorē multo quā
prius videbaris efficere Tantu ne
cōcidas animo neqꝫ spem tibi absci
das bonorum ne queso accidat ti
bi qd̄ impijs solet Non em̄ peccato
rum multitudo adducit in despera
tionem animā sed impietas et ꝓp ⁊
terea salomō nō dixit. qꝛ omnis qui
venerit in ꝓfundū malorū cōtēpnit
sꝫ impius inquit si venerit in ꝓfun ⁊
dum malorū cōtēpnit Impiorū er
go est desperare salutē et cōtēpnere
cū in ꝓfundū venerint malorū non
peccatorū Impietas em̄ ñ sinit eos
ad dominū respicere et illuc redire
vnde dilapsi sunt ista ergo cogita ⁊
cio que spē cōuersionis abscidit ab i
pietate descēdit et sicut lapis gra ⁊
uissimus ceruicib⁹ anime incūbens
semper eā deorsum interram cogit
aspicere ad deū vero suū non sinit
oculos leuare Sed virilis anime est
et p̄clare mentis deicere aceruicib⁹
anime sue pōdus inimicū immo d̄
primentē se abicere diabolū et imꝑ
are anime sue. vt canetis verba pro
phetica dicat ad dominum Sicut
oculi seruorum in manib⁹ domino
rū suorū et sicut oculi ancille in ma ⁊
nib⁹ dñe sue ita oculi nostri ad do ⁊
minū deū nostrū donec misereatur
nostri Miserere nobis dñe miserere
nobis. quia repleti sum⁹ despectiōe
Preclara vere in his verbis et cele
stis philosophie doctrine est Reple
ti sum⁹ inquit despectione Hoc est
quod docere nos voluit. qꝛ si ꝓ pec
catorum nostrorū multitudine re ⁊
pleti sumus despectione atqꝫ obpro
brijs coopti. oculi tamen nostri ad
dominū deū nostrū sint donec mise
reatur nostri nec prius ab obsecra
tione cessemus quam impetrare pe
ccatorum veniam mereamur Hoc
em̄ vere est cōstātis anime et ꝑtina
cis. vt nequaqꝫ repellat̄ de ꝑseuerā
tia poscendi desperatione impetrā
di sed ꝑseueret ac ꝑsistat in obsecra
tionibus donec misereatur ei Et ne
forte arbitreris te offensam magis
contrahere apud deū si cū nō mere
aris audiri importun⁹ ꝑsistas in p̄
cibus recordare euāgelij parabolā
et ibi inuenies qd̄ ꝑseuerātes et im
portunos peccatores dñs non sibi
ostendit ingratos ait em̄ Et si ñ da
bit ei ꝓpt̄ qd̄ amicus est ꝓpt̄ impro
bitatē tamē eius surget et dabit ei
quātum opes habet intellige ergo
Rm̄e qꝛ ꝓpterea diabolus desꝑati
onem subicit impetrādi vt spem bo
nitatis dei nobis abscidat que ē sa
lutis anchora vite nostre fundamē
tum dux itineris quo itur ad celum
Deniqꝫ apostul⁹ dicit Spe aūt sal
ui facti sum⁹. Spes ergo est in qua
salus nostra cōsistit et que de t̄ris aī
mas velut quibusdam catenis celi
tus dependentibus innexas sibi ve
hit ad sup̄ma. ⁊ reuocat ad sedes ce
lestes eos qui sibi vehementi⁹ inhe
rent celsioresqꝫ vite huius ac t̄reno
rū malorꝫ t̄binib⁹ reddꝫ Si q̄s ergo

intra hec posit⁹ resoluatur animis. et salutaris spei anchorā dimittat e manib⁹ decidat necesse ē. ⁊ i abijssū atq; in ꝓfundū malorū necet. Qd cū senserit inimic⁹ ⁊ viderit nos peccatoꝝ nr̄oꝝ multitudiez ꝑhorrentes. increpatiōib⁹ ⁊ iā ipi⁹ cōsciētie deterreri. accedit et ip̄e ⁊ cogitationes nobis subicit desperādi. plūbo omni. et oi harena grauiores. q̄s si receperim⁹. necesse ē. nos stati pōdere ipso abruptis salutis nr̄e retinaculis in ꝓfundū demergi maloꝝ In hec ergo ⁊ tu deiect⁹. boni ⁊ mitis dn̄i precepta nūc spernis. crudelis aūt et immitis tyranni atq; ūmici salutis tue volūtatib⁹ pares Abiecisti suaue iugū xp̄i. et duras ac ferreas ꝓ eo imposuisti ceruicib⁹ tuis peccatoꝝ catenas. Abiecisti on⁹ leue humilis et mitis dn̄i ⁊ ꝓ eo asinariā molā collo tuo appendisti Sed quousq; ꝑtendis Sta iā ⁊ d̄sine ifelicē aiaz tuā sine respectu aliquo. sine vlla recordatiōe d̄mergere Quousq; ꝑurgues eā ⁊ p̄cipitas i iteritū Et q̄dē mlr̄ illa q̄ i euāgelys dragmā q̄m ꝑdiderat iuenit cōuocat vicinas ⁊ amicas vt cōgratularent̄ ei ego aūt cōuocabo amicos meos tuosq; ac vicinos nr̄os. et dep̄cabor eos cōuenire nō vt gaudeāt sz vt lugeāt mecū nec vt gratulent̄. sed vt lamētent̄ ⁊ ingentē planctū sublatis ad celū vna mecū vocibus reddāt. ⁊ dicā ad eos. Ululate mecū o amici ⁊ plāgite ꝓfundite mecū fontes fletuū. ⁊ ꝓducite flumina lacrimarū n̄ q̄ auri pōd⁹ im̄sum nec argēti talenta inumera amisi de maib⁹ meis. nō qd̄ gemmaꝝ fila p̄ciosa perdiderim sed quia horū omnium carior omni auro omniq; gemma p̄ciosior amicus qui vna nobiscum vite huius pelag⁹ ⁊ mare hoc magnū spaciosumq; nauigabat. nescio qūo lapsus in ip̄m fert̄ ꝑditiōis ꝓfundū Qd̄ si aliq̄ ex amicis cōsolari me volūt. alugēdo ꝓhibere. ꝓpheticis ad eos rn̄deā vocib⁹ dicēs Sinite me amarissime flere. nec ꝑsistatis cōsolari me. Nō em̄ lugeo ꝓ carnis affectu. nec plāctu plāgo feieo vbi imoderatio lacrimaꝝ culpabil̄ iudicat̄. sed illud lugeo qd̄ et magn⁹ ille ac mirabilis apl̄s paul⁹ lugere se dicit. cū scribit Et lugeā om̄s q̄ peccauerūt. ⁊ nō egerūt penitētiā. Nam eos qui ꝓ cōmuni hac morte carorum immoderatis planctibus affligūtur merito quis notabit vbi vero non corporis sed anime vulnera lamētant̄ et talis anime que i ipsa et iam morte signa pulchritudinis prioris ⁊ admirandi decoris ostendat atq; extinctū in semetipso florem virtutū indicijs ad huc spirantibus ꝓdat quis ita crudelis est. et ab affectu tocius virtutis alien⁹ qui non moueatur ad luctū non excitet̄ ad lacrimas Sicut ꝓ morte cōmuni philosophicū est a lacrimis tēperare ita in aīe morte et talis anime cōsolationem recipere insipiens et irreligiosum duco Quomō em̄ n̄ videbitur sine int̄missione lamentad⁹ is qui dudū omnē pulchritudinem in corporib⁹ tāq̄ in lapidibus aspiciebat qui aurū sicut lutū videbat qui delicias cūctas vt cenum respuebat Nic subitis febrib⁹ libidinis ac voluptatis arrectus sanitate

simul atq; ornatu mentis extincto. virtutibus quidem pijt solis vero vicijs ac voluptatibus viuit. Nunc cine ego non plangã. Nuncine ego nõ rigẽ toto flumine lacrimarũ. vsq; quo si potero fletibus meis reclusi citẽ sensum eius vitales aliquos ex eo motus tepore eliciam lacrimarũ Si eñ hi qui corpora lamentantur cum sciant et certi sint nihil ꝓdesse fletus suos ad vitam defuncti reuocari tamẽ alamẽtatione nõ possunt nos vero qui scim⁹ animã a morte reuocari posse ꝑ cõuersionẽ quo mõ nõ medicamẽtũ penitẽtie quo magis patescentibus poris recipi possit lacrimis vberioribꝰ emollimus. Quinimmo et ignauie nos arguẽdos puto si cũ lamẽtatores corpoꝝ mortisq; cõmunis tã dure et tã vehemẽter hoc faciant certi vt dixim⁹ quod nõ resuscitabunt mortuũ suum nos nihil tale ꝓ aie lamẽtatiõe faciamus quam restitui in statũ suũ posse ꝑ penitentiam nouerim⁹ Nã in inferno inquit quis cõfitebit tibi Scimus eñ plures et nostris tẽporibus et memoria maiorũ ꝓlapsos ab itinere recto et precipitatos ab igressu vie anguste et ita rursus reparatos esse vt posterioribus priora transierunt atq; ad palmã puenerint et coronã numeroq; rursus ꝛ choro asscripti credant esse sanctorum Sed donec ꝑmanꝫ quis in ipsa adhuc flãma ac fornace libidinũ hec ei ipossibilia videnť et iã similꝫ ꝓuocentur exemplis. Si vero ceperit fieri vel parua cõuersio et initium dederit repedandi paulatim ꝓcedens et ad superiora pedẽ referẽs illa quidem que vehementior erat flãma pꝰ tergũ remanebit añ pedꝫ vero quãto acris cepit icedere tãto omnia inueniet diuini cuiusdam roris sopita refrigerio Tãtũ ẽ vt vnũ quod ꝑcipue inimicũ est saluti hnic caueamus inimica añt cõuersionis penitẽtie desperatio Que si ipsederit mẽtem quãtũcũq; sit salutis desiderium quãnis grande sit saluandi ꝓpositum despatione occurrente omnis salutis aditus obstruit intersepta eñ penitentie via claudit et agonis ingressus Et quomodo iã poterit qui extra viam est et cui claudit ostium boni aliquid operis implere cum ad bonorũ non veniat ingressum desperatione ꝓhibẽte ꝓpt̃ hoc et diabolus omnibus modis molitur huiusmodi cogitaciones plãtare in cordibus nostris. Si eñ nos desperationis metus ꝓcul a nia veritatis effecerit nullum ei aduersum nos vltra certamẽ remanebit. quẽ enim impugnet cũ nullus obsistat. Si quis autẽ istud resoluere potuerit vinculum otinno vires redeunt ad eũ icalescit vigor animi delectatur rursus instaurare certamina. videbit eñ se fugare eũ quẽ fugiebat. et ꝓsequi ꝓsequentem Ad̃ et si forte vt se habet agonis conditio rursus labatur aut cadat nõ cõtinno lapsis sui pudore despare iterũ debꝫ sꝫ meminerit hanc esse agonis et certaminum legem nõ vt nũquã quis cadat sꝫ vt nũq; cedat quianõ ille ꝙ sepe cecidit metus dicitur sꝫ ille qui ad vltimũ cessit Nam qui despationis cogitacionibus victus est quomõ vel vires reparare certandi vel

resistere aut repugnare pōt cum fu
giat. nec omnino redeat ad certam
Et nolo vt putes. quia de his ser
mo mihi sit tantum qui i paucis et
lenibus peccauerūt. De illo loquor
qui omnibus succubuit malis. qui
immanitate scelerum viam sibi ex
cluserit regni celorū et nō de infide
libus sz de fidelib⁹ fuerit. et his qui
prius placuerūt deo post hec autē
ceciderūt vel in adulteriā vel in om
nes impudicicias que vt apostolus
ait. turpe est dicere Nec hec ego di
co despare deberet salutē et iam si
ad vltimā huiusmodi malis obses
sus puenerit senectutem. Sed que
sit ratio dicti h⁹ ausculta Si ira pas
sibilis dei esset affectus recte dicere
mus non posse iam restingui flāmā
que tot ac tantis succensa peccato
rum sit malis. Cum vero impassibi
lem esse naturam diuinā diffinitio
veritatis ostendat intelligere debe
mus quia et iā si punit deus et iam
si penas infert nō hoc cū ira passibi
li sz cū ineffabili clementia facit me
dentis nō pimētis affectu. et ideo
valde libenter recipit penitētem pe
nitentie autem medicamētum si p
neniens curet animā non facit eā
ad medicamēta iracundie puenire
p his que cōmisit in deum Non em
vt diximus ppt semetipsum vindi
cat deus in peccatorē quasi vlciscēs
iniuriam suam nihil em tale recipit
in se natura diuina ad vtilitatē no
stram facit omnia p vtilitate nostra
et correptiones inducit et penas ñ
vt se vindicet sz vt nos emēdet. qd
si pstitit quis in duricia sicut ille qui
auertit oculos suos a luce dampnū
quidem nullū luci intulit semetipz
vero tenebris cōdemnauit ita et q
p cor ipenitens cōtēpnere se putat
virtutē di semetipsum alienū efficit
a salute Quod si medicus ab his q
vel frenesim patiuntur uel cerebro
moti sunt patitur iniurias. et neqz
dolet p hoc neqz irascitur. sz facit
omnia que medēdi ratio deposcit.
quibus cruciari quidē videtur ille
qui patitur porro autē cruciat⁹ ipse
non est iniuriarum vindicta. sz cu
ra lāguentis deniqz si parū qd eger
pficere cepit ad salutē statim vide
as gaudere medicū leti⁹qz alacri⁹
exsequi reliquam curā nec vsquā pr
sus iniuriarum memoriā retinere sz
salutis in omnib⁹ gerere pspectum
quāto magis deus et iam cū in vlti
mā deciderimus insaniā nō ultiōis
affectu p his que cōmisimus mone
tur in nos sz cupiēs uiscerib⁹ nris i
neteratos viciorū curare lāguores.
p hoc t dicit omnia et agit. cupid⁹
sanitatis nostre non pene Ad quā
nis ratio ipsa pietatis sufficienter
ostendat tamen ne tibi de huiusmo
di sententia ulla dubitacio nideat.
possum⁹ hec et iam ex diuinis scrip
turis quia ita se habeant edocere.
Dic em mihi quid sceleratis⁹ fuit re
ge babilonico. qui cū in multis exp
tus esset potentiā dei ita vt p pphetā
ei⁹ adorare t iuberet illi th⁹ t mir
ram immolari rursus tamē ad pri
orem superbiam aduersus dominū
deuolutus est. et eos qui imaginem
eius adorare nolluerūt pferētes ve
nerationē dei iunctos i fornacē iecit

ignis ardentis. et tamen hic tam
inmanē tam impiū ꝓuocat deꝰ ad
penitentiā et dat ei cōuertēdi mate
riam. primo quidem ex hoc ipso ꝙ
ei in fornace ignis tribus pueris as-
sociatus apparuit tū deinde qꝛ visi
onem vidit illā quā interpretatꝰ est
daniel. q̄ vl' sola sufficeret et iā lapi
dea corda mollire. Sed pꝰq̄ rebꝰ
admonitꝰ ē. accessit sermonū cohor
tatio. accepit em̄ ⁊ ꝓphete cōsilium
dicentis. ꝓpterea o rex consiliū meū
placeat tibi. et peccata tua elemosi-
nis redime. iniq̄tates tuas miseri-
cordijs paupūfortassis erit patiētia
idelictis tuis. Qd̄ dicis ad hec vir
sapiens et beate. Post tātos lapsꝰ
est ad huc reditꝰ. est crede michi qꝛ
et post grauissimā egritudinē atq̄
ab ip̄o pene mortis cōfinio redit sa
nitas. et post desp̄atā insaniā multi
resipiscūt Ecce em̄ vt supra memo
rauimus rex iste babilonis omnes
iam sibi aditus salutis excluserat ꝑ
id qd̄ deum qui se fecit ⁊ ad fastigia
celsa regni ꝑduxit qui sibi ⁊ iam mi
steria reuelauit celestia qui futurorū
quoq̄ scientiam dedit et regni toci
us archana reserauit qui magicas
astronomicas gaharenas caldaicas
q̄ prestigias ꝓphē sui diuina inter
pretacione cōfudit et in effabile sa
cramentum captiui pueruli sapiē-
tissima disertione patefecit ita vt n̄
solum credere summo deo vident̄
sꝫ et in omni orbe deū danielis ve-
rum deum esse predicaret non solū
hic ipsum negauit post hec sꝫ et i tā
tam rursus insaniā deuolutꝰ est vt
seruos dei qui non adorarēt imagi
nem suam in fornacem ignis arden
tis p̄cipitaret et tamen ne ibi quidē
cure et remedij eius obliuiscit̄ diui
na miseratio sed in ip̄o vt diximus
ignis medio vbi flāmis tradiderat
pueros deū colētes et iam ibi eum
nō terroribus sꝫ mirabilibus miti-
gat Potuerat em̄ et ignē extingue-
re. et imbres celitus iundare sꝫ hoc
non fecit ne plus accenderet insani
am sꝫ ꝑmittit intantū exaggerari flā
mas quātum furentis desiderauit i
manitas et nō inferri penas ꝓhibꝫ
sꝫ illatis potestatē ꝑimit cruciandi
Et ne quis videns non vri pueros
putaret fantasma esse et nō flāmas
que videbantur ꝑmisit exuri mini
stros penarū eos scilicꝫ qui circa for
nacem stabant vt ostenderet. qꝛ ve
re ignis erat qui videbat̄. Sꝫ erat
p̄ceptum dei ignis virtute validiꝰ.
Omne em̄ qd̄ est necessario famula
tur ei a quo ut esset accepit originē
Suscepit ergo ignis ille sanctorum
corpora. et p̄cepto ac volūtate dei
nature qua vrit oblitus. sola in eis
ea parte qua illuminat opatus est.
ita vt sanctū ac fidle depositū n̄ cor
ruptum redderet sꝫ illustratū Pro
cesserunt em̄ de fornace ignis tāq̄
de aula regali mirandi omnibus et
venerandi Nullꝰ tūc cōuertit ocu-
los suos ad regē purpura et diade
mate refulgentē sed relictus ē a cūc
tis tāq̄ si nō esset quia omnium in
se mirabiles pueri rapuere cōspectꝰ
Quis em̄ non stuperet ad corpa iu
uenum pauitasse flāmas. et nō solū
refugisse viscera sanctorū verū et iā
nec capitis qd̄ comā quod ē omniū

fragilius aut summã saltẽ vestimenti fimbriam pstrinxisse Quis nõ miraretur in eis mẽbra montib⁹ vestimenta metallis capillos ad amãte fortiores Sed et in eo admiratiõis cumulus crescit qđ in medio flammarum positi ymnũ deo canebãt. cũ vtiq; notũ sit eos qui flãmis traduntur statim vt os apuerunt ab sumi Et illi quidẽ beati pueri manent aput deum glorioſi et aput homines mirabiles. rex vero impius nec mirabilib⁹ mouetur nec visiõis et cõfessionis sue sacramẽta mirat. ſz pmanet incredulus nec tñ punit Neq; eñ vincitur in eo patiẽtia dı ſz tempore plurimo sustẽtatum vir aliqñ corripuit nõ preterita puniẽs ſz emendationẽ in futuris pspiciẽs Deniq; nõ in ppetuũ dãpnatur. ſz paruo tẽpore correptus tãnis pauciſſimis emendatus ad priorẽ rurſ⁹ regni reducit statũ ita vt dãpni nihil pateretur ex pẽa lucri aut plurimum ex emendatione conquireret Talis ergo mihi crede. talis ẽ erga homines pietas dei. Nũq; spernit penitentiam ſi ei sincere ꝛ simplicit offeratur. et iam ſi ad summũ quis pueniat malorũ. exinde tamẽ velit reuerti aduersitatis viam suscipit libenter accipit amplectitur facit omnia quatenus eñ ad priorem reuocet statũ qđq; est adhuc pſtantius et eminẽtius. et iam ſi quis non potuerit explere omnẽ satisfaciẽdi ordinem quãtulãcũq; tamẽ et quamlibet breui tempore gestã nec respuit penitentiam suscipit et iam ipſam nec patitur quãnis exigue cõuersionis pire mercedem. Hoc cñi mihi videtur indicare esaias vbi de populo iudeorũ quedã talia dicit xps peccatũ modice cõtristaui te et percussi te et auerti faciem meã a te. et cõtristatus es et ambulasti tristis et sanaui te. et cõsolatus sum te Euidentius aũt testimoniũ dabit. et iã rex ille impius qui cupiditatis quidem sue predã vxoris nequitia quesiuit. sed pturbat⁹ ipsius sceleris inmanitate penituit et cilicio circũdatus facinus suũ fleuit atq; ita erga se dei misericordiã puocauit vt cũctis eum absolueret malis. Sic cñi ait et dixit dominus ad heliam Vidisti quomõ cõpunctus est achab a facie mea. Et qꝛ fleuit in conspectu meo nõ inducã mala in dieb⁹ eius Sed et post hic iterũ manases qui omnes tyrãnos immanitate scelerũ superauerat qui cultum diuine religionis et obseruantiam legis euertant. qui tẽplũ domini ydolis repleuerat celesti cultu vacuatum hic ergo impietate scelerũ supergradiẽs omnẽ memoriã tamẽ quia penituit inter amicos dei postmodũ numeratus est. Qđ ſi vel illi quos supra memoranimus cõſiderãtes immensitatem scelerũ suorum cõuersionis sue et penitentie reditum desperassent omnibus vtiq; bonis que eos eremendatione pſecuta sunt decidissent Quinimmo respicientes ad ineffabiles miserationes dei et immense bonitatis eius pfundũ diabolica quedam a cervicibus suis despationis vincula soluerũt Suscitãtes vero semetipos ꝙuersi sũt ad virtutis

viam et reuocantes a precipitio pe
dem cursum consummauerunt. rur
sus bonum. Hec quidem de exem
plis a nobis dicta sint sanctorum. Au
di nunc quomodo sermonibus et iam
per prophetas ad conuersationem inui
temur a domino. Hodie inquit si vocem eius
audieritis. nolite obdurare corda
vestra sicut in exacerbatione Quod autem
dicit hodie. omne tempus in quo vi
uimus indicat. et iam vsque ad vlti
mam senectutem. si ita res accidat. non
enim temporis longitudine sed af
fectus sinceritate penitudo pensatur.
Aut non legimus peccatum illud gra
uissimum leuitas in deserto non tem
poris longitudine sed vnius diei ho
ra exigua diluisse Sed et latro ille qui
pendebat in cruce non eguit tempo
ris prolixitate vt ingressum parady si
mereretur sed tantum ei spacij suffecit
quantum expendi potuit donec vnum
posset proferre sermonem. ita vt intra
momentum temporis tocius vite scele
ribus absolutus precedere ad para
disum et iam apostolos mereretur
Quid autem et martires Nonne frequen
ter vidimus vna die interdum vero et
sub vnius hore spacio coronas su
mere ingentium premiorum Et ideo au
dendum est tantummodo et promptis
atque incitatis animis aggrediendum
ut quadam uelut indignatione pmo
ti irascamur aduersum deceptricem
nostram libidinem et affectum atque amorem
nostrum conuertamus ad virtutem Hoc enim
quod vult et exposcit a nobis deus Non
querit temporum longitudinem nec af
flictionem crucis ad hoc precipue re
spicit si vera sit ec sincera conuersio.
Ideo denique vidimus aliquotiens
nonnullos cepisse postremo et factos
esse merito priores non ergo cecidis
se ita malum est vt post lapsum iace
re et nolle consurgere et cum quadam
velut voluptate ac resolutione pec
care desperationisque sermonibus ma
li propositi vitium tegere Contra hos
enim et iam propheta cum quadam indig
natione proclamat dicens Numquid qui ca
dit non resurget aut qui auersus est
non conuertet Quod si dicas queritur
si aliquis fidelium cecidit et potuit
tamen reparari audi ad hec hoc ipsum
quod dicimus cecidit. Stetisse enim cum
antequam caderet profitemur Nemo enim
cecidisse dicit eum qui semper iacuit et
numquam stetit proferimus tamen et iam exscri
pturis diuinis si qua super hoc vel
in parabolis vel paraptas sententias
dicta sunt si qua et iam in maiorum con
tinentur exemplis Quid tibi viderunt
aliud continere ouis illa que cum no
naginta et nouem ouibus aberrasset re
quisita est postmodum ac pastoris bo
ni humeris reportata Nonne aperte
et lapsum et reparationem fidelis
ostendi. Ouis est et enim et ipsa si
cut et illa nonaginta et nouem et non
alterius sed vnius eiusdemque gregis
et vnius eiusdem pastoris. Eisdem
namque pascuis prius quibus et ille cete
re eisdem poculis eisdemque cubilibus
vtebatur sed errauit errore non mini
mo vel montes enim et collos euaga
ta est longis scilicet et difficilibus cir
cumacta erroris an fractibus nec tamen
reliquit eam pastor bonus consumi in

erroribus suis sz requirit et reuocat
Reuocat aũt nõ violenter purgens
nec verberibus cogens sz ꝓprijs hu
meris subuectans Sicut eñ optimi
quiq; medicorum erga eos quos vi
dẽt tabe longe egritudinis afflictos
in nonnullis rigorẽ tẽperant medi
cine et delicatius ac tenerius agunt
cũ eis ita et deus eos iquos vidz ve
hementi⁹ peccatis esse corruptos ñ
districta et satis ardua obseruantie
intentione reuocat ad viã veritatis
sz sensum et paulatim ita vt quam
plurimis sustentet ⁊ in plurimis sub
leuet ne dura ⁊ ardua eius videat
repentina ꝯuersio et non tã peccan
di amore tracti residere videantur
in erroribus quã cõuersionis aspita
te detriti Sz nõ hec sola parabola
moderationem nobis cõuersionis
ostendit verum et illa que de luxuri
osi filij reditu scribitur Et ille enim
filius erat nõ erat extraneus germa
nus eius erat qui nũquã a patre dis
cesserat. Filius ergo est qui ad vlti
mos fines malorũ dicitur deuenisse
abierat eñ in regionẽ longinquam
et longe satis a deo effectus qui fue
rat diues et nobilis deterior seruo
et mercennario factus est sz tamẽ re
gressus et penitens in antiquũ reci
pitur statũ et in priorem gloriam re
paratur Qđ si desperasset et erubu
issz ꝓ his que acciderãt ei reuerti ad
patrem sz permansisset in regiõe lõ
ginqua et aliena nõ vtiq; adeptus
esset ea que adeptus est sz fame ꝑdi
tus infelicissimam mortem subissz
Vides ergo quãta sit vtilitas peni
tentie quãta cõuersionis spes vl' pe
nitentiam filius ꝓdigus recipit pri
oris glorie statum quem senior frat
habebat per patientiam Et si aude
re in talib⁹ fas ẽ videt mihi i quod
ex cõuersione hic et iam ampli⁹ ali
quid meruerit Vide eñ quomodo
senior frater dicit Ecce tot annis ꝑ
uio tibi nũquam hedum mihi dedi
sti vt cum amicis meis epularer. cũ
aũt venit filius tuus hic qui deuo
rauit substantiam suam cũ mere
tricibus iugulasti ei uitulum sagina
tum Quomodo ergo non ampli⁹
consecutus videtur qui ꝑ penitenti
em redijt cum ille hedum nũquam
acceperit huic vitulus occisus sit sa
ginatus Hec igitur carissimi habẽ
tes exempla penitentie ñ perseuere
mus in malis nec desperemus recõci
liationem sz dicamus. Etiam nos
redeamus ãd patrem et ad ꝓxime
mus deo Nũquam crede mihi ad
uersabitur ad se conuersum Nos su
mus qui nosmetipsos lõge effecim⁹
a deo ipse enim dicit. Domin⁹ appꝓ
pians ego sum et non deus de lon
ge Et iterum per eundem ꝓphetã
peccata inquit separant intra me et
vos Si ergo peccata sunt que nos
separant a deo auferam⁹ medium
istud obstaculum et nihil est qđ nos
ꝓhibeat cõiungi deo Vis tibi ostẽ
dam hec non solum i parabolis dic
ta sed rebus impleta Aput corithi
os erat quidam vir vt videtur ñ ig
nobilis hic commiserat tale pecca
tum quale inter gentes admitti so
let Et erat hic ex numero fidelium

fidelium et familiarium xpi Quid ā
eīm et iam eum ex sacerdotali ordi
ne fuisse tradunt Quid ergo nūqd
excidit eum paulus de numero eox
qui spem gerunt salutis Quinim
mo postea quia sufficiēt corinthios
arguit p eo volens rursum ostende
re qz nullū vulnꝰ est nulla egritudo
que nō cedat et sanetur medicamē
to penitētie iubet illum tradi sata
ne in interitum carnis vt spiritꝰ sal
uꝰ sit i die domini ihesu xpi Sz hec
iubet ante quā de penitentia eiꝰ ag
nosceret Vbi vero penituit sufficit
inquit ei increpatō hec que fit a plu
ribus Et addidit Obsecro vos cō
firmate in illum caritatem ne possi
deatur ab iniquo satana Nō eīm ig
noramus illius astucias balatharū
gens integra postquā credidit xpō
et accepit spiritūsanctū ita vt in spi
ritu z iam signa z virtutes faceret.
postquā ppt fidem xpi multa susti
nuit post hec inquā omnia decidit
a fide et rursū cohortationibꝰ apli
reparata est Vt aūt scias qui qz per
spiritumsanctū signa et virtutes fe
cerunt audi quomō ipse apostolus
dicit Quis ergo vobis dedit spiri
tum et operatus est virtutes in nobis
Ex opibus legis an ex auditu fidei
Et rursus quia multa pro fid passi
sunt designat in eo vbi dicit Tanta
passi estis sine causa pꝰ hos ergo tā
tos in fide talesqz pfectus cōmisert
peccatum qd posset eos facere alie
nos a xpō de quo ipe apostolus di
cebat Ecce ego paulus dico vobis
quia si circūcidamini xps vobis ni
hil pderit Et iterū qui in lege iustifi
camini a gratia excidistis et tamen
post istos fidei casus post tā graue
lapsum revocat eos et maternis vt
ita dicā visceribus refouz eos dicēs
Filioli mei quos iterū parturio do
nec xps formetur in vobis Quid er
go aliud p hec omnia docetur. nisi
quia possibile sit et iam si in ultimā
quis peccatorū pniciē corruat rur
sus in eo xpm p penitentiam refor
mari Non eīm vult mortem pecca
toris sz vt cōmitatur et iuuat Com
mittamur ergo o amicissimum mi
hi caput et reddamꝰ nos ad volun
tatem dei implēdā ppterea eīm cre
auit nos deus et esse fecit qui ñ era
mus vt eternā in nos cōferat bona
et pstet regna celorum Non eīm nos
ad hoc fecit. vt gehenne tradat ig
niq ppetuo regnū celorū ppt nos
gehēna ppt diabolum facta est Et
hec ita esse ex euāgelijs doceā ipse
eīm dominꝰ dicit his qui a dextris
eius erūt. Venite benedicti patris
mei pcipite regnum qd paratum ē
vobis ante cōstitutionem mūdi Il
lis aūt qui a sinistris eiꝰ erūt dicet.
Discedite a me maledicti in ignem
eternū qui paratꝰ est diabolo z āge
lis eiꝰ Sic ergo gehēna ignis ppter
diabolū ppt hominē aūt regnū ce
lorum a cōstitutione seculi pparatū
ē. tātū ē ne nosmetipos ab ingressu
bonorū pristēdo i malis ptinaciter
excludamꝰ. donec eīm simus in hac
vita. quātacūq nob accideriṫ pec
cata possibile est oia ablui p penitē
tiā cū aūt adducti fuerimꝰ de hoc se
culo ibi iā z iā si penitebit nos vald
eīm penitebit sz nlla erit vtilitas pe
nitētie z licz sit stridor dētium licet
vlulatus et fletꝰ licet fundamꝰ pces

et inumeris obsecrationib⁹ ꝓclame
mus nemo audiet nemo subueniet
ꝫ ne extremo quidē digito aquam
quis infundet lingue nostre posite i
flāmis ꝫ audiemus illud qđ dines
audiuit ab abrahā quia chaos mag
num cōfirmatū est inter nos et vos
et neqꝫ hinc illuc transire quis pōt
neqꝫ inde huc Resipiscam⁹ ergo tā
dem queso te frater ꝛ dominum no
strum tāquā boni serui et vtiles req
ramus nec despem⁹ dum in hac lu
ce viuimus veniam nos posse per
penitentiam ꝓmereri in inferno tan
tum vt dixinus penitentie medica
menta nō ꝓderūt i hac vero luce po
sitis et iā si in extrema etate adhibe
as . et iam si in vltima senectute mi
hi crede curaberis. Ideo deniqꝫ di
abolus omnia mouet et agit ut ani
mū nobis desperationis inducat .
Scit em̄ quasi vel paruo tēpore qs
penitudinem gerat quāuis sit bre
uis nō erit ei tamē infructuosa con
uersio . ꝫ sicut is qui calicē aque fri
gide porrexerit nequaquā fructum
mercedis amittet ita et is qui ꝓma
legestis ꝑteritis penitudinē gerit li
cet minus indigna videatur ad pec
catorum pondus penitentia tamē
quātuscūqꝫ ille modus penitēdi fu
erit vel cōuersionis momentum ex
pers non erit remuneratōnis bono
rū Nihil em̄ mihi crede boni opis
quamuis sit exiguū despiciet aput
instū iudicem deū . Si em̄ pecc ata
cū tanta examinatione discutienda
sunt vt et iam verborū et cogitatio
num vnusquisqꝫ ꝓferat penas quā
to magis bene gesta et magna iudi
tio repensabūtur ꝛ parua . Itaqꝫ et
iā si nō putās esse possibile ad illū
rursus summe vite ordinem te pos
se reparari aliqđ certe de nimietate
luxurie et libidinis enormitate si re
seces ne hoc quidem infructuosum
senties fore Incipe tantū ꝛ initium
aliqđ arripere meliorū conuersionis
qꝫ viā summis salti cōtinge vestigi
is Donec em̄ incipias difficile tibi .
et in accessum virtutis it videt Sic
nāqꝫ ē natura rerū vt omnis labor
tādiu grauis putet donec sola ani
mi cōsideratione pensatur vbi ve
ro ad rem ventū fuerit et operis ip
sius aliquātulū cepimus profligare
ibi iam pauor quidē omnis ac for
mido depellatur . Successus vero
operis dulcedinē parit et leticiā mē
ti cōferunt reparata denuo incremē
ta virtutū red ditqꝫ nos fortiores cō
tinuo cū ꝓma iam videri ceperit
spes salutis ꝓpterea deniqꝫ et iudā
hinc inimicus rapuit ne forte quia
sciebat quod esset ad salutē reditus
lapsum sunm penitentia reformarꝫ
Ego em̄ et iam si mirū videtur esse
quod dico nec illud quidē inde pec
catū dici vires excedere penitētie
potuisse ꝓpt qđ deprecor et exoro .
vt omnē diabolicā cogitacionē re
pellas et effuges amētibus tuis . et
veloci⁹ te conuertas ad viam salutis
Etenim si subito te ex integro ad il
lum priorum virtutū verticē cogerē
merito trepidiares merito difficile
facto putares Cū vero hoc a te nūc
expetam tantum ne angescas i ma
lis neqꝫ per dies singulos perditio
nis incrementa perquiras . sed ut
desinas tantum et a peccando iam

cesses cur dubitas et cūctāris et re-
trorsum reuocas pedem ac solā sal-
tem cogitationem bonorū recipere
formidas. Quid em̄ ne ipsi⁹ quidē
libidinis sacietas ullum adhuc fa-
stidium reddit Quid pfuit illis qui
in luxuria corporis et presentis vi-
te voluptatibus vsq; ad diem vlti
mū pmanserūt intuere nūc sepulch
ra eorū et vide si est in eis aliqd iac
tantie siue vestigium si aliqua diuiti
arum vel luxurie signa cognoueris.
Require nunc vbi vestes et odora-
menta pegrina vbi speculatorū vo
luptas. ubi assectarū turbe cōuiuio
rum cessit opulentia Risus. iocus.
et immoderata atq; ineffrenata leti
cia quo abijt quo abscessit vbi illa
nūc et ubi ipi Qui finis utrorumq;
intuere diligenti⁹ et accede ppi⁹ ad
singulorū sepulchra Vide cineres lo
los et vermium fetidas reliquias t
recordare hunc corporū esse finem
et iam si in delicijs et leticia si in la-
bore et cōtinentia transegerūt vitā
Atq; vtinā res omnis. omniscq; cau
sa nostra usq; ad cineres veniret et
vermes parua uiderent hec damp
na et que facile excusare possit natu
re cōditio Nūc aūt cōuerte oculos
tuos ab istis cinerib⁹ et sepulchris
et reuoca cogitacionem tuam ad il
lud diuini iudicij tribunal horrēdū
quod ardens fluuius flāmeis am-
bit fluentis vbi fletus et stridor dē
tium vbi tenebre exteriores vbi ille
vermis cōscientie q̄ nūq; morit t ig
nis qui nūq; extinguetur. Recorda
re parabolam lazari et diuitis illi⁹
qui opum tātarū domin⁹ qui pur-
pura indūtus et bisso vnā tūc aque
guttā inuenire nō potuit cū esset in
ardoris necessitate cōstitut Dic q̄
so te quid plus habet vita ista quā
somniū Sicut em̄ hy qui in metal-
lis cōstituti vel cōdēpnati vel i alia
qualibet pena positi cum forte post
multū laborē dure vite paululū re-
laxati fuerint in somniū et vident se
inter plures dapes positos epulis
copiosissimis pfrui vbi surrexerunt
nihil sibi gratie ex delectacione som
nij inuenerunt resedisse ita et diues
ille quasi somnium habuit huius vi
te diuitias vbi discessit nihil cum il
lo nisi pteritorū penitudo et presen
tium pena pmansit Nec recordare
mi amice et illum gehenne ignē his
que te nunc exagitant flāmis libidi
nis et cupiditatis oppone. Est em̄
quoddam medicamēti genus hoc
mirabile vt ignis ignib⁹ restinguat
Si em̄ extincti n̄ fuerint isti qui nūc
exagitant illos tibi eternos ignes
acriores inextinguibiles reddent.
Quanto tibi tempore putas pma
nere posse pśentis vite delicias. Vt
ego quidem reor nec quinquagin-
ta tibi anni supesse vsq; ad extre-
mam possunt quamuis sit longissi
ma senectutem. Sed et in hocipso
tempore vide quāta inuenire pos-
sunt. primo qd nemo et iam suisq;
ad vesperā peruenia t certus est de
inde qd mobilis semper humana-
rū rerum status est. Frequenter em̄
vita humana in longum quidem
tempus producitur nec tñ faculta
tes ac diuicie ei fidelit permanent.

Sed sepe accidit vt prius quis

opib⁹ quã vita deficiat Verũtamẽ
concedamus viuere te posse annos
multos et nullã ꝓmutacionem tem
porum pati Et quãtũ queso spaciũ
istud est ad eterna supplicia Quan
tum hoc voluptatis est ad illas exe
crabiles et intollerabiles penas. nã
in hac quidẽ vita siue bona siue ma
la terminũ suũ norunt eũq; velociꝰ
sortiuntur. in futuro autem seculo
vtraq; imutabilibus spacijs ꝓten=
duntur Adde et illud qđ et iam pe
ne illius longe alia et diuersa condi
cio est. Ignis em̃ hic qui in p̃senti ẽ
vita absumit cuncta que recipit ille
vero quos susceperit semper cruciat
et pene siue semper integros seruat
ꝓpterea em̃ et inextinguibilis dicit̃
non solum quia ipse nõ extinguitur
sꝫ quia nec eos quos susceperit exti
guet aut pimet Scriptura etem̃ di
cit quia et peccatores induant icor
ruptionem scilicet nõ ad honorẽ vi
te sꝫ ad diuturnitatẽ supplicij ꝓ fu=
turam Huius aũt pene et ignis illi
us potenciã nulla vox exponere nul
lus sermo poterit explanare Nihil
est em̃ in rebus corruptibilib⁹ qđ cõ
ferri possit incorruptibilib⁹ siue bo
nis siue malis. Verũtem̃ ut aliquam
saltem imaginẽ ignis illius et pene
capiamus recordare si quãdo quis
febriũ nimio ardore succendit. que
angustie qui cruciatus corpori atq;
aio insidant et ex hac temporali pe
na et ira metire quanta sint illa sup
plicia que eẽn⁹ ignis inflãmat que
fluuius ignis percurrens ante illud
tribunal horrificum undis penali
bus irrogabit. ibi quid agemus qđ
respondebimus Nihil erit nisi stri
dor dentium nisi ululatus fletus et
sera penitentia cessantibus vndiq;
auxilijs et vndiq; in valescentibus
penis sꝫ ne solatium quidẽ vsquam
vllũ Nullus em̃ occurrit oculis no=
stris nisi soli penarum mistri et faci=
es dira tortorũ et quod ẽ omniũ de
tentius nec aeris quidem ipsi⁹ erit
vllũ solamẽ aut lucis Circũdabunt
em̃ penarum loca tenebre exteriores
et ignis ille sicut naturã non habet
cõsumẽdi ita nec illuminãdi sꝫ ẽ ig
nis obscurus et flãma tenebrosa ni
bis aũt positis qui tremor immo q̃
resolutio viscerum sit diuulsioq; mẽ
brorum q̃ue quãteq; omnib⁹ sensi
bus cruces nullus nũc sermo pote=
rit explicare. Sunt em̃ varie et di
uerse penarum facies et ꝓ peccato
rum quãtitate singulis quibusq; mꝰ
tiplicãtur ꝛ pene Ađ si dicas ꝛ quo
modo tot malis sufficiet corpus ad
penam finẽ temporũ nesciens consi
dera que in hac vita interdũ acci=
dũt ꝛ ex paruis magna cõiecto quo
modo videmus interdum nonnul
los longissima egritudine ofici nec
tamen eis exose vite terminum da
ri aut et si corpus morte aliquãdo
dissoluitur sed anima non cõsumi=
tur Vnde constat qđ cum immor=
talitatem et iam corpus acceperit.
nec animam pena nec corp⁹ vltra
iam perimat Nam in p̃senti quidẽ
vita euenire nõ põt vt pena corpo
ris et vehemens esse possit et perpe
tua sed alterũ cedit alteri q; corpo
ris fragilitas vtrũq; ñ patit̃ vbi ve
ro vtrũq; corruptela caruerit pena

quidem accepta potestate deseuiet.
sed nullũ finem incorruptio quesita
suscipiet Non ergo putemus qꝛ sup
pliciorũ nimietas ipsa dabit finem
dolorum sꝫ vt diximꝰ peccata qui
dem penas accendent incorruptõ
vero anime ⁊ corporis nullũ suppli
cij t̃minũ dabit. Dic ergo nũc quã
ta tempora nũc luxurie que delicia
rum spacia cõparari vis talibus pe
nis Centum si placet annos delici
is demus adde ⁊ alios centũ si libꝫ
adde et decies centum Que erit ex
his ad eternitatẽ cõpensatio Non
ne omne tempus vite huius quo d̃
licijs frui videmur. et indulgere libi
dini quasi noctis vniꝰ somniũ ad
eternitatis cõparationẽ videtur est
ergo aliquis qui vt vna nocte d̃lec
tabile somnium videat eternas eli
git subire penas et illa ꝓ his recipe
re vel ꝓ illis ista mutare Nondum
descendo ad vituperationẽ delicia
rum neqꝫ amaritudinẽ que in eis ẽ
nũc aperio qꝛ nec huiuscemodi ora
tionis hoc tempus est sed tũc cũ for
te effugere ab his potueris. Nunc
em̃ cũ meis passibiliter tenearis de
lirare nos credis. si dona libidinis
que omnibus grata esse vident̃ ⁊ io
cunda et aspera asseramus esse et
amara si vero ꝑ misericordiam dei
ex hꝰcemodi egritudine euadere q̃
ris tũc q̃d amaritudis imo vero q̃d
veneni habuerit libido dep̃hẽdes.
Nunc interim ponamus delicias.
esse delicias et libidinẽ voluptatẽ.
nec aliquid habere dedechoris aut
obꝓbrij Quid dicemus ad reposi
tas penas. Quid faciemus ad hoc

qd̃ delicie quidẽ velut vmbra ꝑtrã
seunt et velocit̃ fugiũt pene vero ꝑ
petue manẽt Qd̃ et si equale tẽpus
et idẽ spaciũ delicijs positũ esset et
pene esset aliq̃s ita stultus et ita de
mens vt eligeret ꝓ vno die deliciaꝝ
vnũ diẽ subire penarũ cũ soleat do
lor vnius hore. et quilibꝫ corporis
cruciatus i obliuionem mittere õe
p̃teritũ tempus in voluptate trans
actũ. Nũc ergo cũ possibile sit ꝑuo
tempore si cõuertamur ad deũ effu
gere omnia illa cruciamẽta penarũ
et ꝑfrui bonis eternis q̃d differimꝰ
q̃d moramur et diuina largitõe nõ
vtimur Dei em̃ ineffabilis et in mẽ
sa bonitas et iã hoc ꝓuidit vt labo
rum quidẽ tẽpus et agonis nõ extẽ
deret nec lõgũ faceret aut eternum
sꝫ breue et vt ita dicã momẽtũ qd̃
dam hore vniꝰ Hoc est em̃ presens
hec vita si ad illũ ꝯferat̃ eternã pro
uidit ergo bonitas dei vt ihac bre
ui et exigua vita agones essent et la
bores in illa vero que eterna est co
rone ⁊ p̃mia meritorũ vt labores q̃
dẽ cito finirentur meritorũ vero pre
mia sine fine durarent Sed hoc si
cut letificat eos q̃ ꝑ laborũ patienti
am coronantur ita affligit illos. et
cruciat in futo qui vident se ꝓ par
uo et exiguo deliciarum tempore ꝑ
didisse quidem bona eterna. mala
vero acquisisse perpetua Ne ergo ⁊
iam nos iniustum veniamꝰ anime
cruciatũ exꝑgiscamur aliquãdo dũ
tempus est et ecce nũc tempꝰ accep
tũ nec dies salutis Nũc enim tem
pus penitendi est et facultas. . Et
tempus quo et fructus consequitur

penitentem. Verū nō hec sola que diximus manēt nos mala que i gehenna pferimus si negligam⁹ vitā nostram sed est malū multo his grauius Excludi enī abonis et alienū effici ab his que p̄parata sunt sanctis tantū generat cruciatum tantū dolorem vt et si nulla extrinsec⁹ pena torqueret hec sola sufficeret omnes enī gehenne exsuperat cruciat⁹ carere bonis quib⁹ in potestate habueris pfrui Considera enī queso te statum vite illius inquātū tibi considerare possibile est Vt enim vere est nullus sermo cōprehendere sufficiet ꝫ quātum possum⁹ ex his que legimus et p enigmata accepimus. tenuē quādam opinionē de ea capiamus Dicitur de ea quoddā loco. quod aufugiet ibi dolor tristicia et gemitus Quid hac vita beati⁹ vbi non est paupertatis met⁹ non egritudinis ledit iuste aut ledit nemo nemo irascit nemo inuidet nulla cupiditas exardescit nullum cibi desiderium nulla bonoris et potestatis pulsat ambitio ꝫ omnis vitiorū labes sopita et penitus extincta ē pax cūcta cōtinet ⁊ leticia tranqlla sunt omnia et quieta in gis splēdor et lux nō ista que nūc est ꝫ tāto splendidior tanto clarior quanto splēdidior sol lucerna Nulla ibi nox nulle tenebre nulle ocursus nubiū nulla frigoris nulla ardoris. asperitas. sed tal quedā erit rerū cōperies quā scient illi soli qui ea digni fuerint pfrui nō est senect⁹ ibi nec senectutis miseria ꝫ quicquid corruptionis est exulat et gloria incorruptionis cūcta circūdat Verū sup hec omnia est sociari choris angelorum et archangelorū omniumq̄ celestium supnorū q̄ virtutum cōtubernus pfrui Vltra omnē vero hanc et huiusmodi gloriā ē ipsius domini nostri ihesu xp̄i ineffabiles adipisci cōspect⁹ et maiestatis eius in enarrabili splendore irradiari Verumne hec tibi subito igesta obtutū mentis exterreant paulatim te ad hec capienda p̄uocabo intuere nūc celum ⁊ extēde inde paululum cogitacionem tuā etiā sup celum deinde cōsidera tocius creature trasformationē Non enī in ista q̄ nūc ē qualitate psistit ꝫ in aliā trāsformabitur splendidiorem multo ⁊ pulchriorem. quātū si dici pōt aux plūbo splendidi⁹. Nec enī futura edocet beatus paulus cū dicit. qz ⁊ ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis. Nunc enī tāq̄ corruptionis participes multa patit que pati necesse est corpora corruptibilia tunc aūt vbi omne qd̄ fragilitatis est et corruptionis abiecerit in effabili pulchritudine decorabitur. Neq̄ enī vltra corruptibilia corpora pacietur ꝫ incorruptibilia ea ex resurrectione pcipiet. Vnde et ipsa creatura in meliorē habitū trāsformabitur Nulla enim erit tūc v squā discordia ꝫ cūcta cōsona cūcta conuenientia Omnium enī sanctorum erit vna cōcordia Nullus ibi diaboli metus nulle insidie demonum terror gehenne procul mors neq̄ corporis neq̄ anime. sed inmortalitatis munere metus vterq̄ resolutus

Sicut enim puer regius si primo

pauperis tugurij alendus tradatur
vilibus nutrimentis sub metu ꝛ iã
pedagogorum viuat et magistrorũ
quo etas prima discipline arctioris
frenis repressa adultra demũ etatẽ
pbabilem reddat ac paternis nata
libus dignã. vbi venerit etas et tẽ ||
pus vt aulã regni et sceptrum pat
ne dignitatis assumat abiectis om
nibus illis vilib⁹ indumentis repẽ
te inhabitũ regiũ ac paterne pote
statis insulas tranformat splendor
purpure ꝓtinus ac fulgor diadema
tis ministrorum et iam accedit am
bitio simulqꝫ honoris auctoritas i
nalescit et efficitur tot⁹ alter ex alio
ita ergo et tunc tali quadam specie
sanctorum immutatio fiet Vt autẽ
scias qꝛ non his que dicim⁹ sola põ
pa verborum est cõferamus oculos
ad illum montẽ in quo trãsformat⁹
est xp̃s. et intueamur splendorẽ ei⁹
illum quo tunc intransformatione
resplenduit. et nec sic quidem inue
niem⁹ cũctã nobis futuri seculi glo
riam patefactam. Illa eñ transfor
matio facta est non inquantũ futu
rorum bonorũ veritas habꝫ sꝫ quã
tum ferre poterant oculi intuentiũ
sic eñ dicit euãglm qꝛ resplẽduit si
cut sol incorruptorum autẽ gloria
corporũ non hoc tãtum splendoris
emittit quantum ex ista corruptibili
luce ꝓcedit nec talem lucem qualẽ
nũc mortales oculi capere possunt
sꝫ tantus erit future lucis splendor
quãtum corporeus ferre nõ possit
aspectus. cum tamen illũ tulerit q
immortis transformatione resplen ||
duit Vnde ostendit qꝛ tãtum reue
latum sit quãtum ferre oculi morta
lium potuerant Nec tamen tulerũt
ex integro sꝫ ceciderũt inquit in faci
em super terram. Tum preterea si
quis te introduceret in cõuentũ ali ||
quẽ vbi omnes aureatis amicti resi
derent stolis quorum in medio ali ||
quis gemmis adornatus refulgeret
et purpura isqꝫ polliceretur tibi qđ
posses in illo honoratorum nume
ro ascribi nõne cuncta ageres ꝛ om
nia pmoueres quatenus id assequi
posses adapi ergo nunc sensibus tu
is celos et intuere ibi cõuentum nõ
auri non vestium neqꝫ gemmarum
sꝫ iusticie meritis cõgregatũ splendi
dius sideribus micantẽ clarius sole
ulgentem intuere ibi cetũ non solũ
er hominib⁹ sed ex ãgelis atqꝫ arch
angelis thronis et iam dominacio
nibusqꝫ et principatibus ac potesta
tibus cõuocatum. De rege aũt qui
medius horũ residet dicere vox nul
la sufficiet. Effugit eñ omnem ser
monem atqꝫ omnẽ humane mẽtis
excedit industriã decor ille illa pul
chritudo. illa virtus illa gloria illa
magnificentia illa maiestas. Quid
ergo dic mihi horum omniũ bono
rum exptes nosmetipsos faciem⁹ et
alienos vt ne paruũ aliquem susci
piamus laborem et exiguo tempore
libidinis illecebras refutemus. Si
eñ cottidie oporteret nos tormen
ta pferre ꝛ ipsam gehẽnam paruo
tẽpore tolerare ꝓ eo vt xp̃m posse
mus ꝙvidere i gloria viuentẽ ꝛ sanc
torum eius numero sociari. nõ erat
dignum pati omne qđ triste est mõ
vt tanti boni tanteqꝫ glorie. parti ||
cipes haberem⁹ Audi ergo quid di
cit beatus petrus Bonum ẽ inquit

nos hic esse Qd si ille tenuē qñan-
dam future glorie imaginē videns
omnia subito ꝓiecit exanimo dulce
dini visionis quā ꝑspexit innex⁹ q̄d
dicit aliquis si ipsam rerū faciem vt
se habet veritas cōtempletua tunc
scilicet cum celestis aula pāditur et
regem celi non iam ꝑspeculū et in
enigmate sꝫ facie ad faciem reuela-
uerit et nō iam ꝑ fidem sꝫ ꝑ speciē
cōtuendum Nonnulli impitorum
putant sibi satis esse et optabile vi
deri si gehēna tantūmodo careant.
ego aūt multo grauiores quā gehē
na sit dico cruciatus esse remoueri
et abici ab illa gloria nec puto ita
acerba esse supplicia gehēne vt sūt
illa quibus torquetur is qui arcetur
a cōspectibus xp̄i. Hoc mihi crede
penis omnibus grauius est. hoc est
solum qd̄ supat et gehēnam Si em̄
nunc videntes terrenū regem cū co
mitibus et ministris suis ingredien
tem aulam regiā miramur et mag-
nos eos ducim⁹ quos herere lateri
eius videmus nosq̄ miseros credi
mus si nullū inter eos locū habere
mereamur et quidem scientes qd̄ i
certa sunt hec et valde infida que i
terris sunt nūc quidem ꝓ bellis ho
stilibus nūc et iam ꝓ ciuilib⁹ insidi
is interdū et iam ꝓ liuore et ꝓ eoip
so p̄cipue qd̄ et iam ipsa ꝑ se fragi-
lia sunt et caduca et nullius numeri
tamē quo quomō sunt cruciatū ge
nerant his qui inde deciderint quo
modo ñ multo magis cruciabimur
si aput regē omniū qui nō partē ter
re sꝫ vniuersum circulū ei⁹ tenet im
mo qui eā pugillo cōtinet et celum
palmo metitur, qui portat omnia
verbo virtutis sue aput quē gentes
omnes tāq̄ nihil et velut sputū re-
putātur aput hic in quā vbi et nos
honores largiri cepit si nullū habe
amus locū et in nullo aput eū mini
strorū numero collocemur. Nonne
omni nobis pena cruciabilius erit.
Sed sufficiet nobis euadere gehen
nam ⁊ dignos nō fieri tanti regis as
pectu Quid illa aia cui hoc sufficit
infelicius quid miseri⁹ Hunc autē
quē dicim⁹ regē nō putes quadri-
gismularū aut curribus aureis vec-
tū vel ornatū purpura. aut t̄ribilē
potestate diadematis affuturū cū
adiudicandū venerit mūdū sꝫ audi
quomō ꝓphetis nūtiantib⁹ vt nūti
ari hominib⁹ fas fuit p̄dicit̄ ei⁹ ad-
uentus. ait ergo quidam ex eis Do
minus noster manifeste veniet de⁹
noster et nō silebit. Ignis ante ip̄m
ardebit et in circuitu ei⁹ ꝓcella va
lida Et vocauit celum sursum ⁊ ter
ram discernere populū suū Ali⁹ ve-
ro qui et penarū species nobis indi
cat esais hic tst Audi quomō dicit.
Ecce dies domini veniet insanabil̄
dies furoris et ire vt ponatorbē t̄re
desertā et peccatores perdat ex eo.
Stelle em̄ celi et orion et omnis or
nat⁹ celi nō dabit lumē suū et ob-
scurabitur sol in ortu suo et luna nō
dabit lumen suū. et mandabo vni-
uerso orbi mala. et impijs peccata
eorum et ꝑdam cōtumeliā iniquo
rum et iniuriā supborū humiliabo
Et erunt qui relicti fuerint preciosi
magis quā aurū sine igne. et hc mo
p̄ciosior erit quam lapis ophyr Ce
lum enim quacietur et terra moue-
bit̄ a fundamētis suis ꝓpt̄ furorem

ire domini sabaoth in die que sup
uenerit furor eius Et iterū dicit Fe
nestre celi apientur et mouebuntur
fundamenta terre pturbatione p r
turbabitur tra stupore stupebit ter
ra inclinatione inclinabitur terra t
iclinata ē omotōe omouebit tra si
cut ebrius t crapulatus exercietur
sicut pomorum custodia Terra ca
det et nō poterit resurgere Inualu
it enim super eā iniquitas et induc
dus super ornatū celi i excelso ma
nū suā in die illa et sup regna terre.
et cōgregationē eius ponet in vincu
lis et cōcludet eam in locum muni
tum Sed et malachias ppheta cō
sona his loquitur dicens Ecce veni
et dominꝰ omnipotens t quis susti
nebit diem aduentus eius aut quis
subportabit cōspectū eius qm ipe i
gredietur vt ignis cōflatoris t sicut
pompa lauātiū . et sedebit cōflans
et purgans sicut aurū et sicut argē
tum Et iterū dicit Ecce dies domi
ni veniet ardens vt cleban⁹ t exur
gs eos t erūt omnes alieniege t om
nes qui faciūt iniquitatē vt stipula.
et incendet eos dies illa dicit domi
nꝰ omnipotēs Alius vir ille deside
riorū dicit Et ecce videbā et thro
ni positi sunt t antiquus dierū sede
bat et indumētum eius sicut nix cā
didū et capilli eius capitis sicut la
na munda thronꝰ eiꝰ flāma ignis .
rote eius ignis exurens Fluuiꝰ igne
us curebat ante ipsum iudiciū con
stituit et libri apti sunt Et paulopꝰ
et vidi inquit in visu noctis. et ecce
in nubibus sicut filius hominis ve
niebat et vsqz ad vetustum dierum
puenit et in cōspectu eiꝰ oblatꝰ est li
ber ei. et ipsi datꝰ est principatus et
honor regnū et omnes populi tribꝰ
et lingue ipsi seruiēt et potestas eiꝰ
potestas sempiterna que nō transi
bit et regnū eius nō corrūpet inhor
ruit spiritus mens ego daniel i ha
bitu die mea t visiones capitis mei
cōturbabant me Cum hec ergo ita
agi ceperint pandentur sine dubio
porte celi immo potius ipsum celū
auferetur emedio tāqz si tabernacu
li alicuius velamina colligantur sci
licet vt reparetur et trāsformet i me
lius Tunc ergo omnia metꝰ habe
bit timorqz ac tremor implebit om
nia Tūc et iam ipsos angelos for
mido quassabit et non solum ange
los sz et fortasse archāgelos t thro
nos et dominationes et principatꝰ
potestates. Hoc eīm indicatur i eo
qd dicit Et virtutes celorū mone
būtur. Conserui sunt eorū qui iudi
candi sunt t vite huius posituri ra
tionem. Si eīm apud iudices seculi
cum ciuitas vna iudicāda ē pauēt
cetere et cōtremiscunt t iam si nihil
piculi metuāt quātomagis cū orbē
terre vniuersus adinditiū veniet iu
dicandus ab eo iudice qui teste nō
egeat qui argumēta nō querat qui
oratorem cause nō postulet. sz omni
bus, pcul amotis ipse et gesta et ver
ba et cogitationes hominum denu
det atqz i medio collocet et cūcta ve
lut i tabulis quibusdā depicta ocu
lis eorum qui cōmiserūt ea atqz om
nium qui assistere videnē. ostendat
quomodo cōmouebitur et in metu
erit vniuersa terra. Qd et si truncig
nis fluuiꝰ ille nō vreret. neqz angeli
assisterent terribiles . et facies dira

tortorũ sz hoc solum si euocarentur homines ad regẽ et alij quidẽ lau de et honore digni haberentur alij vero de honorati cum nota et cõfusione abicerent. si hoc solum pene homines paterentur nõne sup om nem gehenne cederz cruciatum qd̃ alijs munera ꝑcipiẽtibus a rege ipsi repulsionem cum dedecore meruissent in quo quantum pene sit ⁊ iã si plene nunc sermo nõ potest edocere tũc tamen cum ad rem vẽtum fuerit manifestius sentiemus Tu vero adde ad hec omnia et iam supplicio rum dolores et nõ solum confusionem neqꝫ solius dedecoris notam sz illam ante oculos pone viã qua tradũtur homines ad ignem ⁊ qua traduntur ad penas Cogita seuos illos et horrẽdos penarum ministros. qui peccatores precipitant ad supplicia ⁊ hoc eo tempore quo alij qui bene egerũt a clarissimis angelis ⁊ placidissimis supportati añ regis eterni solium sublime coronis glorie ⁊ immortalibus p̃mijs munerantur Et hec quidem ꝓpria erunt diei illius et iudicij temporis Que vero post hec subsequẽtur quis sermo poterit explicare Que erit voluptas que leticia esse cum xp̃o. vbi anima ad ꝓpriam generositatẽ regressa cum fiducia iam cepit videre dominum suũ explicare non põt illius leticie magnitudo Non enim exultat ꝓ his solum quibus ꝑfruit̃ i p̃senti sz multomagis gaudet ꝓ eo quod bonorũ suorũ nullũ scit finem futurum. Et quamuis illa gaudia atqꝫ illam leticiam neqꝫ sermo vll⁹ explicare valeat neqꝫ cogitacio vlla cõcipere tenuitur tamẽ velut vmbrã quandã future imaginis intuẽtes tibi quoqꝫ indicare tẽptabim⁹. Requiramus si videtur ab his qui in presenti vita boni seculi et diuiciis ꝑfruũtur qui in honorib⁹ et potestatibus goloriantur quanta leticia extollũtur in his quanta delectacione et voluptate mirantur ita vt interdũ nec in terris se esse arbitrentur Et quidem cum cõstet et iã aput illos ipsos nec vere hec esse bona nec esse ꝑpetua sz somnio cicius anolare aut si acciderit aliquãdo vt parũ aliquid ꝑmaneant. et exiguũ hoc tẽpus presentis vite nõ deserant quãta his felicitas esse credit̃. quanta leticia. igitur si hec caduca et corruptibilia tantum gaudij hominibus cõferunt quid putãdum ẽ sentire leticie animas illas. Que ad celestia et perpetua peruenerint bona in quibus et quãtitas et qualitas tam diuersa et tam eminens ẽ ab his que in hac vita putant̃ bonis vt neqꝫ ad cõspectũ ad huc illi⁹ neqꝫ ad auditum venerit neqꝫ ad cogitacionem cordis ascenderit Et cm̃ nũc sicut ꝑuulus in vulua matris ita et nos in hoc mundo positi sumus et quasi angustijs quibusdã atqꝫ obscuritate cõclusi futuri seculi lucem libertatẽqꝫ nõ possumus i tueri. cum autem temp⁹ affuerit vt parturiat nos hic presens mũdus. et omnes quos cõcepit in futuri seculi ꝓferat lucem si quos quidẽ peccatis interuenientibus aborsus in matros inuenerit de tenebris in tenebras eunt et de angustijs ad artiores angustias redeunt quos vero

perfectos et regis imaginis similes
genuerit offert patri sobolē gl'osam
in officijs angelicis et sedib⁹ archā
gelicis collocandā Noli ergo queso
te mi amice ptēdere in illā partem
vbi vult⁹ anime tue et imago regia
corrūpatur et velut aborsum quen
dam in finē te mundus iste piciat.
Sz cici⁹ repara decus virtutū speciē
vite repara imaginem paternā vt
inter filios a patre agnoscaris. Ete
nim pulchritudinem corporis de⁹
certis quibusdam et naturalib⁹ ter
minis clausit anime aūt pulchritu
dinem liberam fecit nulla subnecess
sitate conclusam vt pote multo pre
stantiorem decore corporeo Nec au
tem anime species in libertate ē sub
dei quidem nutu in nostris tamen
manib⁹ posita Nam si iam corpo
rei decoris potestatē domin⁹ de⁹ p
misisset arbitrio nostro. sollicitudo
nobis immineret supflua atq; i his
que nihil ꝓdessent omne vite nostre
tempus occuparemus ex quo cult⁹
anime nostre necessario negligeret.
quippe qui etiam nūc vbi nulla no
bis potestas est cōferendi aliqd cor
poris decori hoc tamen agimus.
et hoc studemus. vt speciem corpo
ris omnimodis ercolam⁹ dū colorē
fucis vel cōpositione criniū vel ocu
lorum rotatu. vel varietate vestiū
diversisq; alys et exquisitis molitio
nibus cōferre aliquid vt dixi deco
ri corporis cupimus. Sz quātoma
gis cōueniebat nos ad cultū anime
dare opa vbi et pulchritudo vera ē
et in potestate nostra ē cottidie si vo
lum⁹ eam efficere pulchriorē Vel
ecōtrario nos omne temp⁹ vite no
stre cōsumimus polientes et ador
nantes ancillam dominis is ornati
bus dominā vero eius tāq; vile mā
cipium incultam sordibus fedā ob
sitam omni illuuie et de decore rel
quentes cū vtiq; ob hoc nos de⁹ ex
cluserit a cura corporis. et decoris
eius augmēta naturalibus termi
nis clauserit ne supfluis studys oc
cupati negligerenus anime cultū.
c⁹ forma et species et iam si in vlti
mam corruat feditatem labore ta
men et intentiōe nostra ad summā
pōt pulchritudinem reparari et in
tantum decoris adduci vt non so
lū admirari a bonis omnib⁹ sz ab
ipso et iam rege omniū deo concu
piscī possit et amari sicut dicit et ꝓ
pheta dauid ad eā. Et cōcupiscet
rex speciem tuam Frequenter enim
scimus accidisse vt iam ex his mu
lieribus que in lupanaribus ꝓstitu
te sunt si forte aliqua inuenta est de
cora specie cōtemplatione pulchri
tudinis ab aliquo et iā bono viro
assumpta sit ad honestatem matri
monij quātomagis deus nō cōtēp
net neq; dispiciet animas que de su
perna generositate p diaboli tyran
nidem. in istud presentis vite lupa
nar ad ꝓstibulū deciderūt. Inueni
es aūt his exemplis vsos et iā ꝓphe
tas cū ad hierl'm locuntur. Et illa
eīm in ꝓstibulum decidit et in mere
tricationem noui generis sicut desi
gnat ezechiel ꝓpheta dicens Om
nibus meretricibus dantur merce
des ab amatoribus suis et facta est
in te res puersa preter omnes muli
eres Et iterum alius dicit. Sedisti
sup viā expectās eos sicut cornicula

desolata Istam ergo que sic mere-
tricatu est reuocat rursus ad se de-
us Nam et captiuitas que facta est
non tantum pro pena quã pro cõ-
uersione facta est. Nam si eos de-
us punire voluisset ⁊ ꝑdere ñ vtiq;
denuo reuocasset ad ꝓpriũ solum
neq; rursus ciuitatem dilectã ma-
iore gloria edificare fecisset ac tem-
plum Erit enim inquã gloria dom⁹
huius nouissima sup illam priorem
Quod si illam que frequenter meri-
tricata est non excludit deus a pe-
nitentia multomagis tuã recupa-
bit animam q̃ nunc primũ corruit
Nemo em̃ nemo amator carnaliũ
et iam i sit in hac supra modum in-
saniẽs ita põt exardescere in amorẽ
dilecte sue. sicut deus effunditur in
amorem animarum nostrarum qđ
quidem possibile tibi est ex his nos-
cere que ꝑ singulos dies geri vide-
mus potes tamen ex scripturis di-
uinis euidenter aduertere. intuere
deniq; vel in principijs ieremie que
referũtur de deo vel aput reliquos
ꝓphetas quomodo cũ despiceret ⁊
cõtẽpneretur populo tamẽ rursus
reuertebatur ad eos et amore eorũ
constrictus sectabatur eos et iam a-
uersos a se Et hoc est qđ ipse domi-
nus dicit in euuãgelio Hierusalem
hierusalem que occidis ꝓphetas et
lapidas eos q̃ ad te missi sunt quo-
tiens volui congregare filios tuos
quemadmodum gallina cõgregat
pullos suos sub alis suis et noluisti
Sed et beatus apostol⁹ paulus ad
corinthios scribens dicit Quam de-
us erat in xp̃o mundũ sibi recõcili-
ans non reputans illis delicta ipso-
rum et posuit in nobis verbum re-
cõciliationis Pro xp̃o ergo legatõe
fungimur. sicut deo deꝑcante per
nos rogamus ꝓ xp̃o reconciliamini
deo Hec et iam ad nos dici pute-
mus. Non solum enim infidelitas
sꝫ et vite contaminatio execrabilis
istas inimicicias facit intra deum
et homines Sic em̃ et apostol⁹ di-
cit Quia sapientia carnis inimica ẽ
deo Age ergo destruamus hunc ini-
miciciarum parietem et viam no-
bis recõciliationis faciamus ad de-
um vt iterum efficiamur ei amabi-
les et cõcupiscibiles. Scio qꝛ valde
miraris hermionis pulchritudinẽ.
et decori eius nihil inueniri simile
posse in terris iudicas Sꝫ si velis o
amice multo tu ea formosior et mul-
to pulchrior fieres quanto põt esse
aurum luto pulchrius Si em̃ in il-
lam speciem corporis multi miran-
tur et accẽduntur ꝓ ea quantũ pu-
tas in anima esse decoris. si ad om-
nem nature sue exculta fuerit pulch-
ritudinem Quam amabilis omni-
bus et quã mirabilis erit Eteni cor-
porei decoris substantia nõ in alio
quam in flegmate et sanguine ⁊ hu-
more ac felle cõsistit que ex ciborum
corruptibilibus sucis colliguntur.
Ex his em̃ oculorum orbes splẽdes-
cunt ex his genarum rubor depin-
gitur visus omnis ornatur et nisi ꝑ
singulos dies rigentur huiusmodi
sucis ex fonte iecoris ascendentib⁹
venis cõtinuo aridior efficit cutis.
⁊ oculi cauantur rubor omnis euul-
tu cũ omni decore discedit. Quod
si diligenter cõsideres que sint que
itra illã cutẽ q̃ tibi formosa vidtur

latitant que intra narem tegantur que intra fauces et ventrē nihil ali/ ud nisi sepulchrum dealbatū pnū/ ciabis esse istam corporis pulchri/ tudinem. que foris quidem decora hominibus apparet intus aūt ple/ na est sordibus et inmundicijs Tu deinde si in vestimēto flecmata vl̄ sputamēta horrescis et extremis sal/ tem digitis cōtingere refugis sz̄ t aſ/ pectum retorques quomodo cella ria ipsa et horrea flecmatis diligis et cōcupiscis. Sz̄ tua pulchri cudo non erat talis. Quātum eīm celum terra pulchrius tāto anime tue pul/ chritudo omnē formam quamuis pulcherrimi corporis superabat. Et licet animam corpore nudatā nul/ lus viderit tamē alias tibi dec⁹ ei⁹ ex virtutibus suis conabor ostende/ re Nunc aut sufficiat nobis narraſ/ se sermonem domini quo ait. Erūt sicut angeli dei Qđ si et iam in cor/ poribus tanta est differētia eorum dūtaxat que subtiliora sunt ab his que grauiora videntur et crassiora verbi gratia vt celum terra prestan/ tius vt ignis aqua vt stelle sunt la/ pidibus pulciores vt arcus celi ōi/ bus que in terra sunt floribus quid diceremus si posset fieri vt corpora/ libus oculis anime pulchritudinē videremus Nonne irrideres om/ nia hec que ad exemplum pulchri/ tudinis adducimus ex terrena sub/ stantia Queso ergo te ne cōtempna/ mus tantam beatitudinem neq; ne/ gligamus pciosum hūc thesaurum qui intra nos est. maxime cū facilis/ nobis reditus esse possit. et ex par/ uo labore reparari omne aūne dec⁹/

Vbi eīm spem futurorum cōceperis et amaueris statim redit anima ad/ pulchritudinem suam. Ait eīm ille. Nam qđ in presenti est momētane/ um et leue tribulatiōis nostre supra/ modum inmensum et eternum pon/ dus glorie operatur nobis nō aspi/ cientibus que videntur sz̄ que non/ videntur Que eīm videntur tempo/ ralia sunt que aūt non vident eter/ na sunt Quod si tribulationes le/ ues appellat paulus et faciles p eo/ quod nō ad hec que videntur sz̄ ad/ illa que nō videntur. aspicim⁹ quā/ tomagis leue tibi erit et facile desi/ nere ab impudicitie ponderibus se/ dis Neq; eīm nunc te ad illos labo/ res inuitamus t picula aut illas cot/ tidianas mortes quas apostoli per/ ferebant vel ad pſecutiones illas et/ verbera. aut vincula aut carceres. aut tocius mundi theatrum. aut fa/ mē aut nuditatem et vigilias mul/ tas aut picula itinerum. naufragia/ maris picula latronum picula ex ge/ nere picula ex falsis fratribus. atq; illa omnia que apostolici agones/ desudant. Nihil horum nunc a/ te poscimus sz̄ illud tātum rogam⁹ vt turpissima hac seruitute derelic/ ta ad priorem redeas libertatem. consideraus penam que subsequit/ luxuriam et gloriam que virtutib⁹ est reposita Nam hij quidem q̄ re/ surrectionē futuram non credunt si/ vitam suam neglegūt et nullum fu/ turi iudicij metum concipiūt nihil/ mirum est nos vero qui multo cer/ tius ituemur futura quam presentia/ tam infidelieer agere et tam misere/ et nullam recordationē capere futi

indicij sed in vltimum decidere cõ
ceptum extreme clementie est. Nec
potest aliquid huic malo conferri si
credentes non credentibus similes
sumus. quinimmo in illis non pau
ci reperti sunt qui i hac vita anime
virtutib⁹ floruerunt Et que nobis
erit excusatio quid solacij si i die iu
dicij isti nobis ꝓducãtur in exẽplũ.
Tum preterea videmus nõ nullos
negociatorum incidisse naufragiũ.
vniuersam ꝓdidisse substantiã. nec
tamen ꝓ hoc deiectos esse et resedis
se ſz rursus regressos eandem viã.
atq; eadem exercicia reparasse Et il
li quidem dampna hec nõ desidia
animi sed ventorum violentia pti
lerunt nos autem qui certi sumus
de fine rerum et manifeste nouimus
qz si volumus neq; naufragia ani
me neq; dampna poterim⁹ incurre
re quomodo nõ arripimus denuo p
ora exercicia et negocia que negli
genter omisimus reparamus ſz ia
cebimus resupini ⁊ desides ⁊ man⁹
ociosas applicabimus ad pectus ⁊
vtinam ociosas et non operantes i
pniciem nostri qđ est euidentis vti
q; insanie velut si quis verbi causa
derelicto aduersario i suum caput
manus cõuertat et suũ verticem ce
dat. pepulit nos diabolus ⁊ elisit ⁊

Oportet vtiq; resurgere ⁊ rur
sus stare contra eum Nam si semel
deiectus non solum non vis a terra
resurgere sed et te ipsum in precipi
cium dare hoc est iuuisse aduersari
um et partibus eius fauisse. Nam
et beatus dauid cecidit eodem ca
su quo et tu nunc ⁊ non solum hoc
sed et aliud his graui⁹ addidit Ho
micidiũ em̃ cõiunxit adulterio. et qđ
post hec Nũquid ꝓmansit iacens.
Nonne surrexit et iterum stetit con
tra inimicum et ita eum subegit vt
et iam post mortem merita eius ꝓ
fuerint filijs suis Nam salomon cũ
imane illud admisisset scelus et dig
nus mille mortibus haberetur ꝓpt
dauid tm̃ cõcessurum se dominus
regnum eius integrũ dicit. Ait em̃
Scindens scindam regnum de ma
nibus tuis et dabo illud seruo tuo
verũtamen in diebus tuis non faci
am ꝓpter dauid patrem tuũ sed de
manibus filij tui illud accipiem Sz
ezechias cum in picula extrema ve
nisset quamuis et ipse esset iust⁹ tm̃
ꝓ beato dauid dicit se dominus ei
auxilium daturum Ait em̃ ꝓtegam
ciuitatem hanc et saluam faciã eã.
ꝓpter me et ꝓpter dauid puerũ me
um Vides quanta est virtus peni
tentie Vides quantum meriti con
uersio reparauit Qđ si voluisset et
ille cogitare hec que tu nunc animo
geris et dicere quia i possibile est iã
mihi deum ꝓpicium fieri honora
uit em̃ me honore ingenti et gloriã
mihi ꝓphetica cõtulit regni etiã
magnificentiam dedit de periculis
quoq; innumeris me eripuit et quo
modo potero cũ post hec tanta ei⁹
beneficia decideri et offendere im at
q; i vltima flagitia deuolutus sim ꝓ
picium rursum habere deũ. Si hec
cogitasset dauid cum prioribus pa
riter et nouissima ꝓdidisset Nõ em̃
sola corporis vulnera si neglegant
inferunt mortem ſz et anime similit

Et nos tam stulti erimus vt corpo
ri quidem si vulnus eueniat adhi-
beamus cõtinuo medicinã i nullo
vero anime vulneribus medeamur
Equidem i vulneribus corporum
sunt multa que sanari omnino nõ
possunt et tamẽ non cõtinuo desp
amus sed inquantũ fieri potest ad
hibemus diligẽtiam etiam si andi
amus a medicis quia huiusmodi
vulnus sanare medicamẽta nõ pos
sunt insistimus tamẽ et obsecram⁹
vt aliqua saltem solatia nobis medi
ci aliquid sustentationis exquirant
i anime vero vulneribus vbi nichil
est insanabile neq; enim anima ne-
cessitatem patitur nature quasi ali
ena sit a nobis eius passio sic neglꝝ
gimus .sic desperamus sic nihil ad
animi sollicitudinẽ reuocamus .vt
vbi languoris natura desperationẽ
necessario generat .nos tamẽ quasi
spei aliquid conferat diligentia nõ
amittimus curam hic vbi nulla est
despandi necessitas quasi nulla sit
sanitatis spes omissa penitus cura
discedimus Vides quanto maiori
corporis quam anime amore con-
stringimur .ignorantes quia si aniꝝ
mam negligam⁹ nec corpus salua
re poterimus Non enim aia ꝓcor-
pore .sed ꝑanima corpus factum ẽ
Qui enim qd̄ primũ est negligit .et
qd̄ inferius est ex colit vtrumq; cor
rumpit qui vero ordinem seruat et
quod primũ est colit etiam si negli
gat quod secundum est ꝑ primi salu
tem saluabitur et secundum .Ad
ita esse etiam dom⁹ noster et sal-
uator docens dicebat Nolite time
re eos qui possunt corp⁹ occidere
sed timete magis eũ qui potest ani
mam et corpus pdere i gehennam
Putasne agimus aliquid putasne
satisfacimus tibi qd̄ nullus anime
lãguor quasi insanabilis debeat de
sperari .aut ad huc necesse est et ali
as habere rationes et plurib⁹ eadẽ
confirmare Miles enim si temetip
sum desperes nos te numq; desper
abimus Neq; enim ipsi hoc agim⁹
inquo alios reꝓhendimus .q̃muis
non sit idem cum ipse desequis de
speret et cũ ab alio desperat. Qui
enim alium desperat habet veniã.
qui vero se ipsum despauerit nl̃ã .
Quia ille non est dominus mentis
alterius hic vero sui ꝓpositi pote-
statem tenet Nos ergo non desper
amus quod sit tibi reditus ad pri-
oris vite statum ad illas quas inte
nouimus animi virtutes .sed addi
mus ad te ad huc etiam hec. Nini
nite audiebant ꝓphetam ex defini
to dicentem et cõminantem adhuc
tres dies et niniue subuertetur .sed
nec sic quidem animis conciderunt
Ex hoc cum nec sic satis confiderẽt
posse exorari deum vt ꝓtra respon
sa sua veniret que videbant nõ sub
aliqua venie conditione suspensa .
sed abrupta sententia terminata tñ
ad penitentiam confugiunt dicen-
tes .Quis scit si penitebit deus .et
deprecabitur sup malitia quam lo
cutus est vt faceret eis Quod si ho
mines barbari atq; imperiti tantũ
habere potuerunt intellectum di-
uine potestatis nõne multo magis
nos oportet qui diuinis eruditi lit
teris sumus et qui hec ipsa exempla
precessisse non ignoramus multaq;

alia ex diuinis scripturis similia vel in sententeys vel in rebus gestis didicimus cõtineri. Non enim inquit deus consilia mea sicut consilia vestra. nec vie mee sicut vie vestre. sed q̃ntum distat celũ a terra tantũ distant cogitationes mee a cogitationib⁹ vestris. et cõsilia mea a consilijs vestris. Tũ p̃terea si nos famulos nostros qui forte nos offẽderit cũ ꝓmittunt se futuros esse meliores recipimus et ad p̃orem reuocamus locũ interdum etiam maiorẽ eis post offensam ex reconciliatione damus fiduciam non multo magis nobis hoc faciet deus. Nam si ꝓpter ea nos fecisset vt puniret bene desperares et dubitares de salute tua si vero ꝓpter bonitatẽ suam tantũmõ fecit nos. vt eternis eius bonis et muneribus frueremur atq; omnia que agit ab initio seculi vsq; ad p̃sens tempus ꝓpterea agit. et ꝓpterea mouet vt nos misericordia sua saluet. que vltra nobis desperandi que ambigendi causa superit. Sed vehementer ais offendimus eũ. vt nullus vmq; hominum. Propterea ergo maxime velocius et vehementius satis facere oportet et penitudinem agere cõmissi et cito recedere abhis actibus quibus offendit deus Neq; eñ rectas et in gennas mentes ita offendit q̃nuis grauissimi iniuria delicti vt cõtemptus satisfaciẽdi Peccare nãq; humanũ est ꝑmanere aũt inpeccaris diaboli cum est Deniq; vide quomõ ꝓphetam hoc magis arguat de⁹ q̃m illud Et dixit postea q̃m meretricata est. post hec omnia inquit cõuertere adme et nõ est conuersa et alibi et in his omnibus non est conuersus ordinatus in da. sed adhuc manus excelsa In alijs quoq; p⁹ea quã arguit delicta populi ꝓphetam et emendationem suam ꝓmiserunt. ostendens quam amabiliter suscipiat cõuersionẽ peccatorũ dic Quis dabit ita cor eorũ esse in eis vt timeant me et custodiant mandata mea omnibus diebus vite sue. vt bene fiat eis et filijs eorũ vsq; in seculũ Sed moyses docere pplm volens quid de⁹ requirat ab omnibus ita dicit. Et nũc israhel quid domin⁹ de⁹ posc̃it a te nisi vt timeas dominũ deũ tuũ et incedas in omnib⁹ vijs eius et diligas eum ex toto corde tuo et extota anima tua Deus ergo qui cupit diligi a nobis et omnia facit ꝓ hoc et nec vnigenito suo parcit ꝓsalute nostra et caritate et qui optat vt ita dicã vt quocumq; pacto et quandoq; reconciliemus ei quomodo penitentes nos et conuersos a se non libenter suscipiet et amabit vt filios. Nam quo prospectu illud putas direxit ꝓphetam. dic tu iniquitates tuas prior vt iustificeris. Noñe cupiẽs nos ad amorem suum reuocare et aditum caritatis affectum. Si quis enim diligit amicum si forte abeo multas in iurias pertulerit et nec siquidem auersus est amor eius adversus dilectum. si ꝓferri in mediũ et exponi iniurias velit. certum est quia nullam aliam obcausam fieri id cupit nisi vt redintegratõ fiat amoris sui vehementior et validior. multo quam dudum. Quod si sola

confessio peccatorum tantam recõ
ciliationis materiam tenet quanto
maior erit reconciliãdi fiducia si ip
sis opibus penitentie que cõmisim⁹
diluamus. Nam si hoc esset vt eos
qui semel lapsi sunt de via recta re
dire ad pristinum cursum voluntas di
uina prohiberet aut nullus aut valdẽ
pauci intrarent in regnum celorũ.
immo vero eos quos principuos itra
patres in admiratione habem⁹ p⁹
lapsus peccatorum inuenieuus esse
reparatos Qui enim vehementes
fuerunt in malis cõuersi rursus ab
omni malo ad bonũ eadem nihil
ominus vtentur vehementia cõscy
sibi quod i multis debitis teneant
obnoxy Quod et dominus i euan
gelio docuit. cũ symoni de muliere
q̃dam ait Vides inquit symon mu
lierem hanc. Intraui i domum tuã
et aquam pedibus meis nõ dedisti
hec autẽ lacrimis suis lauit pedes
meos et capillis suis tersit. Osculũ
mihi non dedisti hec autẽ exquo in
gressus sum non cessauit osculãdo
pedes meos Oleo caput meum nõ
vnxisti. hec aũt vngento vnxit pe
des meos. propter qd̃ dico tibi. Re
mittuntur ei peccata multa quoniã
dilexit multũ Cui aũt parum remit
titur. parum diligit. Et ait mulieri
Remittuntur tibi peccata. propea
deniq; et diabolus sciens q uod hy
qui multa opati sunt mala si se ad
penitentiam cõuerterint districte t
satis euidenter hoc faciunt vtpote
scientes quid egerint metuit et trẽit
ne quis forte horum initium aliqd
penitudinis capiat. Si enim cepit
iam nequeunt retineri sed in modũ
ignis calore penitẽtie succensi auro
purgato purgatiores reddũt ani
mas suas et memoria cõscientie sue
velut spiritu quodã flante ad por
tum salutis spe gubernãtem p veni
unt itineris sui cautelam habẽtes
maximã exp̃teritorũ horrore gesto
rum atq; inhoc pene etiam eos qui
nullos vnq; in curserint lapsus vi
dentur p̃cedere dum cautiores eos
reddit expientia. Acri⁹ enim nescio
quo pacto exp̃etimus ea que parca
p̃didimus quam que nõ dum pos
sessa desideramus acquirere. Tan
tum est ergo sicut dixi vt initiũ fiat.
Inhoc omnis est difficultas vt pri
mos aditus ingrediamur peniten
cie Inipso enim ingressu statim ini
micus minis et terroribus inspirãs
et volentes adire cum omni atroci
tate depellit Cuius si terrorem fu
mos et inanem nebulam contemp
nas. nec ille aliquid valebit vltra
et tu occupato aditu validiorem
redditum te senties superiorem q;
te effectum inimici terroribus gra
tulaberis ac perfacilem tibi derelin
quo agonis istius viam videbis.
Age ergo iam aggrediamur iter vi
te reuertamur adciuitatem celestẽ
inqua et conscripti sumus et ciues
decreti. Qui⁹ nobis vrbis ianuas
desperatio quidem clausit aperiet
autem spes et fiducia latum prebe
bit ingressum. Nec si contempne
mus non solum desidie culpam ſ;
et superbie incurrimus Nam et di
abolus non alium de talis factus est
nisi quia p̃mo quidẽ post peccatum

lapsus est in desperatiõe p⁹ ea vero ex desperatione i elationem incidit et superbiã Sic ergo et anima si semel salutem suam ceperit desperare iã non intelligit quomodo vel in q̃ mala precipitet. Nihil em̃ aut agere aut dicere metuit. qd̃ contrariũ sit saluti. Et sicut sepe videmus ab his qui insaniunt cum semel pdiderint sanitatis statũ nihil iam metuunt vltra nihil erubescunt sed licenter oĩa et dicere audẽt et facere etiã si in ignem pruant nõ declinãt. etiã si inp̃cipicũ aut pfundum nõ revocant pedem ita et qui desperatione capti sunt intolerabiles fiunt p oẽs vias malitie discurrũt pudor nihil phibet metus nihil impedit presentia non vetant futura non terrent - sola mors est quam euadere nõ possunt - ppter quod dep̃cor p⁹ quã vehementius inebrieris mali hui⁹ veneno exurge queso te et expergiscere aliquando. et diabolicam hãc depone temulentiam. Quod si ad subitum non potes paulatim certe et sensum recollige animos tuos q̃nis vt michi videtur facilior via sit omnia simul abrumpere et mali h⁹ rei retinacula pariter cuncta resecare atq; exintegro ad exercitia cõuerti penitentie Si autẽ hoc tibi videt difficile vt vis vt potes tantum sume initium alicuod melioris vite t eterne vite desiderium cape· Ita q̃so et obsecro et per illa te merita q̃ prius quesieras exoro ·ac per illam libertatẽ quã prius gerebas obtestor sic te iterum in illo cernã virtutum vertice consistentem et i illo rursus pacientie robore solidatum Parce mihi amanti te parce omnibus qui pte scandalizantur et pro tuo lapsu labuntur. parce cunctis qui p tua desperatione desperant. nec putant se posse viam virtutis ¡cedere si te adeam rediisse non vident Respice queso te quantus nunc meror omnium sanctorum fratrũ habeat chorum quanta letitia atq; exultacio in credulis fiat O quanta desidiosis adolescentibus de te fabula quantaq; eis ad precipitia luxurie de te crescit auctoritas Ad si redeas denuo ad viam priorum virtutum viam. omnia hec vertantur in contrarium· Nostrum quidẽ dedecus et confusio ad illos migrabit nos vero erimus in gaudio mlto et letitia. toto enim orbe victorẽ te libidinis victorem luxurie predicabimus. et triumphi tui coronas scribemus. Ista ẽ eni maior et vera victoria que post lapsum conquirit que post fugam reparatur. tu vero non solum propriq laboris et emendacionis tue merita p̃sequeris sed t mercedẽ p illorum salute recipies q̃ ex tua cõuersione capiẽtes exemplũ ad penitentiã se abiecta despatione conuertent. nec erit p⁹ hec aliquis q̃ quolibet lapsu deiect⁹ nõ statim resurgere cupiat t statĩ se reparare festinet Queso te ergo ne otẽpnas tã magna hec t tam grãdia lucra nec animas nr̃as cũ tristitia ad inferos mittas sz da nob paululũ respirare et eã q̃ nos tui cã velauit mestitie a nob nubẽ dpelle. Ecce em̃ nẽ p̃pa obliniscẽtes mala tuos cal⁹ lugem⁹ Sz si velles rursũ r̃spicẽ paululũ et

amorem celestium capere hac nos quidem lamentatione liberares et ꝓnostris iam nos faceres cogitare delictas Quod aũt possint homines ꝓpenitentiam ad splendorem pristinum reparari .immo interdũ et multo clariores quam dudũ fuerant effici iam quidem superius ex diuinis scripturis docuim⁹ Inde ẽ quod ⁊ meretrices et publicani hereditatem regni celestis accipiunt .iñ et multi nouissimi primi cõstituũt. tamen addam tibi aliqua que nostri memoria gesta sunt. quorum tu quoq; ipse testis es.

De quodam adolescente pupillo relicto.

Lis adolescentem illũ vrbani filium fenicis ꝓuintie qui pupillus quidem a parentibus fuerat derelict⁹ sed diuitijs adomodum familie argẽto et auro ac possessionibus locupletissimus Hic ꝓmum q̃dem contempta omni pompa elationis et iactantie quam vel adolescentie presumere solet vl' abũdantia ministrare ipsis etiam audi torijs literarum liberalium derelictis ad humilem vitam et indumẽta vilia atq; habitũ pauperem neglectumq; conuersus a montes ac deserta secessit atq; ibi per continẽtiam nostre philosophie exercitat⁹ etiam supra etatem suam magnor et mirabilium virorum vitam abstinentie virtutibus non solum eq̃ perauit sed et ꝓcessit. Post hec etiã baptismi misterium cõsecut⁹ multo magis ascendebat ad incrementa virtutum Letabãtur omnes et laudabant deum quod incantis diuinitijs nat⁹ tãq; dari gẽeris ⁊ ꝓme ad huc etatis adolescens subito omni vite temporalis vanitate conculcata ascendere desideraverit ad eterne vite fastigia. Cum ergo in his exercitus versaretur ⁊ in admiratiõe esset omnibus quidã corrupte mentis homines qui ei iure consanguinitatis proximi videbantur accedere primo ad eum visendi gratia cepere post hec assiduitate colloqi mali rursus eum ad ea que spreuerat et contempserat reuocauerunt et abiecta omni quam assumpserat philosophia demontibus descendit ad forum. tum per medium ciuitatis equo vect⁹ ⁊ cursoribus stipatus incedere. totamq; vrbem quasi volitans et exultans obire Abiecta sunt frena pariter castitat⁹ cui cum delicys et luxuria nullum poterat esse consortium Inde iam cepit obscenis amoribus irretiri et in omnẽ turpitudinem captiuari ita vt nullus hominum fuerit qui non salutẽ eius penitus desperauerit. Circumvallabant namq; eũ exanima parasitorum. circumdabant adulatorũ greges pupillum adolescentem diuitem Et quid iam ei reliquum videbatur spei. Illi autem qui ad reprehendenda omnia prompti sunt etiam illud culpabant cur omnio vl' exinitio aspirasset ad hãc vitam

et p̄sumpsisset q̄dem qd̄ obtinere
nō potat r̄liq̄sset aūt studia exq̄b⁹
ꝓficere i litarū eruditōe potuissꝫ. cū
ḡ hec ⁊ alia h⁹ mōi asinglr̄s q̄b⁹ q̄ꝫ
d̄ ei⁹ vita dicēnt̄ et esset facti hui⁹
apud nos pudor ingēs sc̄i q̄dē viri
q̄b⁹ esset ꝑitia i hui⁹ mōi vēatiōib⁹
capiēdis q̄q̄ multo vsu exꝑiētiaq̄
didicissent nichil esse desꝑandum.
armati spe d̄i ceperūt obseruare eū
solliciti⁹ ⁊ si qn̄ in platea occurrisset
accedere cū mansuetudine ⁊ saluta
re At ille p̄mo quidē equo sedēs de
alto vix resalutare aut respondere
eis elatere icedentib⁹ dignabat̄ tm̄
elatiōis ⁊ imꝓbitatis assumpserat
Sed illi misericordes viri horum
nihil ad iniuriā reuocātes ꝓspicie
bant illud solū qd̄ animo intender
ant si quo pacto eruere possent ag-
num dedētib⁹ luporū Qd̄ et factū
est ꝑ pacientiam Nam cū frequent̄
hec facerēt aliquādo q̄si examentia
quadam isemetipsum regress⁹ ado
lescens liberalitatis eorū ⁊ indulgē
cie erubuit ꝑseuerātiā et cepit p̄mo
vt eos emin⁹ occurrētes sibi vidissꝫ
equo ꝓtin⁹ desilire et inclinato in
terrā capite tacitus que ab illis di-
cebant̄ audire ac ꝓcessu temporis
maiore vti circa eos reuerentia / Et
ita palatim ꝑ dei gratiā et sermōis
eorū mansuetudinē reuocat⁹ cūctꝰ
q̄ꝫ illis mortiferis retib⁹ quibus in
nex⁹ fuerat euolut⁹ rurs⁹ ad solitu
dinem rurs⁹ ad montes ⁊ exercitia
p̄oris philosophie repedauit. et in
tantū nūc effulsit vt lōge sup̄ gress⁹
sit p̄ora illa q̄ i admiratione fuerāt
posterioribꝰ studijs. Didicit em̄ et
exꝑimētis assecut⁹ est q̄ fuerit laps⁹
sui occasio ac toci⁹ deceptionis ille
cebra illa ꝓcul dubio qd̄ non scd̄m
mandatū euangelij pri⁹ omnia q̄
habuit vendidit ⁊ indigentib⁹ pre
rogauit vt thesaurū suum de terris
trāsferret ad celū et ibi esset cor suū
vbi erat thesaur⁹ su⁹ Sed quia ha
buit aliquid in terris regressum est
cor eius ad terram Et ideo contin
uo respuit oīa que habuit et expen
dit in pauꝑes vt semetip̄m sollicitu
dine liberaret ⁊ in posterū sibi illece
bram deceptionis absciderет atq̄
nūc celestem viam incedēs ad om-
nem virtutum ꝑfectionem cautior
exemendatione ꝑ venit Sed hic q̄
dem adolescens et cito corruit Et
velociter resurrexit. Alius quidem
post multos labores quos in solitu
dine positus desudauerat habens
secum vnum solum vite habitatio-
nisq̄ consortem angelicam. vitam
ab adolesentia vsq̄ ad ipsam per-
duxerat senectutem et nescio quo-
modo diabolico instinctu quasi for
midauit paululum et paruum pri-
mum ingressum in corde suo diabo
lo prebuit. atq̄ in desiderium mu-
lieris incurrit qui nec viderat qui-
dem vmquam mulierem ex quo ad
monachorum se contulerat vitam
Primo ergo rogare illum qui secū
viuebat aggreditur. vt vinum sibi
et carnes ad vescendum deferret.
Quo cunctante conminari cepit
se ipsum descensurum ad ciuitatem
non quo vesci carnibus delecta-
ret. Sed vt occasionem aliquam
desiderij sui inveniret explendi.

Sup his collega ille mirat et verēs
ne forte si hec negaret maioribus eū
traderet mal' que poscebat exhibuit
et desiderio eius satisfecit. Sed ille
vbi vidit occasionem fraudis exclu
sam a pte iam et impudenter reue
lat desiderium suū et ad ciuitatem
se descensurū fatetur omnimodis.
Ille vero vbi multa obiciens retine
re nō potuit ad vltimū dimisit emi
nus tm̄ ubsequens obseruabat qd
aut q° ire vellez. vbi aūt pcul posit°
cernit eū lupanar ingressum et desi
deriū suū cōtagione meretricis ex
plesse opperiens foris et cōsiderans
vim natalis i homine legis qua in
eiusmodi delictis suscitatur statim
penitudo cōmissi egressum resupi
nis cōtinuo manib° amplectitur. ⁊
benigne deosculans nec omnio in
pās plapsu rogat. vt expleto iā desi
derio suo redeat rursus ad habita
cionem pristinam et ad heremi soli
tudinem. At ille tantā in eo benig
nitatem et clementiā videns erubu
it et quasi telo verborū eius gestorū
qz pcussus ac semetipz p his que cō
miserat notās misericordē et opti
mū collegā secut° est ad mōtem Cū
qz illuc puenissent exorat vt in secre
tiore cellula sibi cōcluso aditu qz ob
structo panem tātū iteriectis dieb°
atqz a quā p̄berz si q aūt de eo reqsi
ssent defunctū se esse affirmaret. qui
b° ipetratis seip̄m cclusit ibiqz per
māsit ieiunys ⁊ orationib° ac lacri
mis peccati sui sordes diluens. Tē
pore aūt transacto nō multo cū pe
nuria imbriū vicinas regiones vre
ret. et omnes qui habitāt tram illā
lugerent quidā ex ipsis admonetur
i somnis abire ad virū qui erat itra
cellulā clausus vt ip̄e oraret nec alit
dandas esse pluuias monet nisi illi
us p̄cib° ipetratas Cūqz assumptis
secū nō nullis abisset ⁊ collegā ei°
solū vidisset. pcōtabat de illo quē
visio mandauerat pquirendū Vbi
vero defunctū esse audiuit. falsum
se opinabat vidisse insomnis. Rur
sus ad deū p̄cib° vertebant oms ⁊
iterū eodem quo p̄us apparent e si
bi eadē monet. Tū vero istantius
purguentes eū qui p̄us sefellerat ex
orabāt vt sibi ostenderet virū affir
mates ad viuū se nō ad mortuū tā
te visionis auctoritate trāsmissus.
At ille vbi factū resolutū diuinitus
videt ducit eos ad hominē dei ac
reuulso aditu quē obstruxerat igres
si pcidūt ad pedes ei° atqz omnem
causā pandētes obsecrāt vt necessi
tati famis orationib° subueniret.
Qui p̄mo quidē excusabat pcul se
esse abhuiusmōi meritis asserens:
Ita eni lugebat peccatū. tāqz nup
admissum ⁊ añ oculos positū Tan
dem tamen fatigatus astantium p̄
cibus intelligens dei esse volunta
tem. ad suplicationem se domini
fixis genibus conuertit et statim in
gens copia secuta est pluuiarum q̄
bus et terra et homines recreati
sunt. Nam quid dicam de illo qui
iohannis apostoli discipulus fuer
at prius postea vero ad latrocinia
conuersus et multo in his tempore
grassatus rursus ab ipsis latronū
spelūcis apl'i manibus dep̄hens° ⁊
p̄cri vt ip̄e bñ nosti redditus vite.

longe melior et mirabilior posterio
ribus temporibus fuit quã priori
bus Noui qr frequenter hec legẽs
admirat⁹ sis beati apostoli incredi
bilem benignitatem. atqꝫ inter cete
ra que erga eum ostenderit ineffabi
lis amoris insignia illud te p̃cipue
mirare fatebaris. qd̃ humano sang
uine cruentam iuuenis deosculat⁹
dexteram sit prius et sic in amplex⁹
eius corruens ad eternam eum re
uocauerit vitam quem iam mors et
na sorbuerat Sꝫ et beatus paulus
onesimũ inutilem effectum fugitim̃
furem non solum amplectitur et di
ligit cõuersum sꝫ a domino ei⁹ exo
rat vt ita eum sicut seip̃m habeat.
Hec aũt omnia ꝓ munere peniten
tie Sic ergo ait de eo Obsecro te ꝓ
meo filio quẽ genui i vinculis ones
imo. q̃ aliqñ tibi iutilis fuit nũc aũt
mihi et tibi vtilis Quem misi ad te
tu aũt illũ sicut mea viscera suscipe.
Quem ego volui retinere apud me
vt ꝓ te mihi ministraret in vinculis
eugl'ij. sꝫ sine cõsilio tuo nihil volui
facere. vti ne velut ex necessitate tuũ
bonum esset sꝫ volũtarium ꝓfortas
sis em̃ ꝓpterea discessit ad horam.
vt in eternum eum reciperes. iam
non vt seruũ sꝫ ꝓ seruo fratrem ca
rissimum maxime mihi quãto ma
gis tibi et in carne et in domino Si
ergo habes me sotium suscipe illum
sicut me Sꝫ et corinthijs scribit id̃
apostolus pro his qui peccauerũt
hoc modo Ne forte cum venero lu
geã multos ex his qui ante pecca
uerunt et nõ egerũt penitentiã pro
impudicicia et fornicationem et in
mundicia quam gesserunt Et rur
sus sicut dixi ⁊ iterũ dico. qr si vene
ro iterũ non ꝑcam Uiders quos lu
get apostolus et quibus non ꝑcit
Nõ eos qui peccauerũt sꝫ eos qui n̄
penituerũt. nõ solũ qr non penitue
runt sꝫ qr semel et iterũ ꝓ hoc cõmo
niti obedire volnerũt Qd̃ em̃ ait p̃
dixi. et iterũ dico vt p̃sens scl'o sed ⁊
nũc absens scribo. nõ aliud nisi ad
monitos eos indicat cõtẽpsisse Un
de vereor ne nobis et iam hoc acci
dat Licet em̃ paul⁹ nõ videat assi
stere qui tũc cõminabat coriuthijs.
sꝫ xp̃s adest qui ꝑ ipsum loquebat.
et si ꝑsistimus in duricia dicet nob
quia non parcam nõ solũ in p̃senti
sꝫ et in futuro. igit̃ p̃ueniam⁹ faciẽ
eius in cõfessione et effundam⁹ icõ
spectu eius corda nostra Ait em̃ pec
casti ne adicias vltra sꝫ et de priori
b⁹ tu is dep̃care et iterũ iust⁹ accusa
tor sui ẽ in primordio sermonis. nõ
ergo expectem⁹ inimicũ excusatorẽ
nostrũ sꝫ nos eũ p̃ueniam⁹ et ex ip
sa cõfessione nostra benigniorẽ erga
nos iudicẽ faciamus. Et quidẽ qd̃
cõfitearis peccata tua et defleas te
metip̃m bene noui sed non hoc so
lum volo abste Confessionem nãqꝫ
p̃teritorum cum emendatione vo
lo fieri futurorum et ita volo ꝑsua
sum habeas qd̃ hec faciens certus
sis veniam mereri. Omnis em̃ qui
agit aliquid nisi prius ꝑsuasum ha
beat qd̃ ei ꝓsit illud qd̃ agit nec ꝓm
pte illud faciet nec cõpetẽter. verbi
gr̃a Qui seminare vult fruges non
cõfidat et cert⁹ sit affut̃os ibres ger
miaturã t̃rã fructus mat̃andos nũ
q̃ colliget messem Si ergo nemo in
uanũ laborẽ i gestit expẽd're. nemo

enim cõsumit operam in id ex quo
nihil lucri sit quesiturus ita et qui
verba seminat in cõfessione pecca-
torũ isup expendit fortassis ⁊ lacri-
mas si non spez gerat uenie ꝓmerẽ
de. nec desinere a peccatis poterit.
nec viculis pessime desꝑationis ab
solui Sed sicut colonus ille q̃ de col
ligendis frugibus d̃sꝑauit nihil cu
re adhibebit ut aut aues de segeti
bus d̃pellat aut pecudes aut siq̃ sũt
que nocere frugibus possunt. ita et
qui in lacrimis q̃dẽ seminat cõfessi
onẽ nec tamẽ aliquẽ se ex ea fructũ
consecuturũ sperat nl̃ omnin fugat
aut repellit a corde qd̃ corrumpere
possit penitentiam. Corrũpitur aũt
penitencia si eisdẽ quis ꝓquibus cõ
fitet̃ rursus inoluatur malis. Unus
enim iquit edificans et vnus destru
ens quid consequẽtur nisi laborem
Et qui baptisat⁹ a mortuo et iterũ
contingit mortuũ q̃d ꝓficit in laua
cro suo Ita et homo qui ieiunat ꝓ
peccatis suis et iterũ vadit et eadẽ
agit. orationẽ ei⁹ quis exaudiet Et
iterum dicit Qui redit a iusticia ad
peccatũ dñs ꝑcipitat eum i gladiũ
Et sicut canis cũ reuertit̃ ad uomi-
tum suũ odibilis fit. ita et stult⁹ cũ
reuertitur ad peccatũ suũ. Nõ ergo
h⁹ solũ sufficit si icusans temetip̃m
peccata tua videaris exponere. sed
eo affectu hec age vt speres tibi i eo
iustificatiõis aliq̃d ꝯferri ꝑpeniten-
tiã Sic eni poteris ⁊ ip̃i aie cõfiten
ti incutere verecũdiam. ne vltra h⁹
ꝓquibus ꝯfitet̃ incurrat Nã ꝯdem
nare ⁊ peccatorẽ se ipsum dicere cõ-
mune hoc ẽ omniũ pene ⁊ iã infide-
linm. Deniq̃ multi descena quoq̃
viri ⁊ ꝑcipue mulieres ipudice pec-
catores semetip̃os ⁊ scelerat os ap-
pellãt. sz non eo ꝓspectu hoc dicũt.
quo cupiant emẽdari. et ideo nõ est
ista dicẽda ꝯfessio Nõ em̃ ex corde
cõpuncto nec i amaritudie lacrima
rum talia ꝓferunt̃ nec eo affectu q̃si
qui oderint ea q̃ accusant nec vltra
non dicã agere hec nec audire q̃dẽ
velint. sed tantũ res in sermone ẽ et
sermõe sum̃is elabijs. nõ ex intimo
cordis dolore ꝓducto ita vt iterdũ
et iam ꝓ hoc ip̃o laudari expectent
q̃si qui nihil fallant. Sed licet ꝯtra
semetip̃os tamen vera ꝓnunciant.
quasi vero apud homies ita graue
appareat peccatũ. cum abeo ꝓfert̃
qui id admisit vt cũ ab alio arguit̃.
Sed istud faciũt hi qui multa desꝑ
acione ⁊ iã sensum doloris carẽt n⁹
hominũ verent̃ iam notã. sed cum
fiducia quadã quasi aliẽa ita ꝓpria
ꝓnunciãt mala. Te aũt nihil horũ
facere volo neq̃ ex desperatione ad
confitendum venire. sed cum spe
bona ⁊ presumpcione indulgentie
desperationis radice penitus excisa
Radix autem desperationis est ig-
nauia. et non solum radix. sed et iã
nutrix est mater. Nam sicut vesti-
mentum generat tineas et nutrit.
ita et ignauia non solum gignit de-
sperationem. sed et alit et fouet. Ex
semet ipsis ergo annunciantur hec
pariter et augescunt. ⁊ si alteram q̃s
harum abscidat. altera sine dubio
interitu perimitur alterius. Istam
mihi ergo male copulatam bigam
disiunge. et iugum eius confringe
Iugum autem dico animi iudi-
cium. In quo velut in iugo libra

libra vite pendet humane Ubi em̄
cogitacio animi nō recte cōsuluerit
ibi axis vite rapitur in p̄ceps Sed
nunc quid dicamus ausculta Sepe
accidit vt per penitentiam quis mlt
ta et magna correxerit inter hec ta-
men bona que ꝑ penitentiā correx
it et iam peccata cōmiserit Et hoc
est qđ maxime desꝑationem iducit
animo qꝛ videt̄ sibi destruxisse qđ
edificauerat et omnes illos labores
inaniter effudisse et hec ē cogitacio
que precipue anime pondus desꝑ
tionis iponit Sꝫ illud rursus opor
tet cogitari ꝑ qđ pessima ⁊ inimica
vite nostre cogitacio ista repellatur
quia illa bona que egimus et emen
datio illa que ꝑ penitentiam quesi
ta est nisi fuisset et velut cōtrarium
pondus ponderi huc qđ ex pecca
to nobis introductum est obstitissꝫ
nihil fuerat qđ in ꝓfundū malorū
nos decidere ꝓhiberet nunc autē si
cut fortis quedam lorica iaculū gra
ue et amarum nō ꝑmisit vsqꝫ ad vi
talia viscerum penetrare. sꝫ vni le
talis teli maxima fregit ex parte Cer
tum est em̄ quia qui fert secum illuc
plura opera bona et plura opera
mala. in ipsis penis habebit aliq̄d
refrigerij. qui autem bonorum ope
rū nihil malorū aūt secum multam
copiam defert. quid eū maneat nec
opus est dicere. Erit em̄ ibi sine du
bio cōpensatio bonorū operum ma
lorumqꝫ. et velut in statera posita
vtraqꝫ pars Que demerserit illa si-
bi eorū quo momentū vergitur oꝑ
arium vendicabit. Si ergo malorū
multitudo suꝑaeurit oꝑariū suum
ꝑtrahit ad gehennā Si vero maio
ra fuerit oꝑa bonorū summa vi ob
sistent et repugnabunt malis. atqꝫ
oꝑatorem suum ad regionem viuo
rum ex ipso et iam gehenne cōfinio
reuocabunt. Verum hec non tā ex
nostro sensu quam ex diuinis scrip-
turarum sermonibus affirmantur
Sic em̄ scriptura ꝓnunciat dicens.
Ipse reddet vnicuiqꝫ secūdum ope
ra sua Non solum enim in gehēna
suppliciorum sꝫ et i regno celesti mlt
te erunt differentie Mansiones em̄
inquit multe sunt aput patrem me
um iterū alia gloria solis et alia glo
ria lune Et qđ vere amplius admi
randum sit vt ostenderet qđ et iam
in minimis ratio et mensura pōde-
rabitur meritorū et stella inquit ab
stella differt in gloria vt ꝑ hoc ostē-
deret quia inter singulos eorū qui i
regno erunt futura sit differentia.
Hec igitur omnia scientes non nos
subtrahamus ab oꝑibus bonis nec
desꝑationis obtentu desidie nos at
qꝫ ignauie cōcedamus. Neqꝫ em̄ si
ad splendorem solis et lune ꝑueni-
re nō possumus et iam stelle nobis
quāuis inferior claritas cōtēpnēda
est Tantum est vt aliquātulū lucis
virtutum merito queramus tantū
est vt quamuis minimū celi tamen
ornatum mereamur explere. Si au
rum. si lapis preciosus esset nō pos
sumus argenti saltem expleam⁹ lo
cum tātum ne in illam cōuertamur
materiam quam facile ignis absu-
mit Ne lignū ne fenū inueniamur.
aut stipula sim⁹ in parte bonorū vl
vltimi tātū ne i mal primi. eteni si-
cut diuicie h⁹ scl̄i cāe magis augēt
cū nlla ꝓrs⁹ lucra vl minia ꝯtēpnūt

ita et in ſpiritalibus diuicijs ne mi-
nimum quidē boni opis cōtempnē
dū eſt Alioquin valde abſurdum vi
deē cū inder noſter nec calicis qui-
dem aque frigidē mercedem ſe ꝓmi
ſerit negaturū nos dicere quia niſi
magna ſint que gerim⁹ et ingentia
nihil ꝓderunt minima immo vero
ego et iam addo illud quia ſi quis ꝑ
na nō cōtempnat et minima certū
eſt qđ paulatim et iam ad magna ꝑ
ueniat qui vero ſpernit minima ſi-
cut ſcriptura dicit paulati decidit.
Et ideo arbitror dominū et ſaluato
rem noſtrum in reb⁹ minimis mag
nas ſtatuiſſe mercedes Quid enim
tam leue tam facile quā viſitare in-
firmū Et tamen huic tā exiguo opi
remunerationem magnificā poſuit
Et iterum quid tam facile quid tā
gratum quam eſurienti cibū prebe-
re ſicienti potū nudo indumētū cō
duſum in carcere requirere. Et hec
que tam parua ſunt ⁊ tam minima
ita magna ducit ſumma vt ea ñ ho
mini ſꝫ ſibi ipſi deus deputet mini
ſtrata et ꝑ his regnū celeſte ꝓmiſe-
rit Aggrēdē ergo mihi amice cariſſi
me aggrēdē tūc vite eterne ⁊ rui ſus
ſuſcipe iugum xpi ſuaue et on⁹ eius
leue Recupa in temetipſo animi vir
tutes et finem redde limous ſimilē
nec paciaris tantū tibi et tāto labo
re que itum ſpiritualiū gratiarū de
pire cenſum Deribit cū ſi ꝑſiſtas i
peccatis et exacerbes deū in actib⁹
tuis Si vero priuſquā cenſus tui fi
at multa iactura ⁊ priuſqꝫ terra tua
noxijs inundationib⁹ repleat exclu
das irruptionū fauces et ingreſſum
ꝓhibeas inundātium viciorū pote
ris rurſus priſtinā reparare cultu-
rā et ad fruct⁹ ſolitos ruris optimi
quedam exercere noualia. Exurge
ergo exurge ſicut ꝓpheta dicit excu
te puluerem tuū exurge de terra et
ſtatim mihi crede terrebitur inimi
cus aduerſarius tu⁹. ille em̄ ita te q̄
dem deiecit quaſi vltra te nō ſurrec
turū. ſi aūt videat te ſurrexiſſe de ter
ra et brachia rurſum certamini pro
tendentem ipſa tui audatia deterre
bitur et quanto tu maiora p̄ſumes
tāto ille fragilior infirmiorqꝫ redde
tur Sed illud cogita qđ tibi maio
ra audenti aderit de⁹ illi vero ſcele
rum cōſciētia et audacia labefacta
bit vires Si mihi credes iā mihi vi
deor videre erga te nutū dei et te q̄
dem ſublimari auxilio diuio aduer
ſarium vero tuū pudore ipſo et cō
fuſione terreri iam mente cōſpicio.
qđ omni te gratulatione atqꝫ omni
totus fauore ad ſe inuitet virtutum
chorus tu tātū nihil reformides ni
hil trepides ſꝫ ꝑgre audatior. tende
alacrior erūpe iam letiar nec ego vſ
quā ꝓ viri⁹ decero ſꝫ ſemp anima
bo ſermone ſemp hortabor et p̄ſen
tem viua voce et abſentē litteris ſuſ
citabo quāqꝫ certus ſim qđ ſi hec li
benter legas alia vltra medicamen
ta non queras.

Sch. Bd IX Taf 25. No 246

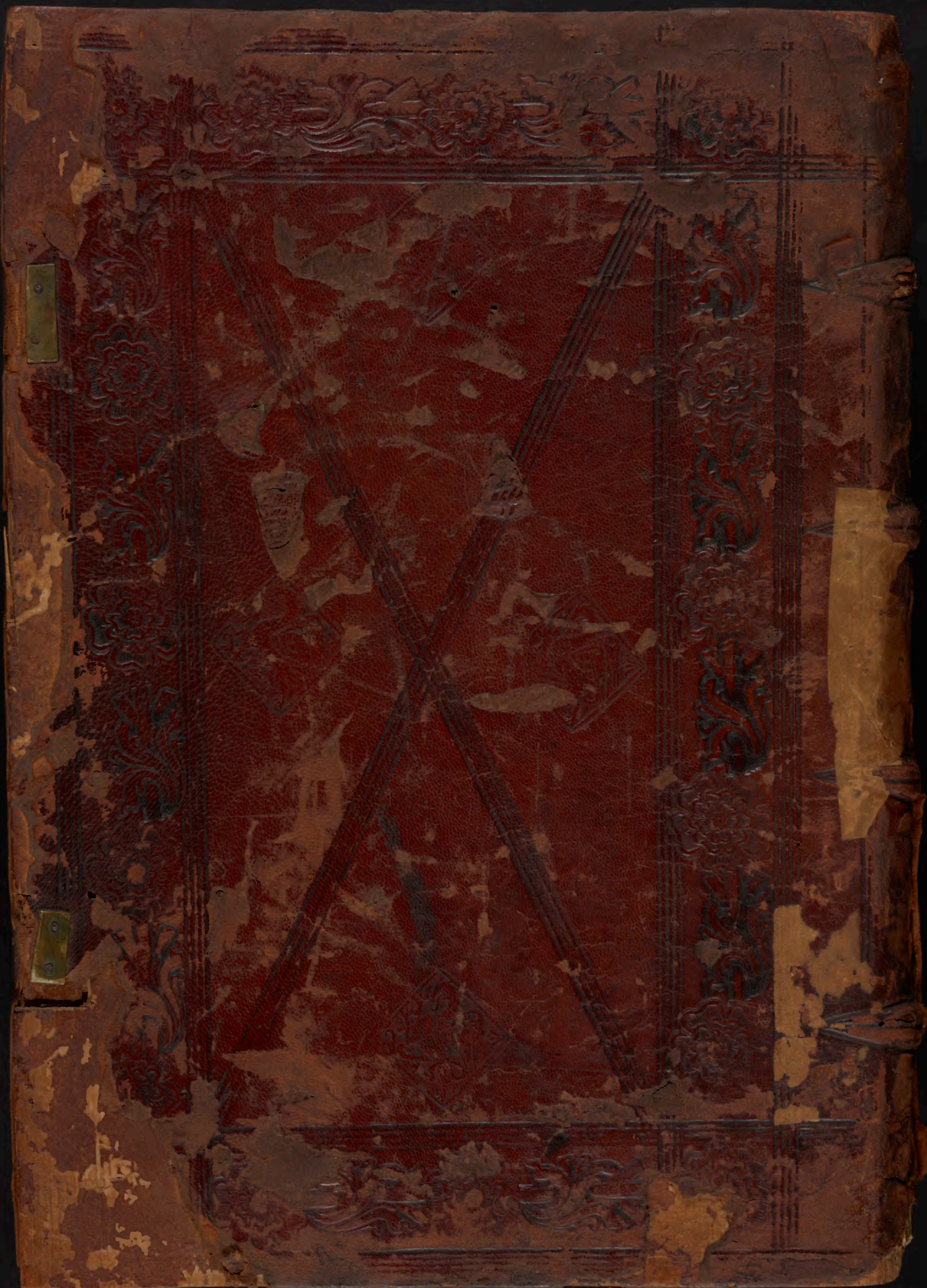

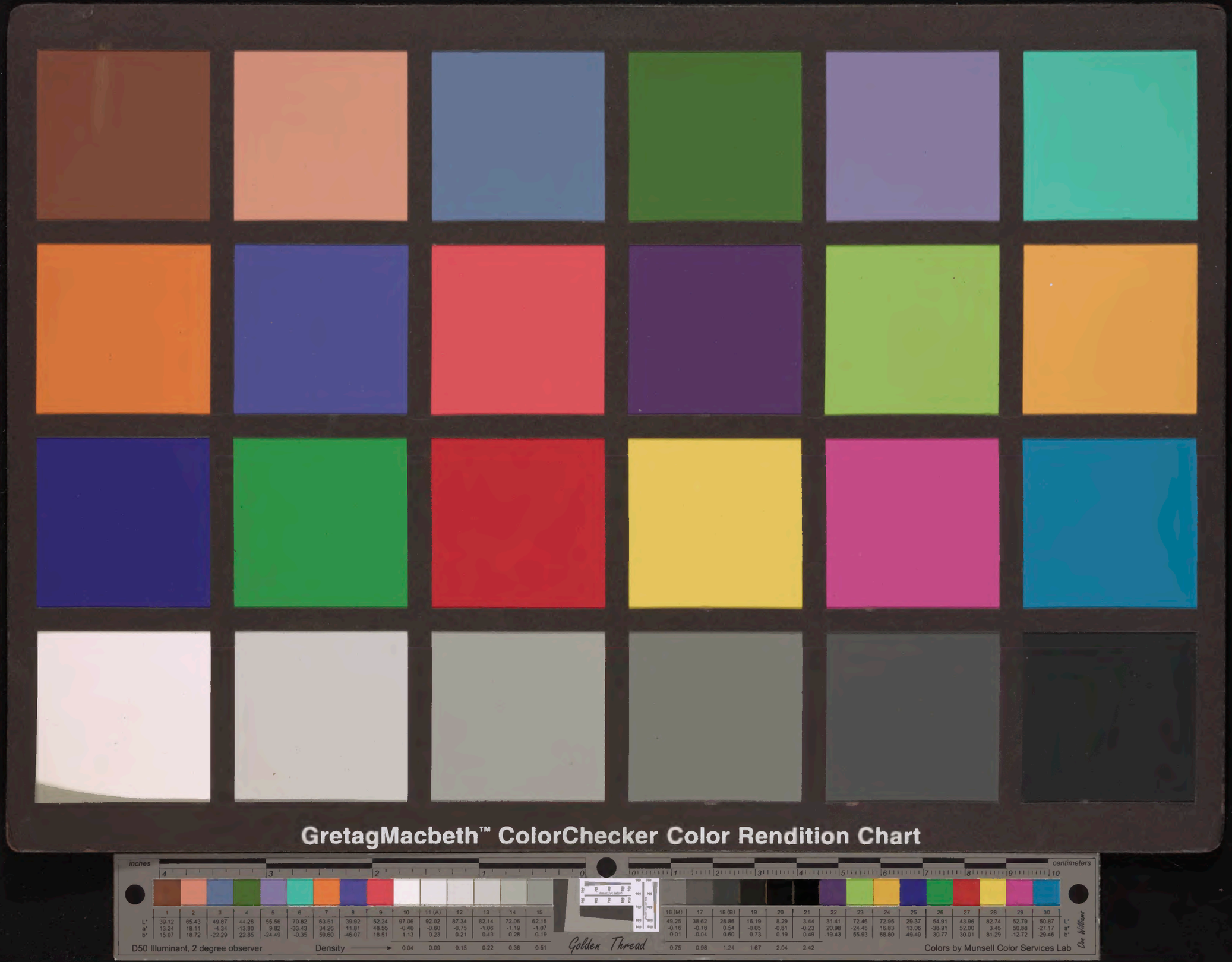
GretagMacbeth™ ColorChecker Color Rendition Chart
inches
centimeters
D50 Illuminant, 2 degree observer
Density
Golden Thread
Colors by Munsell Color Services Lab
Dan Williams